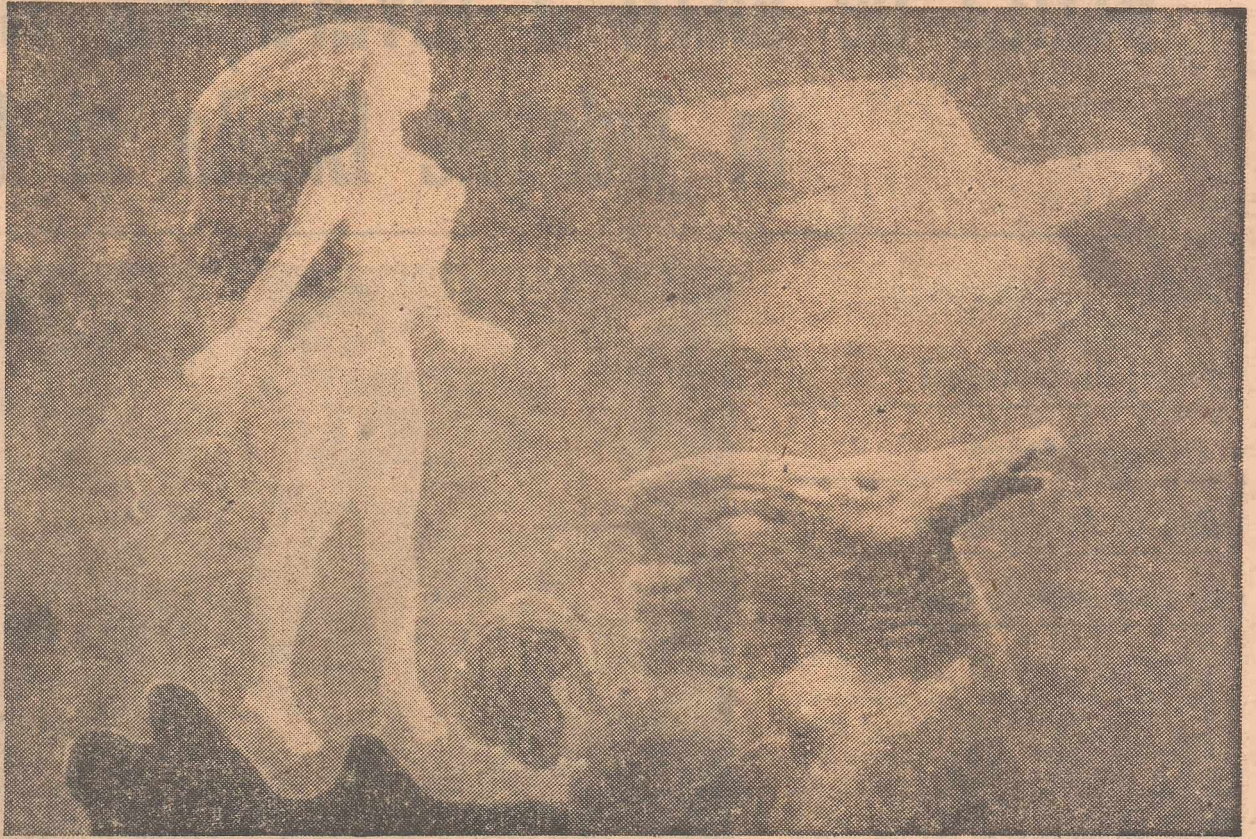

PACEA — DREPTUL NOSTRU SUPREM

VIZITA DE LUCRU A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN JUDEȚELE BRĂILA, GALAȚI, SATU MARE

La ora toamnei târzii, când pe ogoare se încheie socotelile recoltei și se deschid altele noi, când se definesc premisele anului ce vine în industrie, tovarășul Nicolae Ceaușescu, urmînd chemarea unui stil de muncă ce a inspirat titlul paginilor noastre **Patria — cabinetul de lucru al președintelui**, se află în mijlocul oamenilor muncii, al producătorilor și beneficiarilor bunurilor materiale și spirituale în cadrul dialogului permanent cu țara, cu poporul.

După vizitele efectuate în județele Brăila și Galați, după ce a participat la sărbătorirea Zilei recoltei la Brăila, secretarul general al partidului efectuează o vizită de lucru în județele din nordul țării. La ora cînd, supunîndu-ne exigențelor tipografiei, încheiem revista, la Satu Mare se desfășoară marea adunare populară a oamenilor muncii de pe aceste meleaguri. Din păcate, fotografiile acestui important eveniment nu ne-au putut parveni. De aici, călătoria de lucru a președintelui Nicolae Ceaușescu va continua în alte județe din nordul țării, dar călătoria nu este doar într-un județ sau mai multe ci este o călătorie pe chiar paginile de istorie a României de azi.

Solie de pace — SABIN BALAȘA

O vibrantă chemare, o strălucită inițiativă a președintelui României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru a face puternic auzite în lume glasul, voința de neclintit a întregului nostru popor de a-și aduce întreaga contribuție la înlăptuirea idealurilor și aspirațiilor supreme ale omenirii de a trăi în deplină înțelegere, într-o lume a păcii și progresului

APELUL PENTRU DEZARMARE ȘI PACE al Frontului Democrației și Unității Socialiste din Republica Socialistă România

(Textul Apelului în pag. 5)

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar

MANIFEST PENTRU SĂNĂTATEA PĂMÎNTULUI

La București tinerii au cotizat pentru insurecția păcii

Colindele păcii, în județele Bacău, Vrancea,

Galați, Tulcea, Buzău

(pag. 17-20)

Din sumar:

● LEGĂMÎNTUL NOSTRU DE VIAȚĂ, CONSTRUCȚIE ȘI PROSPERITATE (pag. 4) ● Dinspre Apuseni, în pătrărul lunii (pag. 12-13) ● Au, doctore, mă doare! (pag. 8-9) ● LITERATURA ROMÂNĂ ESTE PATRIA MEA

Un pod tu construiește

Arată-le copacii și ierburile toate —
asemeni lor să fie măreți în simplitate.
Arată-le zvicnirea de pasăre în soare —
aidoma spre-nalturi ca pasărea să
zboare ;
și riul care-n propria mătăc s-a umflat —
să știe ce înseamnă suvoitul revărsat ;
și trăsnetul cum cade pe erinceni
bolovani —
să-nvețe de la trăsnet izbirea în
dușmani.
Arată-le steluta din cer ce s-a desprins
lucirea ei, cortegiul de slăbiciuni,
întîns,
și melcul ce sub frunze mai mișună-n
amiază,
să vadă că și melcul — chiar el! —
înaintează.
Arată-le albina mărunță — mester

arată-le-ntreg stupul și fagurii de aur
și toate cite-n preajmă s-au înălțat prin
muncă,
și bucuria muncii — eterna ei poruncă.
De ești poet, cîntarea nicicînd nu-ți fie
tristă ! —
arată-le tot firul de iarbă ce există,
chiar firul ce din cosmos s-aprinsc cu
scinteia,
arată-le ce-i soarta, ce-i timpul, ce-i
ideea.
Un pod tu construiește, durabil și-arcuit,
pe cititori să-i poarte, măreț, spre
infiniț.
Căci dintre toate cite pe lume sînt
eterno,
cel mai de preț e omul și omul mai
etern e !
Iar tu cu infinițul așază-l față-n față,
ca visele să-i fie triumfătoare-n viață.
HORVATH IMRE

O altă șansă

Perspectiva deplasării în viitor a centrului de greutate în creșterea bovinelor și ovinelor dinspre cîmpie spre regiunile de deal și munte și utilizării astfel a rezervelor furajare existente în aceste zone, implică și necesitatea formării unui nou mod de a gândi, despre munte și pentru munte, corespunzînd condițiilor naturale, orientărilor și posibilităților.

Cu atît mai importante devin indicațiile recente ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, privitoare la acordarea atenției cuvenite raselor noastre de ovine și bovine adaptate condițiilor de furajare și exploatare existente și, totodată, folosirea integrală și cu prioritate a îngrășămintelor naturale.

O șansă pentru agricultura regiunilor de munte este dată de faptul că Munții Carpați sînt munți vîrstnici, cu un strat de sol suficient de productiv și un covor vegetal furajer variat și extins, aceasta diferențiat de alți munți, ca spre exemplu cei ai Greciei, Iugoslaviei, Spaniei, o parte a Alpilor ș.a., care sînt fie prea arși de soare, arizi, fie pietroși, stîncoși sau deosebit de înalți și abrupti.

O altă mare șansă pentru creșterea animalelor o datorăm moștenirii lăsate de străbunul nostru, factorul uman autohton, țărani munteni, care într-un proces neîntrerupt al confruntării cu natura aspră a munților și sub presiunea a însăși nevoii de supraviețuire, fără altă alternativă de viață, au fost nevoiți să caute și să găsească mijloace — perfecte în timp — spre a-și asigura hrana, viața, cu eforturi imense, probabil irepetabile, dobîndind totodată și caracteristici care-l fac apt pentru actul conviețuirii cu natura tipic montană și producerii unui minimum de mijloace de trai.

Forma tradițională de existență umană și producție agricolă la munte, prin cumulul de experiență și prezentă fizică în epicentrul spațiului productiv, reușește, prin animale și altele, să realizeze condiția de autonomie gestionară, închizînd, prin finețe și pășuni, ciclul vară-larnă, ca așezăminte cu caracter permanent, stabil. Obișnuit, rolul acestor

(Continuare în pag. 6)

RADU REY

ANUL XXX - NR. 45 (1378) - 5 NOIEMBRIE 1981

Flacăra

Săptămînal editat de Frontul Democrației și Unității Socialiste

Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în județele Brăila și Galați

Brăila:

Prilej de bilanțuri

îmbucurătoare

dar și de stabilire

a unor soluții concrete

Vizita de lucru pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a întreprins-o în cursul zilei de sâmbătă, 31 octombrie, în județul Brăila, a constituit un nou și semnificativ moment al amplului dialog purtat de secretarul general al partidului cu reprezentanții ai organelor locale de partid și de stat din diferite județe, factori de răspundere din economie, specialiști și numeroși oameni ai muncii, dialog în cadrul căruia este examinat, sub toate aspectele, modul în care se îndeplinesc importante obiective stabilite de Congresul al XII-lea privind dezvoltarea economico-socială a întregii țări și a fiecărui județ în parte. Și aici, în județul Brăila, în unitățile vizitate, în centrul dialogului de lucru s-au situat problemele realizării integrale și în condiții sporite de eficiență și calitate a prevederilor planului pe anul în curs și ale planului cincinal.

La întreprinderea de utilaj greu „Progresul”, gazdele au informat că în anul care a trecut de la ultima vizită, cele mai multe dintre sarcinile încredințate de secretarul general al partidului au prins viață iar celelalte se află în curs de realizare. Un moment trăit cu intensă satisfacție de către oamenii muncii de la Șantierul naval l-a prilejuit participarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la lansarea la apă a cargoului „Humulești”, de 7500 tdw, al 13-lea din seria vaselor cu un asemenea amplasament, realizate la Brăila. Dind expresie sentimentelor de dragoste, de aleasă stimă și prețuire pentru secretarul general al partidului, constructorii de nave brăileni s-au angajat să nu precupețească nici un efort pentru transpunerea în viață a indicațiilor primite, pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor ce le revin în acest an, în întregul cincinal.

Dialogul secretarului general al partidului cu oamenii muncii din agricultura județului Brăila a început la C.A.P. Cazasu, unitate ce se situează de mai mulți ani pe un loc fruntaș în județ, și a continuat la întreprinderea de stat pentru creșterea și îngrășarea porcilor Brăila, la Asociația economică intercooperatistă pentru creșterea și îngrășarea bovinelor Siliștea, întreprinderea agricolă de stat Urleasca, Cooperativa agricolă de producție Traianu și Cooperativa agricolă de producție „Tudor Vladimirescu”. Constatind tendința unor organe agricole și conducători de unități de a evalua o producție mai mică decît cea reală și subliniind că este, aceasta, o practică dăunătoare, care subapreciază eforturile mari depuse de lucrătorii ogoarelor pentru a smulge pământului roade cît mai bogate, secretarul general al partidului a indicat cu acest prilej ca în fiecare unitate să se reevalueze recolta din acest an, să se facă o apreciere corectă a acesteia pentru a se cunoaște exact cantitățile de produse de care dispune, necesare aprovizionării populației, pentru asigurarea furajelor și pentru acoperirea altor nevoi ale țării.

Prin analizele detaliate întreprinse în fiecare dintre unitățile industriale sau agricole vizitate, prin stabilirea măsurilor ce se impun pentru trecerea pe o treaptă calitativ superioară a activității acestor întreprinderi, vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în județul Brăila a pus încă o dată în lumină rolul determinant al secretarului general al partidului nostru în promovarea cu consecvență a democrației muncitorești, în antrenarea maselor largi de oameni ai muncii la elaborarea și îndeplinirea politicii partidului. Prilej de bilanțuri îmbucurătoare, dar și de stabilire a căilor practice, concrete, de îndeplinire a programelor de dezvoltare a economiei românești, programe ce aliniază energia și forțele creatoare ale întregii națiuni, această reîntîlnire a oamenilor muncii din județul Brăila cu tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a dobîndit o semnificație aparte și din faptul că pe parcursul ei s-a dat expresie, cu putere, deplinei satisfacții și min-drii patriotice față de noua inițiativă de pace a conducătorului partidului și statului nostru, atitudinii hotărîte a noastră, a tuturor, împotriva cursei înarmărilor și a gavelor pericole pe care aceasta le generează pentru întreaga omenire.

E. DUMITRU

In județul Brăila

In județul Galați

Galați:

Toate eforturile pentru

îndeplinirea integrală

a planului producției

de metal și de nave

Cînd, după obiceiul pămîntului, gălățenii l-au întîmpinat pe secretarul general al partidului cu piine și sare, în gestul lor se ogîndea suprema prețuire față de întîiul bărbat al țării, bucuria de a-l avea din nou în mijlocul lor, dragostea și recunoștința pentru tot ce a făcut și face în vederea dezvoltării continue a municipiului Galați, a întregului județ, pentru înțelepciunea cu care, în fruntea partidului și statului, conduce în chip strălucit destinele României socialiste. Și se mai concentra în desfășurarea ceremonioasă a acestui străvechi obicei românesc și total adeviune a locuitorilor de pe meleagurile gălățene la noua și excepțională inițiativă de pace a președintelui țării, la politica externă românească, făurită și promovată cu consecvență de tovarășul Nicolae Ceaușescu, stegar al păcii, înțelegerii și colaborării între toate națiunile lumii, eminentă personalitate a vieții politice internaționale. Dar, în același timp, în gestul gălățenilor se ogîndea și convingerea lor fermă ca și acum, ca și cu prilejul vizitelor precedente, conducătorul partidului și statului nostru le va acorda un sprijin calificat, eficace, în activitatea lor, că-i va ajuta să învingă dificultățile ivite.

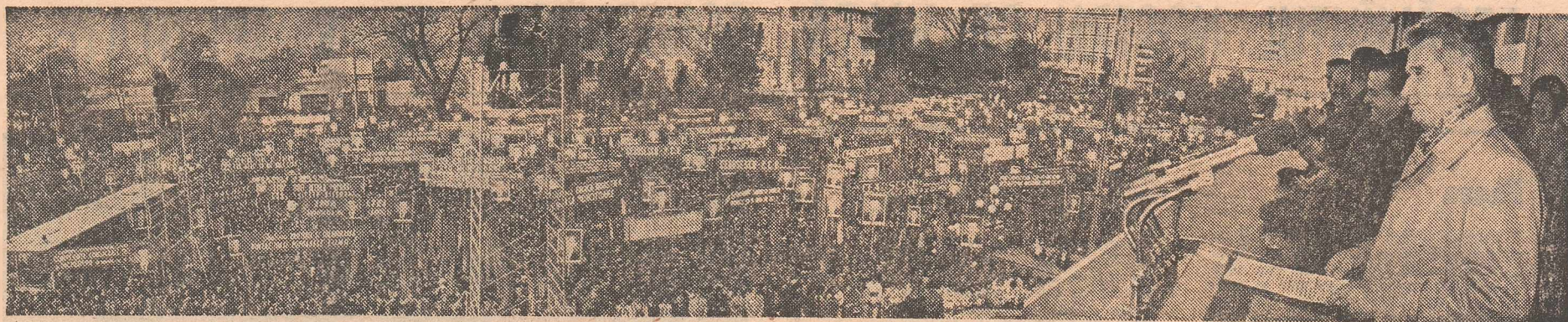
Așa s-a și întîmplat, în aceeași zi, în cadrul întîlnirilor de lucru ale secretarului general al partidului cu factori de răspundere de la Combinatul siderurgic din localitate, de la Centrala construcțiilor navale și de la Șantierul naval Galați. Alături de realizări importante, au fost semnalate și neajunsuri. Pentru înlăturarea acestora, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat orientări și indicații concrete, la obiect. Legat de activitatea Combinatului siderurgic, conducătorul partidului și statului nostru a cerut ca toate eforturile să fie concentrate în direcția îndeplinirii integrale a sarcinilor de plan, a realizării producției de metal, de laminate necesare construcției de mașini, economiei naționale, în direcția asigurării necesarului de coals, a creșterii coeficientului de scoatere a metalului, îmbunătățirii calității și diversificării produselor, reducerii consumurilor de materii prime, materiale și energie, onorării sarcinilor la export. În același timp, secretarul general al partidului a subliniat necesitatea întăririi disciplinei și ordinii, a ridicării continue a calificării cadrelor, răspunderea deosebită ce revine ministerului de resort, centralei, consiliului oamenilor muncii, organizațiilor de partid, organizațiilor F.D.U.S., de sindicat și de tineret din combinat, precum și comitetului județean de partid, în asigurarea unei bune organizări a activității combinatului siderurgic, unitate de prim rang a industriei românești.

La fel de concrete au fost și orientările date cu privire la îmbunătățirea activității constructorilor de nave. În vederea îndeplinirii integrale a prevederilor de plan, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut, și aici, să se acorde în continuare o atenție deosebită extinderii fabricării navelor tipizate, generalizării mai rapide a tehnologiilor moderne, mecanizării și automatizării, îmbunătățirii calității și diversificării producției, fabricării de nave speciale pentru transport containerizat și mijloace auto, introducerea în fabricație a navelor de transportat gaze lichefiate, a navelor pentru pescutul de coastă, intensificării ritmului de realizare a platformelor de explorare și exploatare petroliere, perfecționării continue a structurii de nave ce se fabrică în țara noastră.

Factorii de răspundere care au participat la întîlnirile de lucru din municipiul Galați s-au angajat să-și consacre întreaga energie transpunerii în viață a orientărilor și indicațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, îndeplinirii marilor obiective ale actualului cincinal. Iar bucuria și entuziasmul cu care gălățenii l-au întîmpinat pe conducătorul iubit al națiunii române au constituit și o expresie a hotărîrii lor de a urma neabătut politica partidului, de a contribui la îndeplinirea în cele mai bune condiții a programului partidului de edificare în România a societății socialiste multilateral dezvoltate.

ION D. GOIA

Duminică la Brăila, în prezența tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU a avut loc

SĂRBĂTORIREA ZILEI RECOLTEI

Prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu la manifestările organizate duminică, 1 noiembrie, la Brăila, cu prilejul „Zilei recoltei”, a reliefat, o dată mai mult, grija permanentă a secretarului general al partidului pentru dezvoltarea și modernizarea agriculturii, prețuirea acordată lucrătorilor de pe ogoarele țării, care, în condițiile climatice ale anului 1981, nu din cele mai bune și-au văzut concretizate eforturile într-o recoltă bogată: peste 20 milioane tone de cereale, precum și cantități mai mari, față de acum un an, în legumicultură, la sfecla de zahăr etc. Aceste roade ale pământului românesc vor asigura buna aprovizionare a populației și satisfacerea nevoilor industriei.

Toate realizările, care și-au găsit oglindirea în ampla cuvintare rostită de conducătorul partidului și statului la marea adunare populară din municipiul Brăila, la 1 noiembrie, sînt menite să prefigureze progrese și mai cuprinzătoare în anul viitor, cărora le-au pus o bază solidă. „Să facem totul pentru ca anul viitor să obținem o cotitură radicală în producția agricolă din România...”, a cerut tovarășul Nicolae Ceaușescu.

— Ce semnificație și ce urmări are recolta de 20 milioane tone cereale obținute în acest an? — l-am întrebat pe tovarășul Dumitru Dumitru, directorul științific al Institutului de economie agrară, membru corespondent al Academiei de Științe Agricole și Silvicultură.

— Raportată la populația țării, ea înseamnă circa 950 kg de cereale pe locuitor. Întrucît conform recentelor decrete, pentru consumul direct uman se prevăd 180 kg anual, rămîn aproape 800 kg pentru furaje și pentru cerințele industriei, precum și, bineînțeles, pentru constituirea rezervelor de stat. Așadar, cu cerealele disponibile se va putea asigura creșterea producției animale, deci și a consumului de astfel de produse pentru 1981 și prima parte a anului viitor. Fără a mai vorbi de faptul că în anul 1981 am avut cea mai mare recoltă de struguri din istoria României. De asemenea, este asigurat disponibilul pentru consumul de zahăr la nivelul prevederilor de plan. Corelate și cu producția îndestulătoare de legume, realizările sînt de natură a duce la îmbunătățirea structurii alimentației în lunile următoare, ceea ce implică sporirea consumului de produse animale, mai multe vitamine și săruri minerale pentru fiecare locuitor.

Una din problemele centrale care se pun în momentul de față și asupra căreia a insistat secretarul general al partidului — arată interlocutorul nostru — o constituie buna gospodărire a fondului de produse agricole. Așadar:

● Reducerea și eliminarea pierderilor prin depozitarea și manipularea de la producător la consumator (în anul precedent, s-au înregistrat la legume pierderi care

mergeau pînă la 30%, datorită acestor cauze l).

● Utilizarea griului în panificație, pentru consumul exclusiv uman (în unele situații trecute, 10% din griu se irosea în alte scopuri).

● Înscierea în consumurile specifice mondiale în producția de carne de porc și de pasăre, ouă etc. (în România, acest consum este, în prezent, cu circa 15—20% mai ridicat față de alte state europene cu condiții similare cu ale noastre).

● Aplicarea fermă a măsurilor de trecere la autoaprovizionare, căreia o lungă perioadă de timp organele locale de stat nu i-au dat importanța cuvenită.

● Un program coerent de alimentație rațională. Este un fapt cunoscut îndeobște că, din comoditate sau din alte motive, nenumerate cantine și restaurante, pentru a-și face planul valoric, sînt deseori inclinate să „meargă” pe produse scumpe, respectiv carne, în dauna legumelor și fructelor.

● Repartizarea mai rațională a fondului alimentar pe zone, ocupații, precum și ținîndu-se seama de veniturile diferențiate ale populației.

La un loc aparte trebuie menționată zootehnia, sector în care se înregistrează încă serioase lipsuri. „Pentru a îmbunătăți într-un timp scurt situația din zootehnie”, a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cuvîntarea de la Brăila, sînt necesare o serie de măsuri hotărîte. În

acest context se înscrie și necesitatea îmbunătățirii celor patru milioane și jumătate de hectare de pășuni și fînețe — cauză pentru care revista noastră a pledat și pledează în serialul „Carpați 2000”.

Realismul măsurilor preconizate de secretarul general al partidului pentru îmbunătățirea pășunilor și fînețelor din zona de deal și munte — subliniază tovarășul Dumitru Dumitru — sînt reliefate și de un recent studiu de anvergură efectuat recent de Institutul de economie agrară, împreună cu organele de specialitate ale Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare. Potrivit studiului, există toate condițiile, prin înfăptuirea Programului prioritar, ca în aceste zone încărcătura de bovine să ajungă în 1985 la aproape 50 la suta de hectare, față de 46 — azi, iar la ovine creșterea corespunzătoare să fie de la 55 la peste 70 la suta de hectare. Cifrele trebuie raportate la marile suprafețe implicate pentru a li se înțelege semnificația.

Realizările agriculturii socialiste din anul acesta trebuie să constituie, așadar, o bază de pornire pentru progrese și mai simțitoare în anii ce vin — condiție indispensabilă pentru o societate în plină dezvoltare economică. Depinde numai de munca noastră ca țelul pe care ni l-am propus să fie atins.

LIONEL NIȚESCU

Expresie a preocupării statornice a conducerii partidului pentru creșterea gradului de mecanizare a agriculturii și sporirea producției agricole

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

a examinat noul tip de combină universală autopropulsată

Expresie a preocupării constante a secretarului general al partidului pentru continua înnoire și modernizare a parcului de mașini și utilaje necesare agriculturii, marți 3 noiembrie a avut loc o nouă întâlnire de lucru cu specialiștii din agricultură și industria construcțiilor de mașini. De această dată a fost examinat noul tip de combină universală autopropulsată — C 14-U. Combina a fost prezentată pe terenurile fermei nr. 8 — Movilița, județul Ialomița, a întreprinderii agricole de stat Afumați. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost însoțit de această dată de Emil Bobri, Gheorghe Oprea, Marin Enache, președintele Consiliului central de control muncitoresc al activității economice și sociale, Ion Teșu, ministrul agriculturii și industriei alimentare, Angelo Miculescu, președintele Academiei de științe agricole și silvice, de cercetători, proiectanți și alți specialiști din ministerele și instituțiile de resort. În lanurile de porumb ale fermei tovarășul Nicolae Ceaușescu a urmărit la lucru noua combină realizată pe structura combinei cerealiere C 14, aflată în fabricație curentă la Uzinele „Semănătoarea” din București. În fața conducătorilor de partid și de stat s-a dovedit că noul tip de mașină prezintă ca avantaj esențial faptul că poate fi folosită atât la recoltarea griului, cît și a porumbului, necesitînd pentru aceasta doar montarea în utilajul de bază, care rămîne același, a modului specific diferitelor cereale. În acest fel se reduce substanțial costul de producție al combinei, se diminuează consumul de materiale, se asigură posibilitatea folosirii aceleiași combi și în campania de recoltare a păioaselor și la recoltarea porumbului. Secretarul general al partidului a apreciat activitatea celor care au realizat această mașină și a stabilit cu cadrele de conducere ale ministerelor de resort să se treacă imediat la fabricarea ei, astfel încît pentru anul viitor să se asigure din timp un număr corespunzător de astfel de combine. Tot cu acest prilej s-a prezentat tovarășului Nicolae Ceaușescu și o remorcă agricolă de mare capacitate, perfecționată, de asemenea, ca urmare a indicațiilor primite îndeosebi în sensul măririi capacității. În condițiile reducerii greutății acesteia. Au fost apreciate rezultatele obținute, dar s-a considerat că remorca permite încă sporirea

rea capacității de încărcare ca și diminuarea în continuare a greutății ei. Noua întâlnire de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu cu specialiștii din agricultură și industria construcțiilor de mașini pune în evidență, ca de fiecare dată,

preocuparea constantă a secretarului general al partidului pentru conceperea și realizarea unor mașini agricole multifuncționale complexe, de mare randament, cerute de înfăptuirea sarcinilor deosebite privind dezvoltarea agriculturii, ramură

de bază a economiei noastre naționale, realizarea obiectivelor noii revoluții agrare în România.

MIRCEA BUNEA

LEGĂMÎNTUL NOSTRU DE VIAȚĂ, CONSTRUCȚIE ȘI PROSPERITATE

Pacea

Printre atâtea lacrimi de bucurie și suferinți ce ne țin laolaltă și stau la temelia Patriei române, cea care este a tuturor și a fiecăruia în parte, ține de dorul nostru profund după împăcare, după Pacea cu toți oamenii, unii cu alții, după acel pământ de-mpăciuire pe care-l cîntă copiii Transilvaniei de veacuri din generație în generație.

Sînt popoare care-și caută afirmarea în istorie prin tulburarea păcii pămîntului și sufletului altora pe calea fanatică a mindriei naționale devenită egoism și intoleranță, dorință de stăpînire pe calea forței și cotropirii demnității celuilalt.

Neamul nostru a ales altă cale, din vechime, și poate de aceea am și rămas aici de milenii, statornici, apărîndu-ne sărăcia și nevoile ca unul dintre cele mai vechi popoare ale Europei. Și această cale ține de firea noastră cea mai profundă pe care o adevărește pînă astăzi, ca o constantă a sufletului poporului nostru, și ea vine din convingerea că viețuirea plenară în vederea rodniciei are nevoie de liniștire, de împăcare cu toate creaturile. În Transilvania era obiceiul ca oamenii, mergînd pe cărării, peste dealuri și muncel, prin finetele în floare, să poarte clopotei la gleznă.

foarte ușori, abia auziți, ca vietățile din iarbă, fluturii și greierii să prindă de veste și să fie astfel ocrotiți.

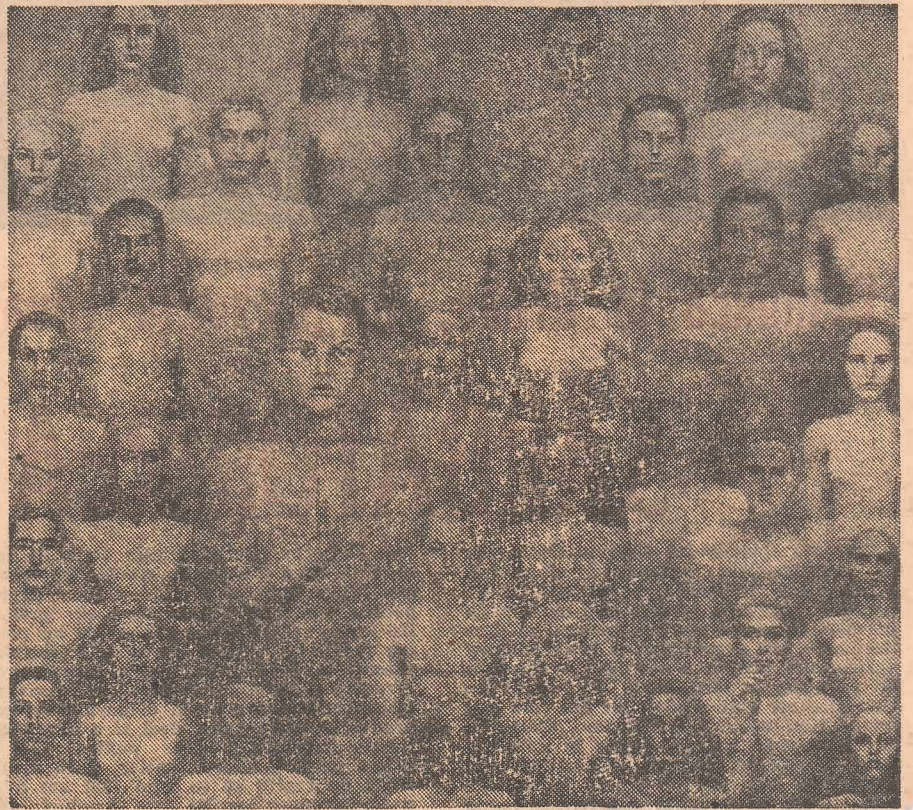
Pacea, rămînerea în viață a tuturor cite există, compasiunea pentru tot ce ființează a dat culturii universale opere nemuritoare prin geniul pasnic al atîtor clasici români, de la Miorița la Natura paradizică din pinzele lui Grigorescu, sau poeziile lui Coșbuc, sau nopțile de Sinziene ale lui Sadoveanu. Pacea este mama tuturor lucrurilor, spune în sufletul său românul.

Să ne știm cu toată ființa, fiecare dintre noi slujind acest ideal al omenirii, de pe pămîntul românesc, iată una dintre cele mai nobile înfăptuiri ce ne stă în putință și nouă, viețuitorii acestui milenar spațiu carpatic.

Pentru copiii noștri mai dreaptă și rodnică moștenire nu le putem lăsa decît o lume viețuind în frăție-tate și împăcare, ca în finalul Simfoniei bucuriei sau integrării în cosmosul restaurat din finalul nuntii din Miorița.

Socot Apelul Frontului Democratice și Unității Socialiste izvorînd din acest fond milenar al poporului nostru și cu atît mai prețios cu șanse de a penetra în conștiința contemporaneității de pretutindeni.

IOAN ALEXANDRU

Pace - SABIN BALAȘA

Apel

Din Gura-Albești, vă strig în gura mare :
Voi, președinți și regi și împărați,
povara grea a morții nucleare
prin Lege special-o anulați !

Ieșiți din cabinetele blindate,
veniți în cîmp, în prerii, savane,
în puste și în stepe, inundate
de griu și cai și nu de avioane,

vreau să vă văd flăcăii care-ați fost
îndrăgostiți de cai odinioară
cînd mai credeți c-al vieții voastre rost
este s-amiroșiți a colb și a secară.

Planeta-n orice colț vă e deschisă,
desfășurați armatele pe-ogoaare
că doar Istoria cu spice-i scrisă,
cu riuri de credință și sudoare.

Vă așteptăm în zori cînd trandafirii
își pierd mircasma în privighetori,
v-așteaptă griul lacrima iubirii
curată, fără spaime și erori !

ION IANCU LEFTER

Negustorii de kaki

Negustorii de kaki abundă
Pie ele, cu marfa cea mai nouă,
Poți lua o știre despre-o luptă
Sau o armă, ori de amindouă.

Desenînd războaie ca la școală
Vor să-avețe pe copii a plînge,
Într-o singură culoare, negustorii
Vor să dea prin lume și prin sînge.

Negustorii de kaki scriu versuri
Pe reclama mărfii lor moderne,
Poți lua o știre, două sensuri
Sau o armă care scoate semne.

Substantive dar și predicate,
Lumca îngredită în sintagme,
Negustorii-aceștia mulți n-au carte
Însă au, pe sortimente, arme.

OZOLIN DUȘA

Pasărea viitor

Eram unicul viu
născut viu.
Era opt în auz
toamai venise racheta Cruise

Dinsa ca măiastra era
ca o cercelătoare priveghea
Nu știu ce priveghea / poate că dunărea
Poate că dulcea mea / poate oltenia
Poate fete întregi
poate oile negre.

Frunză albă de ral
ozene de pe plai

Deșteptat brusc din somn
striga groaznic un om

El striga și zicea :
— Fitmo, fa, fitmo, fa,
pe cine cauți, fa ? !
Nu cumva miel de-un chil,
nu cumva pe al meu copil ? !

Măiastra însă nu-l auzea
era opt și o stea
toamai venise către ea

Leuful în apă și sînge
amețit de otelul ce-l sugo

Berbeuț lubit de Roc
pe frunte cu rece noroc
cu meninge la mijloc

Măiastra cu pohtă-l privea
cu bale se-mbăloșa
era nouă în stăea

Măiastra îmbătăta cînta
ceafa albită i-o desfăcea
creierul negru i-l ciugulea

Iar omul amarnic plîngea :
— Fitmo, fa, fitmo, fa,
pe cine mîncîci, fa ? !
Nu cumva miel de-un leu,
nu cumva pe unicul meu ? !

Măiastra însă nu-l auzea
din dulcea carne se înfrupta
pînă stomahul ei devenea
ca intelighenkia

Iar Angelo striga și urla :
— Vai, vai, creierul gingaș, creierul
într-un ceas a fost prăpădit !

— Bucură-te, Fierule !
Căci au rămas fără de domn
oștirile de la armaghedon

L-au preschimbat în roc and rock
ce noroc
ce trist noroc !

VIOREL PADINA

Vocația de pace a României

Dintotdeauna poporul român a iubit pacea, și dacă a luat, de-a lungul vremurilor, arma în mînă, a făcut-o pentru a-și apăra țara de cotropitori, pentru eliberarea pămîntului strămoșesc de sub stăpînirea străină, și nu pentru a ataca alte popoare. În epoca modernă, și îndeosebi în perioada interbelică, România a depus eforturi pentru menținerea păcii, pentru securitatea europeană, pentru instituirea unor relații de bună vecinătate, relevîndu-și cu tărie vocația sa de pace.

Această vocație a căpătat un conținut nou, s-a accentuat și mai mult în anii socialismului, mai ales în ultimul deceniu și jumătate. Astfel, România a militat cu

consecvență și hotărîre pentru înfăptuirea dezarmării, și în primul rînd a dezarmării nucleare. În documentele prezentate și susținute de țara noastră în foruri și la reuniuni internaționale, România a venit cu propuneri concrete în vederea trecerii neîntîrziate la măsuri efective de dezarmare. Țara noastră este autoarea propunerii de încheiere a unui acord privind încetarea experiențelor cu arma nucleară în toate mediile, lichidarea mijloacelor de distrugere în masă, a mijloacelor de transportare la țintă a acestora, precum și convocarea unei conferințe internaționale pentru semnarea unei convenții care să interzică armele nucleare și termonucleare. Din inițiativa României, pe agenda sesiunii Adunării Generale a O.N.U. din 1970 a fost inserat punctul intitulat „Consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor și efectele sale profund dăunătoare asupra păcii și securității în lume”. La sesiunea specială a O.N.U. consacrată dezarmării, țara noastră a prezentat un amplu program de măsuri de dezangajare militară și dezarmare, dintre care menționăm : înghețarea cheltuielilor militare, a efectivelor și armamentelor, apoi diminuarea lor treptată ; asumarea de către toate statele a angajamentului ferm de a nu mai amplasa noi trupe și armamente pe teritoriul altor state ; reducerea treptată a activității blocurilor militare, în vederea desființării lor concomitente ; realizarea dezangajării militare la frontierele dintre state.

Amintim, de asemenea, că printr-o rezoluție la a cărei elaborare România a participat în calitate de coautoare, perioada 1980-1990 a fost proclamată Al doilea deceniu al dezarmării. La sesiunea O.N.U. din toamna acestui an, România a propus înghețarea cheltuielilor militare la nivelul anului 1981 și reducerea lor treptată, în următorii 4-5 ani, cu cel puțin 10-15 la sută. Totodată, țara noastră a luat ea însăși unele măsuri concrete în această privință, reducînd cheltuielile militare din bugetele anilor 1979 și 1980 și destinînd sumele economisite sporirii alocațiilor pentru copii.

În același timp, România socialistă și-a adus o contribuție substanțială la eforturile în vederea edificării securității europene, exprimată în toate etapele, de la elaborarea conceptului, la eforturile pen-

tru convocarea, desfășurarea și încheierea cu succes a Conferinței de la Helsinki. Legat de această conferință, subliniem că normele democratice pe care ea le-a adoptat ca modalitate de desfășurare a negocierilor au fost formulate și propuse de țara noastră. Tot un rezultat al inițiativei României este și înscrierea unui capitol distinct în Actul final referitor la creșterea încrederii și întărirea stabilității pe continent ; de asemenea, Declarația privind principiile care guvernează relațiile reciproce dintre state, cuprinsă în Actul final, a fost întregită din inițiativa României, prin adoptarea a numeroase hotărîri de ordin politic, economic, militar destinate să facă efectivă nerecurgerea la forță sau la amenințarea cu forța. România a formulat și ideea, materializată în dispozițiile documentului menționat, a continuității procesului început la Helsinki. În acest cadru, România a acționat și acționează pentru încheierea cu succes a reuniunii de la Madrid. Țara noastră a mai propus organizarea, pînă în 1984, a unei noi conferințe pentru securitate europeană la nivelul șefilor de state și de guverne, precum și organizarea unei conferințe speciale de dezarmare în Europa.

Sînt, de asemenea, bine cunoscute inițiativele românești pentru pace și înțelegere în Balcani, pentru promovarea ideilor păcii în rîndurile tineretului și alte acțiuni.

Tochmai pornind de la această situație, de la gravul pericol în care se află în prezent pacea lumii, însăși existența planetei, și ca o continuare firească a numeroaselor acțiuni de pace românești, vîdînd vocația de pace a țării noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, președintele Frontului Democratice și Unității Socialiste, a lansat, în cadrul recentei sesiuni a Biroului Executiv al Consiliului Național al F.D.U.S., strălucita sa inițiativă de pace, care a stat la baza Apelului pentru dezarmare și pace al F.D.U.S. După cum este cunoscut, tovarășul Nicolae Ceaușescu a propus inițierea în țara noastră a unor largi acțiuni de masă ale oamenilor muncii în apărarea păcii, pentru exprimarea atitudinii lor hotărîte împotriva producerii și amplasării rachetelor cu rază medie de acțiune și pentru înlăturarea celor existente, împotriva bombei cu neutroni, pentru convocarea unei conferințe consacrate dezarmării și încrederii în Europa și în întreaga lume. Pornind de la importanța pe care parti-

dul și statul nostru o acordă rolului poporului în făurirea propriei istorii, a propriului destin, în conducerea vieții economico-sociale, a întregii societăți, în înfăptuirea dezideratelor generale de progres și pace ale umanității, președintele României a arătat că organizarea și desfășurarea unor mari manifestații de masă — adunări, demonstrații, marșuri ale păcii — vor permite afirmarea puternică a voinței de pace a poporului român, ca o contribuție la mișcarea ce se desfășoară astăzi în întreaga lume pentru trecerea la acțiuni concrete de oprire a cursei înarmărilor, de dezarmare, și în primul rînd de dezarmare nucleară, în vederea întăririi încrederii, cooperării, destinderii și păcii pe pămînt. În același timp, se face un apel la forțele iubitoare de pace de pretutindeni de a acționa fără întîrziere pentru trecerea la măsuri complete, eficiente de oprire a cursei înarmărilor, pentru o pace trainică pe planeta noastră.

Exprimînd din nou, prin glasul de înaltă autoritate internațională al tovarășului Nicolae Ceaușescu, aspirația profundă a poporului român pentru idealurile păcii, vocația de pace a României, inițiativa conducătorului partidului și statului nostru vine să reliefeze cu putere, încă o dată, profundul umanism și înalta răspundere pentru soarta popoarelor, pentru asigurarea condițiilor de liniște și securitate în întreaga lume. După cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la marea adunare populară din municipiul Brăila consacrată sărbătoririi „Zilei recoltei”, „acum, pînă nu este prea tîrziu, popoarele Europei, popoarele întregii lumi trebuie să se unească, să spună un NU hotărît războiului, armamentului nuclear, să ceară încetarea cursei înarmărilor, să impună o politică de dezarmare, care să țină seama de independența și dreptul la viață liberă al fiecărei națiuni”. Și trebuie subliniat faptul că atît cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu prilejul „Zilei recoltei”, cît și Apelul F.D.U.S. exprimă încrederea nestrămutată că popoarele sînt capabile să-și impună voința, să bareze calea războiului, să construiască o pace trainică pe pămînt, să-și asigure un viitor de liniște și prosperitate.

ION D. GOIA

Maternitate - GH. ANGHEL

cronica zilelor de toamnă

• Note • Reportaje • Interviuuri • Debateri •

Exigențe ale activității economice

Calitate, competitivitate

Cu cinci zile în urmă lucrătorii cunoscutei uzine constructoare de mașini „Progresul” din Brăila prezentau cu firească mândrie secretarului general al partidului unul dintre cele mai reprezentative produse fabricate aici — excavatorul pe șenile S-1202, de curind laureat cu medalia de aur la Tîrgul internațional de la Brno. Modernul utilaj destinat lucrărilor de excavare și încărcare în domeniul construcțiilor, al îmbunătățirilor funciare și al altor lucrări speciale poate fi dotat cu echipamente de mare randament ceea ce îl face capabil de performanțe tehnice deosebite și de obținerea unei foarte ridicate productivități pe schimb. Excavatorul S-1202 nu este un unicat, ci face parte dintr-o numeroasă familie, devenită de notorietate publică, pentru că alte tipuri de excavatoare fabricate aici au fost la rîndu-le laureate de altor prestigioase confruntări prilejuate de tirgurile internaționale de la Zagreb, Salonic, Poznan și Plovdiv. Dar în industrie ca și în arena sportivă, dacă nu este îngăduită o asemenea paralelă, gloria vedetei este scurtă, pentru că, iată, deși aceste produse sînt în plină voga, atenția specialiștilor români a și început să se deplaseze spre alte tipuri mai sofisticate dar cu performanțe tehnice tot mai înalte — excavatoarele cu cabine ergonomice și cu nivel redus de zgomot, între care excavatorul electric cu cupă de 2,5—3,5 mc se profilează ca un produs cu totul remarcabil.

Episodul de la Brăila, și el departe de a fi un unicat, ne face să stăruim în rîndurile care urmează asupra uneia dintre prioritățile fundamentale ale activității noastre economice de azi și de mâine — ridicarea neîncetată a calității și competitivității produselor românești.

Cum spunem, excavatoarele de la Brăila sînt doar un exemplu. Puteam la fel de bine să ne oprim asupra multor alte produse din alte domenii ale producției. Asupra autobasculantei DAC 180-100, de exemplu, cu o capacitate de 100 de tone, un alt remarcabil succes al industriei noastre constructoare de mașini. Folosirea unui asemenea mijloc de transport

pe marile noastre șantiere de construcții asigură o productivitate înaltă, înlocuind nu mai puțin de șapte autobasculante de 16 tone și 12 conducători auto. La fel de semnificative sînt economiile de carburanți obținute. Autobasculanta DAC 180-100 consumă la suta de kilometri de aproape 3 ori mai puțină motorină decît autobasculantele înlocuite. Mijloace auto de asemenea gabarit și performanțe se mai fabrică doar în Statele Unite ale Americii, U.R.S.S., R.F. Germania și Italia. Sau ne puteam opri asupra locomotivei diesel-electrice de 3 000 c.p. sau asupra motoarelor navale de 30 000 c.p. Puteam evoca strungul carusel cu diametrul de 16 m sau centrul de prelucrare de alezaj și frezat cu diametrul de 133 mm; strungul paralel cu diametrul de 150 mm cu comandă numerică de conturare sau calculatoarele electronice; echipamentele pentru conducerea cu minicalculator a proceselor tehnologice sau noile tipuri de instalații de foraj etc. Fiecare exemplu și toate la un loc sînt o elocventă demonstrație a faptului că orientarea imprimată industriei spre înnoirea și modernizarea permanentă a fabricatelor a depășit de mult faza simplului deziderat, devenind program ferm de activitate în toate ramurile economiei naționale. Cît de mare este amploarea luată de acest proces în ultimii ani rezultă fie și numai din următoarele date. Ponderea produselor noi și modernizate introduse în fabricație în cursul cincinalului de curînd încheiat a reprezentat 46,1 la sută din valoarea producției marfă realizată în anul 1980 în ramurile prelucrătoare ale industriei republicane. În anii 1976—1980 au fost asimilate peste 10 300 de noi tipuri de mașini, utilaje, aparate și instalații de tehnicitate și complexitate sporite, peste 5 100 de materiale și bunuri de consum, au fost aplicate sau extinse în producție peste 9 000 de tehnologii noi și modernizate.

Așadar, în pragul noului cincinal, aproape jumătate din producția marfă a industriei prelucrătoare a României este alcătuită din produse noi și modernizate a căror valoare de întrebuințare a fost validată de

necesitățile interne și exigențele piețelor internaționale. Ceea ce nu-i puțin lucru. Procesul va fi adîncit în anul 1981 cînd 12 la sută din producția marfă realizată urmează să cuprindă produse introduse pentru prima dată în fabricație în acest an. Sînt categorii și tipuri superioare de mașini și utilaje, de aparate și instalații cu randamente, duranță și fiabilitate sporite, cu consumuri energetice și greutate proprie reduse, cu performanțe tehnico-economice și funcționale la nivelul celor mai avansate realizări pe plan mondial. O bună parte dintre acestea au și avut primul contact cu publicul dar mai ales cu specialiștii de pe toate meridianele globului prezenți în număr mare la ediția din această toamnă a Tîrgului Internațional București. Un examen trecut cu succes, se pare, ceea ce confirmă încă o dată soliditatea și originalitatea concepției tehnice românești, puterea de creație, de inventivitate a corpului nostru de ingineri și tehnicieni.

Dar concepția tehnică este doar primul pas, e drept principalul, cel esențial. Cel de al doilea, nu mai puțin important, este execuția. Căci dacă orice calitate începe în mințile proiectanților, ea se finalizează prin mina executanților. Pînă la urmă gradul de perfecțiune al oricărui produs depinde de măiestria acestei minți, cu alte cuvinte de pregătirea profesională și ambiția de bun meseriaș ale executanților. Concepția și execuția, iată cele două direcții în care trebuie acționat în permanență. Pentru că specialistul, dacă doarește cu adevărat să gîndească și să proiecteze produse competitive, trebuie să privească în perspectivă și să descifreze cu un ceas mai devreme tendințele dezvoltării și ale cererii, aliniindu-și produsele la nivelul celor mai bune performanțe, executantul trebuie, la rîndu-i, să-și regîndească mereu organizarea producției, să-și șlefuiască neîncetat calificarea profesională. În condițiile în care economia României a intrat în faza în care ritmul și amploarea creșterii sale sînt determinate nu numai de volumul resurselor ci, într-o măsură din ce în ce mai mare, și de ridicarea continuă a nivelului calitativ al producției, aceste două direcții de acțiune capătă o importanță decisivă!

VASILE BARAC ■

Un specialist propune înființarea de microcombinat avicole pe lingă gospodăria țărănească

Crescută în sistem industrial, o gălăcească pentru carne poate fi sacrificată după numai 8 săptămîni. În acest răstimp, la un consum de circa 5 kg furaje, ea are toate șansele (sau neșansele!) să ajungă la greutatea de 2,400 kg. Factorii care concurează la obținerea unor asemenea performanțe sînt cei cunoscuți: creșterea păsărilor în baterii, folosirea unor rase pentru carne, administrarea de furaje concentrate. Știința alimentației este aici aproape matematică. Găina, ca orice necuvîntătoare, mîncînd exact ceea ce trebuie și cît trebuie și nu face mofturi demonstrînd apetență sau inapetență în funcție de modul de prezentare al alimentelor sau de calitatea invitatilor la dîneu...

Evident, performanțele pot fi atinse numai în sistem dirijat. La Institutul de cercetări și producție pentru creșterea păsărilor și animalelor mici de la Corbeana, pe care l-am vizitat de curînd, fiecare pasare reprezintă rezultatul unor încrucișări succesive între patru linii de hibridi. Aceasta pentru a fixa pe o singură populație toate caracterele dorite: viteză de creștere, conformație ideală (dacă e posibil numai pulpe și piept), culoare convenabilă, carne împănată cu grăsime, gust bun etc. La asemenea rezultate — ne asigură directorul institutului, inginerul Grigore Muscalu — nu poate ajunge deocamdată producătorul particular. În ogradă sa, o pasare atinge o greutate de

două kg și jumătate abia în 6—8 luni. Neeconomicoasă se dovedește și metoda de furajare. Ne putem face o idee în această privință dacă avem în vedere faptul că o găină ouătoare consumă 170 g nutreț pentru un ou, în vreme ce o găină pentru carne consumă 370 g pentru un ou. Și viceversa: cînd omul crește pentru carne găini ouătoare, acestea consumă mult dar rămîn pitice.

Or, este știut că în ogradă țărănească contractul dintre proprietar și mama-cloșcă este întotdeauna dezavantajos deoarece ofertanta livrează unul și același tip de gălăcească atît pentru ouă cît și pentru carne. — Pentru a corecta aceste neajunsuri și pentru a spori apreciabil producția de carne și ouă, colaborarea dintre specialist și crescătorul particular de păsări se inscrie ca o soluție optimă, ne declară interlocutorul nostru. Experimentul s-a dovedit de altfel de bun augur și în alte țări. În esență este vorba ca prin mijlocirea combinatei și fermelor avicole și eventual cu credite din partea statului să se introducă și în gospodăria țărănească sistemul de creștere intensivă a păsărilor pentru carne și ouă. Producția s-ar desfășura fie în baterii, fie în spații îngrădite. Ea s-ar organiza la nivel de comună prin achiziționarea unor pui de o zi de la combinatele avicole sau chiar prin specializarea unor gospodării pentru producerea de mîncă în incubatoare. Evident, sistemul reclamă furaje alcătuite în mod rațional, asistență veterinară, sau ceea ce este perfect posibil. Acțiunea ar deveni apoi rentabilă numai dacă în fiecare asemenea microcombinat avicol s-ar crește anual cîteva serii de pui, astfel încît fiecare producător să poată livra pe bază de contract cel puțin 1 500—2 000 de păsări pentru carne. Sînt multe de spus în această privință, dar deocamdată prin solicitarea revistei Flacăra, mă mulțumesc să aduc în atenția specialiștilor și publicului larg o simplă propunere.

LIVIU TIMBUS ■

de lei ziua de muncă la cosit? Sau prețul potcovitului... Să fie oare o fatalitate lipsa caielelor, a potcovelor și a rafurilor de căruță? Transportul finului, e adevărat, a crescut la suma de 500 de lei cursa. Să fie lipsa cailor o fatalitate? Oare nu-i nimic de făcut ca să nu mai rămîină necosite hectare, sute de hectare de fineață necosite? Dragomireștii, Bogdan Vodă, Rozavlea, Birsana sînt comune mari, cu peste o mie de gospodării fiecare. Dacă fiecare gospodărie ar avea o vacă de lapte — și-n mare, cam atîtea sînt — dacă s-ar contracta la fiecare numai 1 litru, iată 4 000—5 000 de litri care ar lua zilnic drumul industrializării și al orașului. Dar Dragomireștii dacă adună 100 de litri, Bogdan Vodă 200 și Birsana 500.

Am stat de vorbă, în chestiunea finului și a laptelui, cu o seamă de oameni avînd interese și obligații de serviciu, ca și Mihai Buttea, de altfel, la obținerea unor cantități mai mari de lapte și fin. Iată ce spun ei:

VASILE MUREȘAN — Direcția agricolă județeană, Biroul de creșterea animalelor: Ca să ajungă să contracteze o vacă pentru 400 kg pentru carne și 600 kg la reproducție, țărănul are nevoie de concentrate. Or, avem restanțe la livrarea concentratorilor contractate cu țărănii crescători de vite. Bruna de Maramureș este o rasă foarte bună, atît pentru județul nostru, cît și pentru altele. Furajul de bază e finul, dar o vacă nu dă lapte numai cu fin. 2 kg de concentrate valorează cît 20 de fin. Ar trebui să avem hibridi de porumb care să reziste climatei din nord și să ne asigure porumbul. De asemenea, și un trifoi mai bun. Avem probleme și cu sămînța de trifoi. Mult fin, e drept, cooperația îl contractează cu alte județe. Nu-i deloc însă rentabil să transporti fin. E mai rentabil să crești vaci în județ cu fin din județ. La transportul finului se întimplă o seamă de lucruri. Finul de vînzare e de 1,50 lei dar de la om la om se vinde cu 3 lei. Cînd

vin să ridice vagoanele cu fin, delegații altor județe iau o cantitate mai mică dar plătesc alta mai mare, astfel încît cel care vinde să primească 3 lei pe kg. Fin însă ar exista pentru toată lumea, numai să fie cosit tot.

DUMITRU LUPȘE — Inspectoratul silviculturii județean, inspector șef: Eram, la noi, acasă, 8 copii și aproape toți aveam grijă de vacuța care ne dădea lapte. O vacă e un animal simțitor. De o vacă trebuie să te ocupi cu aceeași dragoste ca de prunci. În sectoarele de creșterea vitelor din C.A.P.-urile noastre nu lucrează chiar cei mai pricepuți țărani. Or, la vaci trebuie oamenii cei mai buni. Cheia problemei, după mine, e o mai mare preocupare pentru cointeresarea crescătorului de animale, necooperativizat sau cooperativizat. Există C.A.P.-uri unde vaca abia de dă lapte cît o capră. Ca să dea lapte, vita trebuie hrănită cum trebuie. Fin există, numai noi identificăm anual zece de mil de hectare de pășuni și finețe, dar cooperația nu prea se îndeamnă să le contracteze. Iată, în 1981 am identificat 83 000 ha dar nu s-au contractat decît 33 000. Nu de lipsa finului trebuie să ne plîngem, ci de scăderea interesului pentru munca la vaci. Pajiștile existente, care nu asigură încă o cantitate încurajatoare de fin, pot fi făcute productive. Există pentru asta o întreprindere specializată, care a dat bune rezultate.

Dr. GHEORGHE BĂLAȘ și tehnicianul agricol LIVIU PAPIU, de la întreprinderea pentru industrializarea laptelui observă că fiind atîtea cheltuieli cu finul, mulți țărani preferă de la o vreme să-și vîndă vacile. În Petrova, s-au vîndut în august 60 de vaci. Se achiziționau de acolo 600 l zilnic și cantitatea a scăzut acum la 100 l. O problemă o reprezintă și cointeresarea achizitorilor. Ei ar trebui să primească vechime în muncă după sumele pe care le realizează. Cointeresarea este, peste tot, cheia situației. Oare nu-i semnificativ că președinții de C.A.P., primarii, brigadierii de ferme deși au vaci

nu contractează, cu unele excepții, lapte? Ei dau un rău exemplu satului. Cu atît mai mult, cu cît ei au mai multe posibilități de a-și procura furaje. Ar trebui să se revadă situația comunelor jumătate cooperativizate, jumătate necooperativizate. Acolo, C.A.P.-urile merg foarte slab. Pînă la urmă, toate sînt în direcția legăturii cu finul. Iar finul se negociază la 3 lei kg, ceea ce nu-i de natură să stimuleze creșterea numărului de animale.

Cum se poate lesne observa, toate discuțiile duc la preț: al finului, și, legat de el, al laptelui. Cum gîndește, atunci, directorul întreprinderii județene de îmbunătățirea și exploatarea pajisților GRIGORE POP? Iată opiniile sale: Fînetele și pășunile ocupă 202 000 ha, adică 64 la sută din suprafața agricolă a județului. De la înființare, din 1970, întreprinderea a izbutit să dubleze producția de masă verde la ha, de la 6,9 t la 13,4 t pe suprafețele — foarte mari — pe care s-au executat lucrări de îmbunătățire. Practic, toate pajisțile și fînetele de dincoace de Gutin au devenit foarte productive. Pe unele suprafețe semănate cu ierburi valoroase s-au obținut și 60 t masă verde la ha. Există un program național și derivat din acesta un program județean care beneficiază de un sprijin excepțional de la stat (80 milioane lei anul 1981) pentru îmbunătățirea și exploatarea rațională a pajisților. S-au încercat contacte cu producătorii de lapte necooperativizați pe ideea „îți dăm pajiste, dar contractezi lapte”. Oamenii însă preferă, mai ales în ultimul an, să ducă laptele pe piața liberă. Toate se întîrlesc în jurul prețului laptelui, al prețului finului în zona necooperativizată, precum și al statutului profesional al îngrijitorilor de animale. Ei pretînd cart de muncă și ar fi drept s-o aibă fiindcă la vite se muncește tot anul.

Încercînd să punem cap la cap faptele și consecințele lor în ce privește starea producției de lapte în Maramureș și a pieței acesteia, constatăm unele paradoxuri. Există fin, există vaci, laptele e un

aliment cerut pe piață, rata de creștere a șeptelului de vite e îmbucurătoare, finețele amenajate dau mari cantități de nutreț, dar producția pe vacă în cele mai multe ferme de C.A.P. nu-i mai mare ca a unei capre iar întreprinderea de industrializare a laptelui lucrează cu jumătate din capacitate. Pe parcursul anchetelor s-au exprimat și cîteva păreri în sensul că ar trebui mărit prețul laptelui la achiziție, fiind anormal să i se plătească țărănului pe un litru banii de pe o sticlă cu suc. Un calcul parcă mai sănătos apare din înțelegerea de fapt a situației. Nu trebuie crescut prețul laptelui, ci trebuie scăzut prețul finului. Toți cei interesați de administrarea eficientă a producției de fin și lapte ar trebui să pună prompt și cu înțelepciune în practică principiile autoconducerii și autoadministrării. Să se fabrice în județ, în cadrul cooperației meșteșugărești, caiele, potcoave, rafuri pentru roți și furci, care să nu se îndoale în timpul lucrului. Să se organizeze transportul finului astfel ca specula să fie descurajată. Să se cosească tot finul și să se respecte contractele. Să crească suprafețele însămînțate cu porumb, fiindcă numai de unde se seamănă se și culege. Nu să coste laptele mai scump, fiindcă scumpul semnifică întotdeauna o stare de dezordine. Dacă atîția oameni primesc retribuție pentru creșterea producției de fin și implică a celei de lapte și carne, atunci eforturile lor trebuie atent coordonate în plan județean pînă la stadiul cînd nimeni nu se va simți legat de problemă în chip indirect, ci cît se poate de direct. În fond, consumul laptelui și al cărnii este pentru toată lumea o operație personală și directă. Cît timp pășunile Maramureșului pot să-și sporească substanțial producția de fin, stă în puterile noastre ca laptele să fie bun și să coste puțin, dar convenabil, atît pentru consumator, cît și pentru producător.

TUDOR OCTAVIAN ■

Din nou în policlinici

Au, doctore, mă doare! (II)

În „Flacăra” din 8 octombrie am publicat, reamintim, un raid de urgență efectuat prin câteva policlinici din Capitală. Între altele, am constatat cu acel prilej că

● din cauza întârzierii medicilor, mai multe servicii nu și-au început programul la timp (Policlinica „Vitan”);

● mai mult de o oră, 3 cabinete n-au dat consultații (Policlinica Spitalului central de copii „Grigore Alexandrescu”);

● unele cadre medii, indeobște cele de la ghișee (informații, fișier etc.), îi tratau pe bolnavi de sus, arrogant (Policlinica „Vitan”);

● o serie de greutăți obiective, comune, între care numărul mare de consultații într-o tură, obligativitatea medicilor de a onora, în spitale, raportul de gardă, îmbătrânirea rețelei de specialiști etc.

Am fost invitați, la plecare, să revenim spre a ne lămurii că deficiențele semnalate se vor remedia. Ceea ce, după o lună, am și făcut.

Ovidiu Ioanițoiaia s-a reîntors la

„Vitan”

Se poate și așa, adică
politicos și la timp

Vineri la prinz, la un ceas la care programul de dimineață e pe terminate, iar cel de după-amiază stă să înceapă, Policlinica „Vitan” e animată. Starea de curățenie e remarcabilă, nimic de reproșat în această privință. Se simte, ca și data trecută, un ochi vigilent. O mină de gospodar. Deși lumea se foiește, e liniște și doar cineva strigă, dinspre Ginecologie, „Lucreția, Lucreția”, numai că persoana strigată, de bună seamă importantă, nu răspunde. Ceasurile din perete merg anapoda, ele arată care 14,35, care 18,10, în realitate e 13,45, iar pe unul din tablouri, pe cel ce înfățișează Ateneul Român, cineva a scris, cu litere de-o schioapă, „căutat pentru crimă”. Pusă la vedere, pe un panou, „Știința” datează din 10 octombrie, s-a îngălbenit, dar nimeni nu pare să aibă timp s-o schimbe.

La Dermatologie, doctorul Marin Vitu e la bolnavul cu numărul 39. Norma e, precizează, de 35, dar cine ține cont de normă?, se întreabă și ne întreabă. Dacă omul vine, continuă, trebuie să-l vezi și săptămîna trecută, de pildă, am dat, cu totul, 310 consultații. Sora Georgeta Petrache, data trecută fără ecuson („toțmai m-am întors din concediu”) și cam înțepată, ne privește tandru și zice „da, m-au sancționat cu 10 la sută, asta e situația”. Aflăm că dinsa e singură în acest serviciu, îl ajută pe doctor și face tratamente, se descurcă cum poate, dar nu totdeauna poate, n-ar strica să aibă un ajutor. N-ar strica, gândim.

Coborim în holul mare. La Informații a apărut, ca noutate, programul medicilor șefi de tură și aceștia sînt Corneliu Isaia și Dan Ionescu. Deși nu-l dăcăm 13,50 și programul la O.R.L. începe, vinerea, de la ora 14, doctorul Isaia a sosit. Nu-l așteaptă decît, numărăți, 6 bolnavi, o nimica toată pe lingă cei 20-25 (mulți au venit ca însoțitori) ce se imbulzesc, de ce oare?, fiecare are doar bon de ordine, în fața ușii pe care scrie „Ortopedie”. Doctorul Alexandru Matasă, din 1969 director al Policlinicii „Vitan”, abia mai prididește, ne roagă să-l scuțăm, o să discutăm mai târziu. Cu Adrian Gore însă discutăm chiar acum. Era în tramvaiul 27 cînd, la o frînă bruscă, și-a izbit glezna dreaptă de piciorul unui scaun. A simțit, cum zice, o durere fierbinte și, fiind prea departe de spitalul de care aparține, în calitate de tehnician la o întreprindere de transporturi forestiere, s-a adresat „Vitanului”. N-a avut nici o problemă, a fost tratat imediat și cu omenie, peste rînd, durerea lui fiind, nu-i așa, una urgentă. I s-a pus piciorul în ghips, glezna îl supără, e și un pic caraghios cu pantoful drept la subraț, dar asta nu-l împiedică să recunoască, stringînd din dinți, că „oamenii de aici s-au purtat foarte draguț”.

La Radiologie, câteva cabinete mai încolo, nu-i însă nimeni! Ar trebui să fie n-ar trebui, greu de spus, căci pe ușă nu e trecut nici un orar! Scrie doar „Întrarea interzisă”, dar avertismentul pare inutil, ciocănim și nu ne răspunde nimeni, iar cei care așteaptă nu-s chiar dumițiți ce și cum. În schimb, la Chirurgie, sînt prezenți ambii medici, Radu Popescu care și-a încheiat programul și Emil Mihail care se pregătește să-l înceapă. Emil Tudorache, de profesie turnător la „Timpuri Noi”, e primul la rînd, urmînd să-și parșeze, nu mai știe pentru a cita oară, mina la care a fost operat, întrucît m-am rînit adînc într-un cui”. I s-a explicat că, pentru pansament, n-are nevoie de bon, iar sora Maria Macahaniuc („n-are ecuson, țî poartă, nu fără mindrie, în buzunar și recunoaște că i s-a rupt”). „Flacăra” din 8 octombrie confirmă. Nu-i nevoie de bon, îl poartă pe Emil Tudorache în cabinet, iar matala, se adresează celui dinainte, poți să vii luni cît de devreme, pînă să începi lucrul, eu sînt aici de la 6,30. De

data asta, are ecuson și e, limpede, mai omenoasă în ce spune și ce face.

A doua zi, discutăm cu directorul Matasă, în prezența doctorului Gheorghe Huhulea, secretarul Biroului organizației de partid.

— Tovarășe director, ne-ai invitat să revenim și, iată, am revenit. Situația e, n-o să vă ascundem, schimbată în bine. Ce s-a întimplat?

— Am apreciat observațiile apărute în „Flacăra” drept justificate și am luat măsurile care se impuneau.

— Anume?

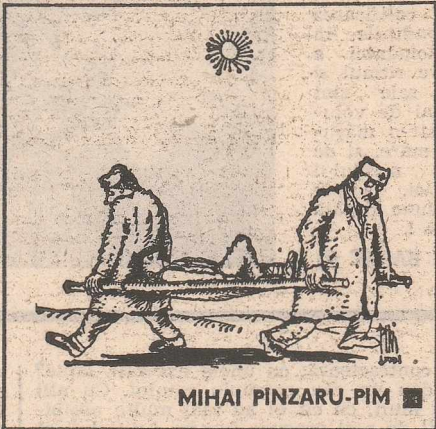
— La propunerea conducerii Policlinicii „Vitan” s-a ținut, în 19 octombrie, la Spitalul „Colțea”, de care aparținem, o ședință extraordinară de C.O.M. în care s-a hotărît sancționarea cu 10 la sută din retribuție, pe timp de o lună, a medicilor Emil Mihail și Marin Vitu, precum și a surorilor Mariana Zamfir, Georgeta Petrache, Leontina Marin și Zoe Iordache, ultima de la Informații. Ca să fiu sincer, de Zoe Iordache imi pare cel mai rău, e o fată de ispravă.

— Nouă ne pare rău de toți, credem că toți sînt de ispravă, așa-i?

— Au greșit, plătesc.

— Tovarășe director, ce alte probleme ar mai fi?

— „Flacăra” a ridicat, cu curaj, chestiunea îmbătrînirii rețelei, care trebuie să dea de gîndit într-o măsură și mai mare.

MIHAI PINZARU-PIM

Datele publicate în revistă erau, după opinia mea, convingătoare.

— Să le reamintim? La Endocrinologie, de pildă, 22 din cei 59 de specialiști aflați în perimetrul municipiului, în toate rețelele, au peste 55 de ani. Din 198 de radiologi, 133 au implinit vîrsta de 50 de ani. La Fiziologie, 78 de specialiști din 97 sînt în aceeași situație. Îmbătrînesc doctorii, ce-i de făcut?

— Situația e, și la „Vitan”, asemănătoare. Din 13 specialiști, nu-i așa, doctore Huhulea?, 11 au peste 50 de ani, iar 3 în trece care și eu, se găsesc în imediata apropiere a pensiei. E, iată, o dovadă în plus, o chestiune serioasă, ale cărei consecințe pot deveni, în scurt timp, foarte grave.

— De acord. Ce-i de făcut?

— Ar trebui să se revină, după opinia mea, la ideea externatului. În plus, spitalul, șefii de catedră, s-ar cuveni să aibă un rol mai mare în formarea cadrelor. Se întimplă, azi, că nici spitalul nu e prea interesat, știind că nu poate conta pe medicul respectiv, iar specialistul cu atît mai puțin, el urmînd, nu-i așa, să plece. Nu-s, firește, cel mai în măsură să dau soluții, dar ceva trebuie întreprins. Iată, cînd am venit la „Vitan”, în urmă cu 12-13 ani, erau 8 ginecologi, tot atîția dermatologi și așa mai departe. În prezent, avem și servicii descoperite.

— De pildă?

— Funcționează un singur oftalmolog, doctorita Borcoman, foarte bună, nimic de zis, dar e în concediu de naștere. Urgerțele sînt rezolvate de cadrele medii, ele mai intervin, mai fac un pansament, dar nu pot elibera rețete. Cazurile mai grele se rezolvă la „Colțea”, dar omul nu știe și se trezește pus pe drumuri. Nu-i în regulă.

Așadar, cei vinovați au fost sancționați. Drept urmare, situația e, fără îndoială, mai bună, vechile neajunsuri s-au înlăturat. Mai sînt însă probleme, mai sînt însă

greutăți, dar unde nu sînt? Dacă, așa cum spuneam, problemele bolnavilor sînt și ale medicilor, cele ale medicilor sînt numai ale lor. Unele sînt subiective, căci întârzierile de la program nu pot fi, sub nici o formă, justificate. Altele însă sînt obiective (problema gîrzilor, neplata acestora după primirea a 3 retribuții anual, lipsa personalului mediu, deficitul pe Capitală ridicîndu-se la 2183 de cadre în condițiile în care, anul acesta, numai 25 de surori noi au pătruns în rețea) și asupra lor trebuie să se concentreze eforturile Direcției sanitare, ale Ministerului Sănătății, ale Ministerului Educației și Învățămîntului, eforturi ce se cer conjugate. Asupra acestor teme vom mai reveni.

Oprea Georgescu

din nou la Policlinica
„Grigore Alexandrescu”

S-a găsit o soluție

La Policlinica Spitalului „Grigore Alexandrescu” revenim tot într-o joi și tot la ora 13 și jumătate cînd se schimbau turele de dimineață cu cele de după-amiază. Semnalăm în articolul nostru că la ora efectuării schimbului din cele patru cabinete de chirurgie-ortopedie la trei nu era asigurată continuitatea consultațiilor, condițiile neplăcute în care așteptau micii pacienți împreună cu însoțitorii lor și aglomerația mare din fața cabinetelor.

Am găsit aceeași echipă de medici ca în ziua primei noastre anchete. Schimbul s-a făcut din mers, la ora anunțată în program. Cabinetele au funcționat continuu semn, credem noi, că cele semnalate în primul nostru articol au fost un accident. Dr. Vasile Braha, președintele Comitetului oamenilor muncii din Spitalul de copii „Grigore Alexandrescu”, ne informează despre măsurile luate ca urmare a intervenției noastre: „Situația existentă a fost analizată la C.O.M., la Ministerul Sănătății și la Comitetul de partid al sectorului. S-a hotărît ca în cel mai scurt timp secția de chirurgie-ortopedie a policlinicii să fie mutată în 7 camere de la parter, în imediata apropiere a intrării spitalului, eliberate în acest scop. Transportul micilor suferinzi va fi astfel ușurat. De asemenea, și triera urgerțelor se va putea face mai operativ. Știindu-se că un copil bolnav vine la spital însoțit uneori nu numai de părinți ci și de bunici sau de mătuși, se va rezolva și găzduirea lor, noua secție avînd o sală de așteptare adecvată, adică mare. Actuala clădire, improprie pentru o secție de chirurgie-ortopedie, va căpăta altă destinație”.

Din convorbirea avută cu dr. Vasile Braha mai aflăm că este în construcție un mare și modern spital de copii care va rezolva în totalitate actualele greutăți. Spitalul urmează să fie dat în folosință la începutul anului 1983. Facem pe această cale cuvenitul îndemn constructorilor pentru urgentarea lucrărilor. Important centru metodologic pentru chirurgie-ortopedie, la Spitalul „Grigore Alexandrescu” sînt aduși copii suferinzi nu numai din București ci din jumătatea de sud a țării. Cu atît mai mult construcția spitalului trebuie să aibă un caracter prioritar.

Deși Spitalul „Grigore Alexandrescu” a făcut către unitățile din rețea nenumărate adrese prin care cerea ca urgerțele mari să fie îndrumate la spital și la policlinică mai sînt cazuri cînd Salvarea le aduce la policlinică. Prin amenajarea noii secții din incinta spitalului și această problemă va fi mai repede și mai bine rezolvată.

În încheiere semnalăm media de vîrstă ridicată a chirurgilor ortopezi pentru copii. De zece ani, în această specialitate, Spitalului „Grigore Alexandrescu” nu l-a mai fost repartizat nici un absolvent. E drept însă că toți cei care și-au făcut aici necenzura, învățînd meserie de la mai vîrstnicii lor colegi, își desfășoară activitatea în celelalte spitale ale țării.

Pentru prima dată

la „Iancului”

Eficiență și operativitate

Joi, 29 octombrie, intrînd în Policlinica Iancului, aparținînd de Spitalul „23 August” am întîlnit o situație normală: în fața cabinetelor nu așteptau mai mult de 2-3 pacienți, sălile de așteptare și cabinetele erau curate și liniștite, asistențele de la fișier „somau”. În fața cabinetului obstetrică-ginecologie nu aștepta mai mult de o gravidă. Sala de așteptare, folosită uneori pentru ședințe, are, evident, multe scaune din care doar o mică parte sînt folosite în această zi de pacienți. În ora pe care ne-am petrecut-o în policlinică am constatat aceleași relații civilizate de primire a bolnavilor.

Față de situațiile întîlnite în alte policlinici, unde se mai pot observa la anu-

mite cabinete aglomerări nedorite, aici se pare că situația a fost rezolvată. Nu ne mai rămîne decît să vedem metodele aplicate aici și să le propunem, eventual, spre generalizare. Explicațiile le căpătăm de la dr. Nicolae Amărăscu, șeful Dispensarului Policlinic Iancului, în același timp și directorul adjunct al Spitalului „23 August”: „Beneficiem de o judicioasă împărțire teritorială. Pe raza sectorului se găsesc 6 dispensare teritoriale și 12 dispensare de întreprindere situate la distanțe convenabile și împărțite în mod egal la cele două policlinici, Iancului și Pantelimon. Gruparea rațională a unităților de bază, care asigură prima treaptă de asistență medicală, face ca drumul bolnavului pînă la medicul de care are nevoie să fie scurt și drept. Cred că organizarea bună a unităților de bază care rezolvă operativ cazurile ușoare ce nu necesită intervenția unor specialiști și îndrumarea spre policlinică sau spital numai a cazurilor serioase degreveză mult activitatea specialiștilor. Mulți din medicii noștri lucrează și în policlinică și în spital. Asta îi ajută să cunoască mai bine situația de pe teren, să asiste personal urgerțele care apar. Întreaga perioadă de asistență se scurtează. Să remarcăm politica unității și a organelor de partid de a asigura localuri adecvate, judicios grupate în teritoriu. În sector s-a construit mult. Întii au fost asigurate dotările sociale — școli și spitale — apoi au fost construite blocurile de locuințe. Spitalul „23 August” a fost prima clădire mare a zonei și a fost construită din inițiativa secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Spitalul are și o stație de micro salvare, la care lucrează tot medici din spital sau din policlinică și care pot asista, încă o dată, să dirijeze bolnavii în deplină cunoștință de cauză. Bolnavii cheamă salvarea și are apoi plăcuta surpriză ca a doua zi să găsească la policlinică sau la spital același doctor care îl urmărește în continuare. O măsură organizatorică bună este ca specialiștii de la cele două dispensare, Iancului și Pantelimon, să lucreze în contratură, astfel că toată ziua este acoperită, iar bolnavii sînt rezolvați în aceeași zi. Programarea se face operativ. Prin telefon. Orice solicitare se rezolvă în aceeași zi. Se iau primele măsuri și se depășește eventualele urgerțe. Am pus nenumărate afișe pe usa policlinicii în care sfătuiau oamenii să nu mai vină cu noaptea în cap și să stea la ușă pentru programare. Cu timpul s-au convins că nu e cazul să procedeze cum s-au obișnuit. Practic nu avem programări. Excepție face cabinetul de cardiologie. Am luat măsura ca medicul de medicină generală sau specialistul care se confruntă cu o problemă de cardiologie să-și programeze singuri bolnavii în funcție de cerința adevărată a bolii. Bineînțele pe lingă cei care vin singuri și solicita o consultație. Una din cauzele care au dus la înlăturarea aglomerațiilor a fost valorificarea consultațiilor profilactice. În cadrul solicitărilor de scurtă durată, pentru carne auto, adevărurile de combustibil sau pentru spațiul locativ depistăm eventualii bolnavi și îi punem sub urmărire. Să mai spunem că schema este completă, potrivit normei”.

Din cele relatate de dr. Nicolae Amărăscu rezultă că unitatea a valorificat judicios situația existentă, că prin măsuri organizatorice simple și eficiente a rezolvat problemele pe care le ridică o asistență medicală eficientă și operativă.

Tudor Octavian a fost

la Policlinica

„Vălenii de Munte”

Despre discordie și efectele ei

Mircea Alexandrescu, directorul Direcției sanitare a județului Prahova, numește situația cadrelor la Policlinica teritorială din Vălenii de Munte „grea”. Termenul e, firește, un eufemism. În dimineața lui 20 octombrie lucrau doar două cabinete — chirurgie și oftalmologie — și, ca de obicei, laborator clinic. Din 15 posturi de medici, ocupate sînt numai 8. Pe 8, lucrează efectiv doar 7 medici. Din 7, prezenți sînt, de fapt, 5 pentru că unul s-a pensionat medical sau urmează a se pensiona, și o doctoriță e în concediu lung, de maternitate și postnatal. Toate discuțiile privitoare la situația cadrelor pornesc cu niște date, ca să se ajusteze cu un „de fapt” plin de delicatete pe parcurs. La Pediatrie, abia de la 1 noiembrie sosesse din alte policlinici și spitale ale județului, doi medici. Ei vor funcționa, prin rotație, cite patru ore pe zi. O rezolvare asemănătoare s-a găsit pentru cabinetele de dermatologie și neuropsihiatrie. Din Plopeni, va lucra prin detașare la Vălenii de Munte, citeva ore pe săptămînă, un O.R.L.-ist. Detașările acestea înseamnă încă o navetă, iar naveta se întocmește, bineînțele, după mersul trenurilor. Posturile respective sînt, de fapt, ocupate de patru medici aflați la secundariat în Capitală. De la Vălenii, ei primesc, de fapt, doar retribuția. În schemă, două posturi sînt ocupate de medici stagiați. Ce fac ei, de fapt nimeni nu ar ști să explice foarte limpede. O parte din cadre ar putea veni cu detașare chiar de la Spitalul orașenesc, de care Policlinica, de fapt, aparține. E logic și posibil. Numai că logica, în momentele de discordie, merge poticnit. Cabinetul de pediatrie, bunăoară, a stat închis citeva luni, pînă ce a trebuit ca să hotărască Direcția sanitară județeană un lucru ce stătea, de fapt, în putința doctorului chirurg Dumitru Bădescu, directorul spitalului și a nume detașarea unui pediatru la policlinică.

Vălenii de Munte, se cunoaște, au avut de îndurat la cutremurul din 1977.

Orașul ridică mulțime de blocuri noi. Cu timpul, toate vor avea o rezolvare. Clădirea policlinicii e veche și nefuncțională dar, deocamdată, trebuie să se mulțumească și cu atât. Ca să-și implinească rostul, clădirea aceasta ar avea trebuință de unele amenajări. Starea personalului și a localului sînt în grija și în competența medicului șef Nicolae Seceleanu. Numai că biroul medicului Nicolae Seceleanu nu se găsește, cum o dictează logica în policlinica teritorială, ci la Sanepid, în capătul celălalt al orașului.

Sanepidul e instalat într-o casă mare și arătoasă. Instituția n-are firmă. La medicul șef ajungi cu băgare de seamă, străbătînd un hol încăpător și plin de taină, ca antecamera unei personalități ministeriale. Țăranul care se îndeamnă către încoace simte, din pricina mobilierului și a albului distins al lemnăriei, sfiala omului care a greșit ușa. Astfel sînd lucrurile și distanțele, deși n-ar avea căderea, în policlinică hirtiiile zilnice le semnează, pentru medicul șef, chirurgul Aurelian Pirvulescu, medic primar.

Toate sînt cam sucite aici. Soția medicului șef Nicolae Seceleanu conduce laboratorul spitalului. Ca medic metodolog, Lucia Seceleanu răspunde, în aproape toate privințele, și de laboratorul clinic al policlinicii. Dar Lucia Seceleanu nu a călcat în policlinică de foarte multă vreme. De fapt, nici n-ar avea motive. Laboratorul spitalului e dotat bine, al policlinicii lucrează cu o aparatură care, practic, ar trebui scoasă din uz. Legătura între laboratoare o ține medicul epidemiolog Nicolae Seceleanu, de acela al policlinicii preocupîndu-se în mod special.

Cum și de ce? vom vedea mai departe. Problemele policlinicii teritoriale au, de-acum, vechime; sînt ani de cînd lumea încearcă să ghidească programul de lucru al unor medici și al unor cabinete și ani de cînd, deși n-au medici și nu lucrează, parte din cabinetele acestea plătesc retribuție unui personal medical mediu a cărui activitate, de fapt, se reduce la îndreptarea pacienților către alte zări, spre spitalul orașenesc ori spre Ploiești. În dimineața zilei de 20 octombrie, la cabinetele în discuție, la ușa cărora așteptau, fără mari nădejdi, zeci și zeci de oameni, nu am reușit să găsim în cabinet sau, cel puțin, în policlinică, nici un cadru sanitar mediu.

Pentru orice om de bună-credință, venind ca și mine, într-o zi oarecare, la Vălenii de Munte, încercînd, ca și mine, misterul atitor uși zăvorâte, constatînd, ca și mine, doar lucrul a două cabinete și al laboratorului clinic, grijile reale ale policlinicii apar cit se poate de clar.

Și, atunci, care a fost prima grijă a zilei pentru medicul șef Nicolae Seceleanu acolo, în biroul său de la Sanepid?

Ca de obicei, medicul Nicolae Seceleanu s-a interesat dacă Smaranda Horjea, medic la laboratorul clinic, este sau nu la serviciu.

În „Fișa de apreciere pe anul 1978” a Smarandei Horjea, medicul șef Nicolae Seceleanu semnează următoarele: „Cadrul cu experiență în muncă și foarte bine pregătit profesional, și-a îmbunătățit mult în ultimul timp activitatea (sub aspect cantitativ, calitativ, colaborare cu celelalte cadre medicale etc.)”.

În „Fișa de apreciere pe anul 1979”, dar întocmită și înmînată medicului Smaranda Horjea în mai 1980, medicul șef Nicolae Seceleanu scrie și semnează exact contrariul: „Deși are experiență în muncă, totuși nu a făcut dovada unei bune pregătiri profesionale. Este lipsită de conștiințozitate în realizarea sarcinilor de muncă, eschivîndu-se în mod sistematic de la acestea, motiv pentru care în anul 1979 a prestat un volum redus de activitate... etc.”.

Dacă prima fișă expediază chestiunea în citeva rînduri, a doua e cit se poate de conștiințoză în însumarea mai multor „uu”-uri, scrise mărunt și constiin-

cios pe întreaga suprafață a filei.

Ceva trebuie să se fi întimplat, nu-și așa, pînă-n luna mai a anului 1980?

În adunarea generală din 19 februarie 1980, medicul Smaranda Horjea l-a criticat pe tovarășul medic șef Nicolae Seceleanu arătînd deschis o seamă de evidențe.

Dacă, de atunci, în ce privește activitatea policlinicii nu s-a schimbat nimic, în viața medicului Smaranda Horjea s-au schimbat multe. Ea a devenit obiectul unui lung șir de șicane și persoana asupra căreia s-a exercitat, sub aspect represiv, întreaga autoritate a medicului șef, începînd cu diminuarea retribuției pe o lună și continuînd cu sfiala aceea permanentă, atât de plastic sugerată de expresia „o mie de mici mizerii”.

Medicul Smaranda Horjea lucrează de 11 ani la policlinica din Vălenii de Munte. Este unul din puținii medici reveniți la Vălenii după anii de secundariat în specialitatea hematologie. Ea sosește la serviciu din Ploiești, cu trenul de ora 8, ca dealtfel și alte cadre ale policlinicii. De la gară la policlinică, drumul e de citeva minute. Minutele acestea de întîrziere, cum se vede, nu sînt problema personală a medicului Smaranda Horjea, ci a multor navetiști. Un șef mai înțelept n-ar face din întîrzierile Smarandei Horjea un capăt de lume, cită vreme chestiunea este, pînă una alta, fără soluție. Și n-ar mai face-o pentru motivul onest că între un medic ce încasează retribuția la Vălenii, dar trăiește și-și face secundariatul în București și un medic care, așa cum e el, își onorează profesia chiar la locul unde e plătit, e o mare deosebire. Medicul Smaranda Horjea nu-i doar un nume în statistici și state de plată ci un om, imperfect, dar real, un om cu lipsuri omenești, dar muncind de-adevăratelea.

Medicul Smaranda Horjea a sesizat Direcția sanitară județeană asupra neregulilor petrecute la policlinică.

Într-o adresă din 4 mai 1981 către Spitalul orașenesc și directorul acestuia Dumitru Bădicescu, Direcția sanitară subliniază temeinicia celor mai multe din lucrurile sesizate, faptul că „Fișele... de apreciere sînt întocmite nu de o comisie a oamenilor muncii, ci doar de medicul șef, ca sancțiunea de diminuare a retribuției cu 10 la sută, venind după ședința de partid, nu e legală, că — într-adevăr și între altele — medicul șef a săvîrșit o seamă de nereguli în folosirea cu profit personal a unui I.M.S. ce trebuia retras de multă vreme din circulație.

Discordia produce adeseori absurdul. Ocupîndu-se personal de ziua de muncă în laboratorul clinic, medicul șef cere laboratorului să elibereze buletinele de analiză la ora 14, în condițiile în care fișierul distribuie bonuri de analiză pînă la ora 11! Și ca absurdul să fie complet, cetățenii nu primesc rezultatul analizelor la fișier, ci în laborator. Vin, adică, zeci și sute de oameni într-o cămăruță de citeva metri pătrați, plină cu personal și aparatură, vin cu tot ce aduce omul de afară pe haine și bocanci, să-și ia hirtiiile. Un medic epidemiolog ar trebui să vădească mai multă înțelegere pentru un tip de muncă necesitînd concentrare, răbdare, minuție și o anume tenacitate.

Am stat de vorbă, în termenii cei mai cordiali cu putință, cu medicul Nicolae Seceleanu și Dumitru Bădicescu. Toți cei care vin să discute sesizările Smarandei Horjea trec, firește, prin cabinetul directorului și al medicului șef. Aici, ești informat că medicul Smaranda Horjea ar avea ceva probleme de natură psihiatrică, că sesizările sînt nereale și că e timpul să se ia măsuri.

Măsurile acestea ar însemna, de fapt, îndepărtarea din policlinică a unuia din puținii medici la datorie.

Cum spuneam și la început, obiectul anchetei noastre îl formează calitatea asistenței medicale la Policlinica teritorială din Vălenii de Munte. Care este ea, am văzut. Ce a declanșat luminarea unui adevăr, am văzut de asemenea. Ce ar trebui să urmeze, ține de logica elementară.

Om — interioare de conștiință

Vărarul de la muntele Vulcan

Noaptea era aproape. Cînd am trecut pe lângă pînteni de piatră, de jos, din vale, al muntelui Vulcan, o fărîmă de lumină mai stăruia sus, pe creștetul lui, la 1244 de metri. Era o seară limpede, dintr-acelea care te fac să te simți acasă chiar dacă ești străin de loc iar de acasă ai plecat demult, și de aceea cînd mai jos pe firul drumului plin cu pietre cit pumnul am zărit un fel de ochi de foc roșu, palpînd ca sub apăsarea unui gînd tulburat de propria-i intensitate, am grăbit pasul într-acolo plin de curiozitate și fără nici o temere. Mi s-a părut că mă apropii de o grămadă de jeratic uitată pe vatra unui foc aprins mai devreme. Un om care ședea cu spatele la mine, între marginea drumului și grămada aceea de bulgări incandescenti, s-a întors fulgerător, ca și cum ar fi dat să se apere, și-o clipă mai tirziu, după ce am văzut că bratele i se destînd ca dintr-o încordare, mi-a răspuns liniștit la salut. După ce i-am spus de unde vin și unde mă duc, omul mi-a făcut semn cu mina ca și cum ar fi dat să împingă o ușă nevăzută de la o nevăzută casă a lui și m-a îndemnat să stau jos și să mîncînc din ce se-ntimplase în ziua aceea să aibă de-ale mîncării. Cînd apărusem eu, el toarnă mîncă. Și stînd pe iarba încă neîmputinată de frigurile toamnei, întinzînd miinile dintr-o parte și alta către plinea și slăniua și cele citeva cepe ce se aflau la mijlocul unui șervet de pinză cadrilată, aproape de lumina roșie a cupitorului de var, mi-am dat seama că omul avea un singur ochi bun atunci cînd, întorcîndu-se la stînga, către locul unde mă așezasem, mi-a spus ca și cum ar fi vrut să mă liniștească și să nu pun pe seama cine știe cărei pricinii graba cu care s-a răsucit și a sărit în picioare cînd mă apropiasem pe drum: credeam că e unul

de pe-aici, care-a zis că nu se lasă el pînă nu-mi scoate și ochiul ăstălalalt. Și pe urmă a continuat să mîncînce liniștit și n-am prea mai vorbit. Atîta doar că în timp ce mă întrebam în gînd de ce l-o fi amenințat acela, l-am întreat cu glas tare de unde aduce piatra de var. De aici de pe Vulcan, mi-a răspuns, ăsta e munte de calcar, e var berechet aici. Dar de ce nu ardeți varul acolo, sus, de unde luați pietrele? N-ar fi mai simplu?, l-am întreat iarăși. N-ar fi, mi-a zis el în timp ce s-a aplecat să taie cu lama briceagului încă o feliu de pline, n-ar fi mai simplu pentru că ar trebui să cărăm lemnele pînă sus. Mai ușor e să aduci piatra joș decît să te urci pînă sus cu lemnele. Așa e, am zis stînjînt, furios pe mine că n-avusesem altă treabă decît să mă gîndesc să-i optimizez eu lui producția, cînd el parea să aibă atîția ani încît să fi știut, încă înainte de a mă fi născut eu, că așa și nu altfel e bine. Și pînă ce omul n-a strîns șervetul n-am mai scos nici eu o vorbă și nici el.

Pe urmă s-a ridicat și s-a dus să mă răscolească focul de la gura cupitorului. A venit înapoi, a luat șervetul și s-a îndreptat cu el mai încolo vreo douăzeci de metri, unde l-a așezat într-o căruță. S-a întors cu un ulcior în mînă și mi-a zis că e cam supărat, că l-a spart unul. „Tot ăla”, o roată de la căruța și n-a găsit toată ziua un petic cald. M-am uitat mai atent și mi s-a părut că văd, într-adevăr, că una dintre roțile de cauciuc ale căruței era lăsată pe geantă. L-am întreat de unde știe că „tot ăla” l-a spart roata. ăla e, mi-a zis, altul nu poate să fie. Dar el nu sezuze toată ziua acolo, lângă cuptor?, l-am mai întreat. Nu sezuze, mi-a răspuns. Se dusese și de dimineață să ia apă, așa cum se duce și de data asta. Și m-a rugat să-l aștept, că se-ntoarce repede. A plecat pe drum în sus și s-a abătut pe cîlnul unui deal către ferestrele luminate ale unei case aflate la vreo două sute de metri. La citeva pași de mine, pietrele înroșite pîlpiau ca un ochi sub țăriua unui gînd cînd bun, cînd rău. Cînd mi-am abătut privirile într-altă parte, vedeam parcă același cerc roșu cu vilvorii albe. Și m-am strădui să mă deprind degrabă cu umbrele albastrii și limpezi ale serii. Dacă „ăla” apare chiar acum în poiană și mă ia drept altul? Sau dacă vrea să-și spargă omului ăstăuia și celelalte roți? Zece mașini au trecut astăzi pe-aici, mi-a zis omul coborînd peste marginea drumului către poiană, zece mașini și de la nici un șofer n-am putut să fac rost de-un petic cald. Mi-au zis că n-au nici ei. Așa o fi. Și mi-a întins ulciorul cu apă și după ce am băut s-a dus și l-a așezat la locul lui, în căruță. În timp ce s-a întors să mă arunce o privire peste focul care ardea, neauzit, pe vatra cupitorului, mi-a spus că sînt foarte bune roțile astea de cauciuc: cînd el pleacă devale cu căruța cu var, aude mașinile care vin din urmă, pe drum. Or, el pleacă des, e văr de meserie, altă muncă la 57 de ani citi are nu se mai gîndește că ar putea face. Stă și arde la o „camniță” de var

cam o noapte, o zi și încă o noapte. Acum, la camnița asta, la cuptorul ăsta, a început lucrul azi-noapte pe la 2 și o să termine miine spre dimineață. De 42 de ani muncește tot la var și nu i-a fost niciodată teamă să treacă de două ori prin același loc. La Brad, la Deva, la Hunedoara, la Hateg, la Ilia și la Dobra și la Orăștie multă lume îl cunoaște și cumpără de la el cu încredere. Umblă, într-o plecare dintr-astea, între o săptămînă și zece zile. Și nu-i e teamă că vine acasă cu varul nevedind, chiar dacă au început să învețe meseria asta și cei din industrie. Înșă, vezi dumneasta, ăstia lucrează cu cantități mari și 30—40 la sută rămîne piatră nearsă. Pe cînd la mine dacă rămîne nearsă o piatră! Și dacă faci lucru de calitate, sigur că lumea te aprobă și cumpără, chiar dacă varul ăsta al nostru, de la căruță, e mai scump, e un leu și cincizeci kilogramul. Nu-i vorbă că mai sînt și dintr-ăstălalți care dau zor și-ncarcă varul nears bine și pleacă să ia banii repede. Dar el, Ioan Oniciu, nu s-a-ntovărășit niciodată decît cu vărari buni, Gheorghe Jurca, Traian Todor, Nicolae Mozoaie, Avram Marc, Traian Mîclăuș. Prietenii ăstia ai lui sînt, cei mai mulți, din satul Buceș-Vulcan, care ține de județul Hunedoara. El e din Ciuruleasa-Vulcan și se cheamă că stă în județul Alba. Nu trece însă printre ei nici o linie de despărțire fiindcă toți s-au ținut, cu toate nădejtile, de poalele aceluiași munte. Iar cine n-a făcut ca ei a îmbătărnit degeaba, uite, ca „ăla” care are 62 de ani și umblă beat și cu cuțitul în mînă. De ce o fi zis ăla că-i scoate și ochiul pe care-l mai are teafăr? Dar — am întreat — cine e ăla? Unul de-l zice Mujdel. Și știi dumneasta sigur că el ți-a spart roata? Știi sigur, mi-a răspuns Ioan Oniciu, a mai spart-o el o dată și a venit singur și mi-a spus. Dar nu venea să-mi spună dacă nu-l obligam. Bănuiala mea mergea către el și atunci, ca să fiu sigur, am zis în sat, de față cu lumea, că o să-l blestem să se aleagă praful și pulberea de ăla care mi-a spart roata. Și pe urmă vorba s-a întins și eu am început să-l

Povești adevărate

ștept. Peste citeva zile a venit și-a mărturisit, mi-a zis să-l iert, era beat, trecînd pe lângă căruța mea i-a venit gîndul așa, din senin, să-și înfigă cuțitul în roată. Dar acum de ce zice că-mi scoate și ochiul ăstălalalt?

Trecuse mai bine de un ceas, trecuseră poate două de cînd ședeam acolo, lângă vărari Ioan Oniciu din Ciuruleasa, la citeva metri de grămada de pietre de var încinse care palpatau cînd în străduciri albe, ca într-un gînd de uitare și de iertare, cînd se inflăcărau în ape roșiatice ca de un gînd ascuns și crud. Și în liniștea deplină, netulburată de nici un fosnet de frunză, cînd am simțit apropiată dogoarea cuvintelor acelei întrebări, mai apropiată decît aceea a cupitorului de var, am spus că mi s-a făcut iarăși sete și vărari mi-a îngăduit să mă beau din ulciorul lui. E bună apă pe-aici, am zis. Bună, mi-a răspuns el, am luat-o de la Cotoncu. Și nu mică mi-a fost mirarea cînd am mai aflat că pomenitul Cotoncu a murit demult. Într-o vreme de care abia cel vîrstnic își mai aduc aminte, acest Cotoncu ținea un han aici, pe „drumul moților”, pe unde ei coborau către sud, cu carele încărcate cu ce puteau să aibă ei de vîndut. Hanul a pierit demult, dar locului acestuia aflat la o cumpănă a drumului i-a rămas numele după numele celui Cotoncu. În locul hanului a apărut cu vreo zece ani în urmă o casă, a Anel Onet, căreia hangiu i-a fost „măștihoi”, tată vitreg. Și cum Ana Onet a văzut că izvoarele cele multe la număr și bune la gust ale muntelui Vulcan au fost trase pe conductă, cale de 12 kilometri, de către cei din Abrud, s-a gîndit să-și lege și ea casa de aceste izvoare. Așa că de acolo am apa, a mai zis Ioan Oniciu. Și-am dat să plec și eu, să-l cam las pe om la treburile lui. Și-am mers pe drumul acela cu pietre cit pumnul mai în jos, către valea unde casele începeau să se țină mai dese și una mai aproape în umărul celeilalte, am mers încă vreo oră în seara aceea limpede și pe sub un cer instelat, de octombrie blind, zicîndu-mi că dacă o fi adevărat că toți oamenii au acolo, în cer, o stea legată de numele lor, atunci toți ar trebui să se străduiască să fie vrednici de atîta lumină cită li s-a dat. El unul, vărari Ioan Oniciu, știu că e vrednic, că s-a strădui să-și ridice vrednicia pînă acolo încît să se poată spune despre el ceea ce primarul din comuna Buceș, Simion Chifor, zicea: păi, omul ăsta e cel mai bun vărari de prin părțile noastre. Și în casa primarului Simion Chifor, unde s-a nimerit să fiu găzduit peste noapte, am adormit citînd o carte ciudată, cu litere tot mai limpezi pe măsură ce mă cuprîndea oboseala, o carte avînd pe fiecare pagină pe care o răsfoiam alunecînd în somn cuvintele unei întrebări ce se zbătea în amenințătorul gol al răspunsului pe care nu știa dincoace să-l aștepte: dar de ce să-i scoată ăla și celălalt ochi?

DUMITRU CONSTANTINESCU

FILE DIN MAREA EPOPEE A UNITĂȚII NAȚIONALE A ROMÂNILOR

Iași, sâmbătă 8 iulie 1917
(II)

Alliații noștri, firește au răspuns de la început cu aceeași armă. În afară însă de lămurirea pe seama statelor neutre, de unde puteau nădăjdui o colaborare armată, ei au simțit nevoia unei continuu a propriei reciprocitate, pe care numai tiparul putea să le îndeplinească. Ne mai vorbim de splendida coeziune sufletească pe care războiul a improvizat-o între Franța și Anglia și de alăturarea Italiei contopită și ea în același ansamblu de simțire, ne gândim numai la neobositele stăruințe pe care oamenii politici ai Quadruplei Înțelegerii le depun astăzi pentru a informa opinia publică din Rusia nouă. Petrogradul a devenit un centru de analiză și propagandă, unde personalități importante ca Albert Thomas și senatorul american Root, cu ajutorul unei pleiade întregi de intelectuali și cu birouri înfăptuite anume pentru acest scop, fac apeluri zilnice la conștiința vecinilor noștri, arătându-le necesitatea continuării războiului și toate consecințele ei... Astfel neconvenit și cu zi, se string legăturile între popoarele prietene, se susțin interesele reciproce și se trec în credință obștească, rămânând ca la timpul său cind tunul va înceta și se va deschide discuția la masa verde, dreptatea fiecăruia să tragă în cumpănă cu tot aplombul pe care i-l poate da unanimitatea de conștiință a tovarășilor săi...

Poate nu e inutil să ne gândim, că în acest ram de conștiință națională, ar fi cite ceva de făcut și la noi. Străinătatea ne cunoaște puțin, nu pătrunde îndeajuns cauza noastră, e dispusă uneori să asculte opinii care ne sînt potrivnice și, ceea ce poate fi primejdios, Aliații pe urma înfrîngerii militare de pin-acuma, rău informați, ar fi în stare să tragă concluzii cu totul nefavorabile pentru noi.

Sîntem prea mici și prea nenorociți, ca să ne mai putem îngădui acest lux oriental al izolării de opinia publică din străinătate care la un moment dat va hotărî de soarta noastră. Ar fi o mare greșală, dacă această forță diriguitoare în viața de stat din alte părți, obișnuinți să n-o înregistrăm la noi, am socoti-o o cantitate neglijabilă și la Aliați...

Nu e deci cu totul inoportun să ne accentuăm această preocupare tocmai acum cînd ne găsim la o răsplată a drumului și așteptăm zile mari. Demnitatea vitejilor noștri soldați și dreptatea cauzelor românești trebuie să le salvăm în străinătate printr-o propagandă continuă. Nu e de ajuns ca d-nii Figure și Honigman să reprezinte drepturile României asupra Ardealului în presa din Paris și Londra, nu sînt de ajuns străduințele onorabile ale publicistului Fermo la Petrograd și ziarul francez al d-lui N. D. Cocea tot acolo, — după cite știm singurii gazetari români în străinătate, — tragedia noastră are și alte cuvinte de spus...

Să nu uităm, că fiind zgîrciți la cerneală, s-ar putea să pierdem din dreptul pentru care singele nu s-a cruțat...

Sîmbătă, 22 iulie

În „Monitorul Oficial“ de ieri a apărut noua lege votată de Camera și Senat pentru revizuirea Constituției în chestiunea expropriării și a votului universal. Adoptată și sancționată de rege, schimbarea de Constituție devine azi un fapt împlinit ale cărui consecințe firești la timpul său vor lua formă concretă.

Cronicarul zilelor noastre nu e chemat să lămurească și să judece tot complexul de împrejurări care au realizat repede această transformare radicală în viața politică și economică a poporului nostru. Opera de analiză a prezentului cade în sarcina istoricului de miine. El va trebui să cumpănească și cu pragmatismul lui să despice cauzele și efectele stărilor în care s-a produs actuala înnoire constituțională. El va fixa curentul de idei al vremii, impulsurile launtrice și externe, rolul preponderent al dinastiei înfrățite cu interesele superioare ale neamului, precum și mobilul care a determinat judecata oamenilor politici din țară. Tot acest judecător calm și limpede al zilelor viitoare va arăta intrucit Corpurile Legiuitoare de la Iași au săvîrșit acest act dintr-o necesitate de conștiință ori dintr-un spirit de concilianță cu împrejurările și intrucit hotărîrea lor de astăzi a fost consacrată mai tirziu de-o consecvență fermă pentru realizarea ei.

Un lucru însă se poate accentua de pe acum, fiindcă se desprinde în mod evident din însăși codificarea acestei reforme. Este îndrumarea în sensul unei înain-

Abia partea finală din Singe și cerneală (8 iulie 1917) — pe care o publicăm astăzi — cuprinde vibrantul militantism al lui Octavian Goga pentru cuprinderea întregii spiritualități românești a momentului în arena propagandei patriotice — atât de acut necesară „la o răsplată a drumului“, cînd se așteptau „zile mari“.

În Drepturi și pămînt (22 iulie), Goga discută în chip aprobator și pe îndelete lămuritor noua lege pentru revizuirea Constituției în problema agrară și în cea a votului universal. Să reamintim, cu această ocazie, că votarea în parlament s-a făcut astfel: la Camera — 130 (din 141) pentru, votînd contra Nestor Cîncu și A. C. Cuza și abținîndu-se alți 12 deputați; la Senat — 56 pentru și 5 contra (între care C. Argetoianu, I. Grădișteanu). Aliniatul I al art. 19 modificat din Constituție preciza că „pentru cauza și utilitate națională se sporește întinderea proprietății rurale țărănești prin exproprierea terenurilor cultivabile... în scopul de a se vinde țărănilor cultivatori de pămînt, cu precădere țărănilor mobilizați“. Iar art. 57 modificat din Constituție prevedea că „Adunarea Deputaților se compune din deputați aleși de cetățenii români prin vot universal, egal, direct și cu scrutin secret pe baza reprezentării proporționale“. Red al luptei maselor populare pentru drepturi sociale și politice, aceste noi prevederi constituționale au constituit un pas însemnat înainte făcut de societatea românească pe calea progresului și civilizației.

La sfîrșitul lunii iulie 1917, se știe, a avut loc puternica ofensivă a Armatei a II-a române, culminată cu bătălia de la Mărășești — strălucit succes tactic (frontul armatei române s-a stabilit pe valea Putnei, ofensiva germană plănuită în regiunea Nămoloașă fiind aminată) și preludiu al epopeii Mărășeștilor. Epocalele lupte „aflate în curs de desfășurare“ sînt exprimate de marele poet național și gazetar patriot în Hora morții, Zile mari (2 august) și Poveste veche.

STELIAN NEAGOE

Zile mari

tate democrației spre care a evoluat gîndirea politică a neamului. Introducerea votului universal ca principiu regulator al sistemului electoral și consfințirea ideii de expropriere a marii proprietăți arată lămurit care este concepția diriguitoare a politiciii românești de astăzi.

Războiul a scos cu o putere elementară la suprafață masele populare și a stabilit rolul lor cumpănitor în viața de stat. Tot războiul a intronat în mod definitiv și biruința credințelor democratice. Trebuința de a acorda drepturi și pămînt țărănilor noștri care s-au dovedit clasa în adevăr alcătuitoare și susținătoare de stat, a devenit o axiomă curentă împotriva căreia nu se mai poate ridica nici o obiecțiune. Barierele de castă s-au dărîmat în cutremurul de astăzi și privirile tuturor au trebuit să se îndrepte spre adevăratul izvor de energie națională, spre milioanele de săteni ai solului românesc.

Legea promulgată acum nu e intruaită o formulă definitivă prin care se rezolvă două probleme capitale ale României, cit e un indiciu lămuritor al evoluției viitoare. Se anunță o primenire de cuget, un nou fel de a vedea chestiunile publice, o largire de orizont și mai ales o revizuire a valorilor morale. În această constelație schimbată nu se mai poate găsi un cap organizat politiceste care să nu-și deie seama că viitoarele transformări din viața noastră de stat vor fi determinate de lozincile curentelor populare și de oamenii a căror cînstă și talent vor putea să intruzeze în personalitatea lor revendicările unei opinii publice mai conștiente și mai implacabilă ca în trecut.

Pentru moment aceste constatări sînt o mîngiere în mijlocul nenorocirilor noastre, fiindcă ele fac să se întrevadă dincolo de ruinele de astăzi o lume nouă, o lume mai ordonată, mai împrietenită și cu morala și cu adevărul.

N-ar fi poate inutil ca această convingere să fie trecută în cele mai largi părți ale poporului care are dreptul la o reconfortare pe urma dezastrelor suferite. Credem deci a nu depăși cadrul modestelor noastre atribuții de publiciști cînd ne exprimăm dorința ca guvernul să împărtășească și satelor din Moldova și armatei de pe front legea publicată acum în „Monitorul Oficial“, împreună cu toate lămuririle necesare. Prin această împărtășire bunul simț al țărănilor noștri va avea un prilej de reflexiune și întărire.

Ei vor înțelege că un vînt nou bate în țara românească și un drum proaspăt li se deschide peste liniile sfărîmate ale tranșelor nemțești.

[Iulie-august]

HORA MORȚII

Sus, copii, în hora mare,
Hora morții cea cu spor,
De la Tisa pin' la Mare,
Bateți strașnic din picior!

Sus, copii, lăsați hodina,
Cîntă tunul din vecini,
Buruiana și neghina
S-o stîrpic din rădăcini!

Sus, copii, deschideți focul
Și-l urniți ca un șuvoi,
Că nevasta și norocul
Prea ne-așteaptă-n sat la noi.

Sus, copii, întindeți pasul,
Dați năvală rînd pe rînd
Și grăbiți să vie ceasul
Biruinței mai curînd.

Miercuri, 2 august

Din vreme în vreme sînt în cursul războiului zile cînd pulsul istoriei zvîcnește cu mai multă putere, cînd evenimentele sînt mai hotărîtoare și cînd desfășurarea lor lasă să se vadă mai adînc în întimitatea taberelor de luptători. Acestea sînt zilele de eforturi grele în care se dă examenul unei pregătiri îndelungi și se pune la contribuție un maxim de energie. Ele sînt importante, fiindcă din învățămîntele lor se pot descifra mai limpede și virtuțile beligeranților și rezultatul final.

Astfel de zile mari ne e dat nouă să

trăim astăzi. De-o săptămîină pe frontul Siretului și în Carpați se dezlanțuie una din cele mai crîncene bătălii ale războiului actual. Știrile de la Mărășești, unde sute de mii de oameni sînt angajați în luptă și de la Oituz unde dușmanul atacă neconștient, — ne arată că niciodată armata noastră n-a trebuit să fie piept unor loviturii mai puternice ca acum. Singera necurmata de șase zile și șase nopți este dovada că din amîndouă părțile se pune cea mai mare îndirjire în această înfricoșată încheiere de forțe potrivnice.

Lupta este în curs și sfîrșitul ei nu se poate prevedea. El va fi determinat ca de obicei de-o mulțime de factori hotărîtori: de superioritatea numerică, de cantitatea munițiilor, de comandament, de tenința trupelor și de alte împrejurări pe care noi nu le cunoaștem aici la masa de scris.

Ceea ce știm însă și trebuie s-o spunem este vitejia de epopee a soldaților noștri. Din ofensiva de dăunzi oprită în munții Vrancei și din aceste lupte grozave în care zeci de mii de nemți au fost făcuți una cu pămîntul, se desprinde mai luminos ca oricînd sufletul neînfrînt al ostașului. Ce se petrece în aceste zile stropite cu sînge, ne dă prilejul unei autoanalize mulțumitoare și lămurește în mod definitiv străinătatea asupra poporului nostru nenorocit. Oricine poate vedea limpede astăzi izvorul de energie morală și fizică a unui neam, care la o jumătate de an după ce-a îndurat o teribilă catastrofă, poate totuși să lovească c-o vigoare reîntinerită și să smulgă admirația lumii prin jertfa lui. Ne alegem deci, în mijlocul nenorocirilor care ne bîntuie, cu mîngierea că avem un popor sănătos, o lume țărănească ale cărei însușiri superioare fiind împărtășite de-o conducere luminată și cînstită, pot rodi văruiri cutropitoare de energie. Argumentul cel mai palpabil este această armată de fier renăscută din cenușa unui dezastru, care la Mărășești și la Oituz înscrie unele din cele mai strălucite pagini ale războiului european.

De aceea astăzi, în această perioadă de grea cumpănă a istoriei noastre, privim viitorul cu mai multă încredere ca oricînd. Nu știm care va fi rezultatul marilor lupte, nu știm dacă sub apăsarea unor forțe mult mai mari armata noastră nu va fi nevoită să cedeze terenul, ceea ce a trecut însă în conștiința publică a românismului și ceea ce trebuie să tragă în cumpăna tribunalei de gîndire universală, este baza morală a acestui popor care pentru dreptul lui știe să moară cu o vitejie înălțătoare.

Sîntem deci cu sufletul pe front, dar avem o senzație de desăvîrșită liniște. Să se împlinescă destinul așa cum va fi orînduit de dumnezeul popoarelor, cită vreme însă mintea noastră e călăuzită de ideea că trebuie să existe o ordine morală care determină așezările acestei lumi, noi ridicăm fruntea din mijlocul rîurilor de sînge ale soldaților noștri și credem în biruință.

Iași, 1917

POVESTE VECHĂ

De cite ori vremea cu sînge ne-adapă
Obida din cronică țării,
Aceeași poveste de veji se dezgroapă
Și strigă în noaptea uitării.
Ea spune de oameni, de cîmp și de munte,
De tînc, prostime săracă,
Ursită să fereci din trupuri o punte
Ce nu pot dușmanii s-o treacă.

De voi scriu moșnegii pe foi de ceasloave,
La fel își însiruie slova
Neculce la carte, și Vodă-n hrîsoave,
În Țara de jos și-n Moldova,
E lege bătrînă, și lege-i păstrată,
Să dați voi pămîntului moarte,
Căci multe potopuri hotarul ne-arată,
Dar zid, numai unul cunoaște.

Așa ne pămîntă străvechea moșie
Cu brațe de plug și de sapă,
De-atîtea ori moartă, dar pururea vie,
Tot vîforul nostru ne-o scapă.
Și astăzi, cînd moartea o simț la fereastră,
Povestea aceeași rămîne:
— Luați aminte, boieri dumneavoastră,
Să știți să ne-o spuneți și miine!

Confirmarea
internațională a
marii uniri
din 1918 (II)

Printre problemele cele mai grele ce urmau să fie luate în discuție și soluționate de Conferință au fost: problema teritorială — mai cu seamă în zonele unde, în decursul timpului, alături de populațiile de baștină se așezaseră și alte neamuri; problema reparațiilor urmîrînd stabilirea unui echilibru economic între țările europene victorioase, care au suferit grave pierderi materiale și umane în timpul războiului și Germania, care n-a cunoscut războiul pe teritoriul său, stabilirea echilibrului european și preîntîmpinarea violării dreptului internațional prin tendințe revizioniste și revanșarde; înființarea Societății Națiunilor, ca organism internațional ce avea misiunea de a asigura tuturor statelor, mari și mici, garanții materiale, independență politică și integritate teritorială⁹⁾.

Din cauza deosebirilor de interese dintre marile puteri, care aveau cuvîntul hotărîtor, lucrările Conferinței înaintau destul de greu, justificînd expresia unui participant la Conferință, care declara că „este mai ușor să distrugi decît să clădești“.

După mai bine de 5 luni, tratatul de la Versailles a fost semnat la 28 iunie, în sala oglinzilor din istoric palat al „Regelui Soare“, de către reprezentanții puterilor aliate și asociate și ai Germaniei învinse. Acest tratat a constituit baza și cadrul tratatelor speciale ce i-au urmat: Tratatul de la Saint-Germain din 10 septembrie 1919 cu Austria, Tratatul de la Neuilly din 27 septembrie 1919, cu Bulgaria, Tratatul de la Trianon din 4 iunie 1920 cu Ungaria, Tratatul de la Sèvres din 10 august 1920 cu Turcia și Tratatul de la Paris din 23 octombrie 1920.

Reprezentanții României au dialogat în primul rînd cu delegații din „Comitetul pentru studierea chestiunilor teritoriale privind România“, ale cărui lucrări au început la 11 februarie 1919. În cadrul acestui Comitet, care a discutat traseul frontierelor românești, Franța, Anglia, Italia și ulterior S.U.A. în virtutea dreptului istoric, a principiului autodeterminării naționale, a voinței plebiscitare a maselor populare exprimată la Alba Iulia, au recunoscut unirea Transilvaniei cu România.

Această hotărîre a reprezentat baza analizei întreprinse în Consiliul Miniștrilor de Externe și Consiliul Suprem, care la 11 și 13 iunie 1919 au recunoscut unirea Transilvaniei și Bucovinei cu România.

Concomitent se pregătea formularea condițiilor cuprinse în tratatele ce trebuiau prezentate țărilor învinse, Germania și Austria în primul rînd. În ceea ce privește România, marile puteri au refuzat să discute cu ea clauzele tratatului cu Germania. La 2 mai 1919, referindu-se la modul de a proceda al celor patru, șeful delegației române arăta că „situația creată statelor mici la conferință este nedreaptă, deoarece tratativele cu Germania începuseră iar nouă nu ni s-au comunicat încă bazele pe care se fac. Sforțările mele în zilele acestea — spunea I. I. C. Brătianu — au drept obiect chestiunea despăgubirilor, care și ea este concepută în aceleași simțămînte de marile puteri¹⁰⁾. Potrivit tratatului de la Versailles semnat cu Germania, stabilirea „reparațiilor“ germane și a cotelor convenite diferitelor țări, printre care și România, intrau în sarcina ulterioară a Comisiei de reparații, alcătuită din reprezentanții S.U.A., Angliei, Franței, Italiei și Belgiei. În ciuda protestelor sale guvernul român nu a fost admis în comisie. Ca urmare, acordul de la Spa, din 16 iunie 1920, a rezervat României 1% din reparațiile datorate de Germania.

Repetatele intervenții ale delegației române în această problemă au rămas fără rezultat, marile puteri apreciînd că Germania nu poate să fie considerată răspunzătoare pentru pagubele suferite de România. Se făcea o mare nedreptate poporului român care a suportat în timpul războiului jaful ocupațiilor germane și uriașe pierderi materiale care s-au ridicat la imensa sumă de 31 miliarde lei aur, precum și mari pierderi umane.

La 28 iunie 1919, România, pusă în fața faptului împlinit, a semnat tratatul de pace cu Germania, fără a obține justețele sale revendicări.

MIRCEA MUȘAT
ION ARDELEANU

⁹⁾ P. Renouvin, Le traité de Versailles, Paris, 1929, p. 9-11.

¹⁰⁾ Arhiva C.C. al P.C.R., fond 103, dosar 17. Vezi și Gh. Zaharia, Considerații asupra politicii externe a României 1919-1929, în „Probleme de politică externă a României, 1919-1939“, București, Editura militară, 1971, p. 121.

Preparate apicole medicamentoase cu surprinzătoare virtuți terapeutice

Opiniile unor medici specialiști

Am prezentat într-un număr anterior al revistei noastre câteva noi produse apicole cu virtuți terapeutice și energizante, obținute în premieră absolută de către apiculorul Nicolae V. Ilesiu. Este vorba de preparatele Apilarnil și Apivitas-forțe, primul realizat prin triturarea și liofilizarea larvelor de trântori, cel de-al doilea constituind în fapt o păstură de laborator, obținută din polen fără exină cu adaos de miere și apilarnil. Mai amintim apoi că întreaga cantitate de substanță activă a fost realizată cu concursul Fermei apicole a C.A.P. Scornicești. În sfârșit, celor care ne-au scris după apariția articolului nostru, avem ocazia de a le răspunde pe această cale, anunțându-i că preparatul Apivitas-forțe a fost pus în vânzare în magazinele Apicola, iar celelalte două produse (Apilarnil drajeuri și Apilarnilprop) au obținut de câteva zile avizul terapeutic din partea Comisiei medicamentului și urmează să fie fabricate de Centrala industriei medicamentului.

În rîndurile ce urmează vă prezentăm concluziile unor testări clinice și de laborator efectuate între timp în trei așezăminte medicale din Capitală și sub supravegherea unor medici curanți. Iată pentru început părerea doctorului Nicolae Traian Olaru, medic primar, doctor în științe medicale și coordonatorul Centrului de apiterapie al Institutului de cercetări pentru apicultură :

— Produsul Apivitas-forțe a fost testat pe un număr mare de bolnavi dispensarizati în cadrul Centrului de apiterapie. Toți aceștia au fost urmăriți și prin probe de laborator. S-a avut în vedere în mod deosebit transaminazele serice, reacția Tymol, nivelul gammaglobulinelor plasmatic, raportul albumin-globuline plasmatic, viteza de sedimentare a hematitilor și bilirubina. După 30 de zile de tratament am putut constata sensibilă ameliorare a stărilor generale, diminuarea inapetentei, asteniei și fenomenelor dispeptice inclusiv a meteorismului abdominal. La palparea s-a observat tendința de diminuare a dimensiunii ficatului hipertrofic. De notat apoi că în toate cazurile, rezultatele au fost comparate cu cele obținute pe lotul martor, astfel încît eficiența terapeutică a produsului apicol a devenit cu ațit mai evidentă. Personal l-am folosit în tratamentul aplicat bolnavilor de hepatite cronice, în graviditate și în deficiente operatorii. Am tratat cu bune rezultate și cind bolnavi cu gastroenterocolite, și am obținut — lucru rar — chiar vindecarea completă a unui bolnav cu enterocolită. În ceea ce privește Apilarnilul — sub formă de drajeuri — acesta a fost administrat în tratamentul sindroamelor astenice, pentru revitalizarea organismelor oboșite și îmbătrinite, cit și pentru corectarea unor dezechilibre hormonale, știut fiind faptul că preparatul este foarte bogat în hormoni. Beneficiarii tratamentului

au semnalat dispariția oboșelii și a stărilor anxioase, dispariția cefaleii, dispariția insomniilor precum și instalarea pe această cale a unor stări psihice bune. De menționat din nou că aceste rezultate sînt cu ațit mai evidente cu cit ele nu au apărut în aceeași măsură și la lotul martor unde a fost folosită în continuare medicația clasică.

Iată în continuare și părerea doctorului Constantin Gorgos, directorul Policlinicii universitare Titan, și a medicului dr. Florin Tudose, de la aceeași unitate medicală :

— Produsele originale Apilarnil și Apilarnil-prop au fost experimentate pe loturi de bolnavi cu simptome de neurastenie simplă și depresivă, anxioasă și cenestopată. Efectele terapeutice au fost urmărite de îndepărtate și în cazul unor astenici sexuali.

În concluzie se poate afirma că cele două preparate si-au dovedit eficiența în cazul afecțiunilor de tip nevrotic precum și în tulburările metabolice. Bolnavii tratați cu Apilarnil și Apilarnil-prop s-au bucurat de asemenea de o durată de soțalizare mai scurtă decît cei tratați pentru afecțiuni asemănătoare dar cu medicația obișnuită. Preparatele sînt bine tolerate și nu prezintă reacții adverse.

Cităm în continuare din referatul de specialitate al prof. docent dr. Gh. Panaitescu întocmit în Clinica medicală a Spitalului C.F.R. 2 din București.

Uriașa ciupercă de la Mogoșoaia

Prin această figură de stil, un corespondent din București, inginerul Titus Mocăneanu, a găsit de cuviință să se refere la marele succes de care s-a bucurat în rîndul publicului larg articolul nostru despre crescătorile de ciuperci, apărut în primăvara acestui an. Reamintim cititorilor că în cuprinsul acestei relatări, unul dintre interlocutorii, biologul Nicolae Mateescu, șeful fermei nr. 5 Mogoșoaia, a adresat o ispititoare invitație tuturor celor care doresc să devină cultivatori de ciuperci, indicîndu-le tehnica cultivării și arătînd că miceliul necesar poate fi procurat prin poștă la cerere și contra cost.

Ecoul acestei invitații a întrecut orice așteptare. Ferma de la Mogoșoaia, ne-a informat de curînd tot tovarășii Nicolae Mateescu, a livrat crescătorilor de ciuperci amatori (apăruți cu mîile ca după ploaie) peste 20.000 de role de miceliu. Știut fiind faptul că de pe un metru pătrat de compost, în care au fost introduse două role de miceliu, se pot recolta între 10—15 kilograme de ciuperci, înseamnă, după un calcul aproximativ, că totalul ciupercilor Pleurotus recoltate pînă la ora actuală însumează o cantitate de peste 100.000 kilograme ! Aceasta ar fi „uriașa ciupercă” imaginată de cititorul nostru.

Dar uneori rezultatele s-au dovedit a fi și mai încurajatoare. Iată cîteva exemple de la fața locului. Cetățeanul Ștefan Sotir din București, str. Tg. Jiu 52, sect. 5, ne declară că a obținut de pe o suprafață de trei metri și jumătate aproape 70 kilograme ciuperci ! A folosit pentru aceasta miceliu de Pleurotus Florida, pe care l-a cultivat în compost și miceliu de Pleurotus Ostreatus pentru care a folosit ca pat germinativ trunchiuri de fag. Recolta obținută, ne-a mai declarat Ștefan Sotir, l-a îndemnat să înființeze o crescătorie de ciuperci și la un nepot ce locuiește în comuna Mihail Kolgălniceanu din județul Constanța.

Rezultate de excepție a dobindit și tovarășa Lieuța Mindilac București, str. Medic Zlătescu 24 care a recoltat de pe 50 de metri pătrați aproximativ 600 kilograme de ciuperci Pleurotus.

Interlocutorul nostru, biologul Nicolae Mateescu, ne-a rugat să inserăm în cuprinsul articolului nostru și următorul anunț adresat celor care vor să devină în continuare cultivatori de ciuperci : Cei ce doresc să cumpere miceliu de bureți Pleurotus sînt invitați să se adreseze personal și nu prin poștă ca pînă acum, Fermei nr. 5 Mogoșoaia, șos. Odăi nr. 6. La această unitate agricolă se poate ajunge cu mașina 304. S-a luat această măsură deoarece miceliul fiind un produs biologic se poate degrada în timpul transportului prin colet poștal.

L. T. ■

Micropropagarea vegetativă și pădurile „in vitro”...

Închipuiți-vă, stimați cititori, că într-o pădure există un arbore falnic — cu un „cap” mai înalt decît ceilalți copaci — vișguros, drept „plesnind de sănătate”, cum se spune. Și acum a doua imagine : o pădure întregă, cit vezi cu ochii, în care fiecare arbore, subliniez, fiecare arbore seamănă ca două picături de apă cu cel descris mai sus, fiind ca un fel de copie trasă parcă la indigou...

Nu, această a doua imagine nu este de domeniul „science-fiction”-ului : ea va deveni, nu peste multă vreme, o realitate palpabilă, datorită cuceririlor acestei științe miraculoase care este genetica. Și sîntem bucurători să consemnăm că printre pionierii ei se numără și cercetătorii brașoveni de la filiala I. C. A. S.

În 1966 cînd a luat ființă actualul laborator de genetică, al cărui personal număra un singur cercetător — pe actualul ei șef, dr. ing. Mihai Damian, — sîntem siguri că nici chiar dinsul nu visa că va putea lucra cîndva la amintitele „copii” genetice. Acest fapt a devenit posibil grație eforturilor depuse, mai ales în ultimul deceniu și jumătate, de partidul și statul nostru, pentru crearea unei baze materia-

le noi, superioare de cercetare științifică, de care a beneficiat și filiala brașoveană. Ca urmare, anul trecut, printr-o colaborare cu F.A.O., în cadrul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, s-a pus în funcțiune, lîngă vechea clădire a I. C. A. S., o modernă bază de cercetare, dotată cu aparatură la nivelul celor mai noi cuceriri pe plan mondial, de la densitometrele ce fac veritabile radiografii tesuturilor lemnoase, pînă la polarimetrice în care se execută analiza spectrală a rășinilor sau altor componente ai lemnului.

...Dar să revenim la „copiile” genetice. Ce sînt, de fapt, ele ? Înainte de a răspunde direct la întrebare, să consemnăm cele spuse de interlocutorul nostru, doctorul Damian, că obiectivul pentru care cercetătorii din silvicultura întregii lumi trudesec la ora actuală este ridicarea productivității pădurilor. Adică, de pe aceeași suprafață de pădure să se recolteze mai multă biomasă (termen „la modă” impus de criza energetică mondială). Aceasta nu se poate realiza decît prin crearea unor păduri în care fiecare arbore — și sînt mii la fiecare hectar — să beneficieze de însușirile celor mai bune exemplare. Dar cum să obții mii, zeci de mii, sute de mii de puiți — și asta într-un termen scurt ? Răspunsul îl dă genetica, mai precis — metoda de micropropagare vegetativă, care permite ca dintr-un număr redus de semințe, muguri, frunze, cotiledoane și alte părți de arbore să se obțină puiți care să păstreze nealterate caracterelor superioare ale „părintilor”. E vorba, cu alte cuvinte, de culturi „in vitro”, — un vechi vis al biologilor, — adică de viitoare păduri crescute în erubetă.

...Ne aflăm în sera laboratorului de cercetare. Aici, sub cupolele de sticlă, au și

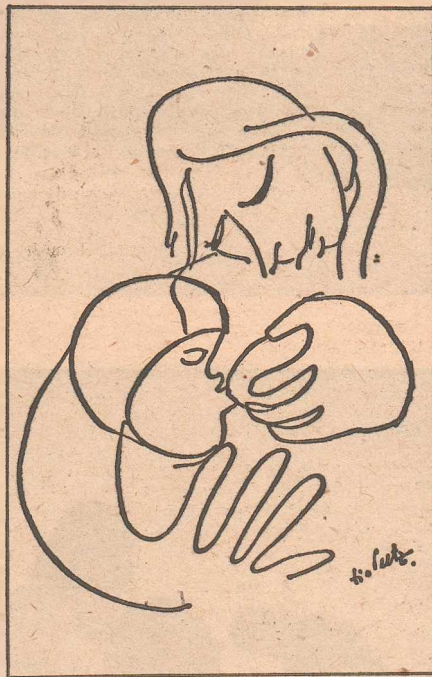
„Caracterul bioactivator al preparatelor Apilarnil și Apilarnil-prop rezultă din bogăția extractului larvar în acizi aminați, energotrofine, catalizatori, structuri chimice asemănătoare precursorilor hormonal anabolizanti. Caracterul natural al acestor substanțe, echilibrul proporțional al distribuției lor, condițiile de extragere și prelucrare conferă preparatelor efecte multiple ce converg către amplificarea și diversificarea modalităților de apărare generală și locală, prin modelarea imuno-reacției specifice și nespecifice.

Din urmărirea cazurilor rezultă că preparatul își demonstrează eficacitatea în : dezechilibre biologice (debilitate și astenie fizică, sindromul hipoanabolic de diferite etiologii, demineralizări, dezvoltare întârziată la copii, astenie sexuală și frigilitate, prurit senil, senescență); suferințe neuro-psihice (nevroză astenică, suprasolicitări și încordări neuropsihice, deficit de concentrare atenției, sindroame sciatolitice); disfuncții digestive (inapetentă generală, dischinezii și distonii ale tubului digestiv, stări de denutriție prin sindrom emetic și diareic recurent); stări infecto-alergice (pentru preparatul Apilarnil-prop); stomatite barberiene și miocitice, faringite, bronșite etc., defecte reparatorii (fracturi trenante și plago atone) pentru efectul articular asupra procesului reparator.

În concluzie : Preparatele Apilarnil și Apilarnil-prop sînt creații originale de o excelentă calitate cu efecte favorabile complexe în variate stări patologice.”

Cele două noi produse apicole medicamentoase, tîne să ne asigure creatorul lor, apiculorul Nicolae Ilesiu — s-au bucurat de la un bun început de atenția și interesul cadrelor medicale, precum și de concursul unor foruri direct interesate în experimentarea și producerea acestor droguri farmaceutice obținute din substanțe naturale. Interlocutorul nostru menționează în acest sens oportunitatea deosebită a Cooperativei agricole de producție de la Scornicești și pe cel al inginerului Ștefan Săvulescu, directorul Combinatului apicol din Capitală, Apilarnilul și Apivitasul prezintă, cu alte cuvinte, fericitul exemplu al unor invenții finalizate într-un timp record, sau ceea ce demonstrează o dată în plus că acolo unde există colaborare și stimă colegială drumul spînos ce leagă adeseori ideea de valorificarea ei practică poate deveni o cale scurtă și dreaptă.

LIVIU TIMBUS ■

Radiografia curajului sau jocul contra sine

Citim cu mirare și interes pe plăcuțele ce însoțesc elegantele și spectaculoasele aparate electronice, denumiri aparent bizare : „Aparat pentru determinarea atitudinii față de risc”, „Aparat pentru studiul rezistenței la monotonia”, „Aparat pentru studiul memoriei și atenției distributive” etc. Electronica, calculatoarele, cu sofisticata lor „anatomie” de circuite și elemente, ne ajută deci să cunoaștem mai bine psihicul omului, acest teren atât de delicat și divers. „Certificatul de naștere” al acestor invenții a fost scris și semnat de colectivele de studenți ai Facultății de Automatică, conduse de dr. inginer Ion Vasilescu, șeful atelierului de cercetare-producție, adevăratul catalizator al acestei valoroase munci de creație. Putem spune că dezideratul conducerii superioare de partid, de integrare a învățămîntului cu cercetarea și producția a luat în acest caz forma concretă a unor realizări de valoare brevetate sau în curs de brevetare. Aparatele de testare psihologică, care ne plasează în prima linie a țării cu preocupări în domeniul, au un larg cîmp de aplicare în toate sectoarele de activitate : în selecționarea oamenilor pentru diverse meserii, conform aptitudinilor fizice și psihice ; în selecția și orientarea profesională din școli, în expertiza asupra capacității de muncă ; în diagnoza din spitale ; în școlile de șoferi etc.

„Instalația de testare psihică colectivă condusă cu calculator”, de pildă, a fost realizată pentru testarea psihică în grup a personalului aeronavigant, din transporturi, din industria construcțiilor de mașini, testele vizînd personalitatea, inteligența, imaginația, viteza de reacție, capacitatea de decizie și alte trăsături ale subiecților. Practic, într-o sală, 10 pînă la 50 de subiecți examinați, aflați fiecare în fața unor claviaturi, ecrane de monitor TV și dispozitive de afișare, trebuie să răspundă la unele probleme cu structură logică de cuvinte sau figuri și să ia decizii corecte la unele situații apărute pe ecranele monitorilor individuale. Calculatorul interpretează răspunsurile și timpul de răspuns, notează candidații, face statistici și face ierarhizarea grupului. Metoda este foarte obiectivă, prezentînd avantajul că subiecții nu sînt examinați de un psiholog ce ar obosi și el în final, ci în paralel, de „obiectivitatea și singele rece” al calculatorului, căruia i s-au introdus în prealabil programele de examinare. Instalația are o concepție originală, este executată din componente majoritatea fabricate în țară, fiind de semnalat faptul că doar S.U.A. și U.R.S.S. au experiențe similare. Biografia instalației se confundă cu biografia profesională a inginerului Voicu Florin, care a început această invenție din anul IV de studenție și a finalizat-o ca inginer.

„Aparatul pentru determinarea atitudinii față de risc”, creat de dr. inginer Vasilescu, inginer Mihai Mărgărint și un colectiv de studenți, dezvăluie obiectiv gîndirea și temperamentul celui examinat în fața riscului, aceste calități fiind greu de decelat de un psiholog neajutat de un calculator, știut fiind că fiecare nu place să pozmă „în curajoși”. În primul program al aparatului, denumit „jocul contra sine”, cel examinat își dezvăluie atitudinea față de risc, după dorința de a câștiga, față în față cu autocunoașterea propriilor posibilități. Practic, examenul lansează cu o viteză reglabilă un spot luminos pe o parte din circumferința ecranului, restul ecranului fiind întunecat. Persoana testată trebuie să estimeze evoluția în timp a spotului în zona neobservabilă, și să-l „prindă” în partea cealaltă a circumferinței, pe care o poate regla să fie mai mare sau mai îngustă. Cel căruia îi place riscul, se supraevaluează, și micsorează această porțiune în care trebuie să prindă spotul luminos, în timp ce prudentul începe încercările de la mărimea maximă a acestei zone de interceptare. În al doilea program, denumit „joc contra hazardului”, subiectul testează o cifră pînă la 10, neavînd siguranța că este punctat cu (+) sau (-) de calculator. Știind că punctajul este maxim la numerele spre 10, cel căruia îi place riscul atacă mereu aceste cifre mari, chiar dacă îl apar momentan punctaje negative, în timp ce prudentul, după unele nereușite în folosirea numerelor mari, încearcă progresiv de la numerele mici. Calculatorul, înregistrînd numărul de încercări reușite și nereușite, și timpul, creează, prin aceste aparente jocuri, „radiografia” curajului nostru, parametru important în multe meserii.

„Aparatul pentru studiul rezistenței la monotonia”, premieră în lume atît ca metodă cit și constructiv, a fost destinat de inginerul Vasilescu și studenții lui celor la care meseria oferă un fond de monotonie, cum ar fi muncitorii de la banda rulantă, șoferii de cursă lungă, naviganții etc. Pe un fond de semnale acustice sau luminoase în ritm monoton, pe care subiectul trebuie să le puncteze și el păstrînd cadența, apar și semnale deosebite nemonotone, pe care el trebuie să le anuleze. În timp, din cauza oboșelii instalate datorită semnalelor monotone, persoana examinată își alterează viteza și reacțiile în anularea stimulilor nemonotonii, aparatul determinînd deci rezistența la monotonia a individului.

O altă invenție purtînd semnătura colectivului este „Aparatul pentru studiul percepției vizuale a mișcării”. În care subiectul este chemat să apese pe un buton cînd două spoturi luminoase din senzori contrare se intersectează. Aparatul contorizează reacțiile corecte, pe cele în avans sau întîrziate, și indică astfel calitatea șoferului examinat de a avea spirit de anticipație și reflexe rapide.

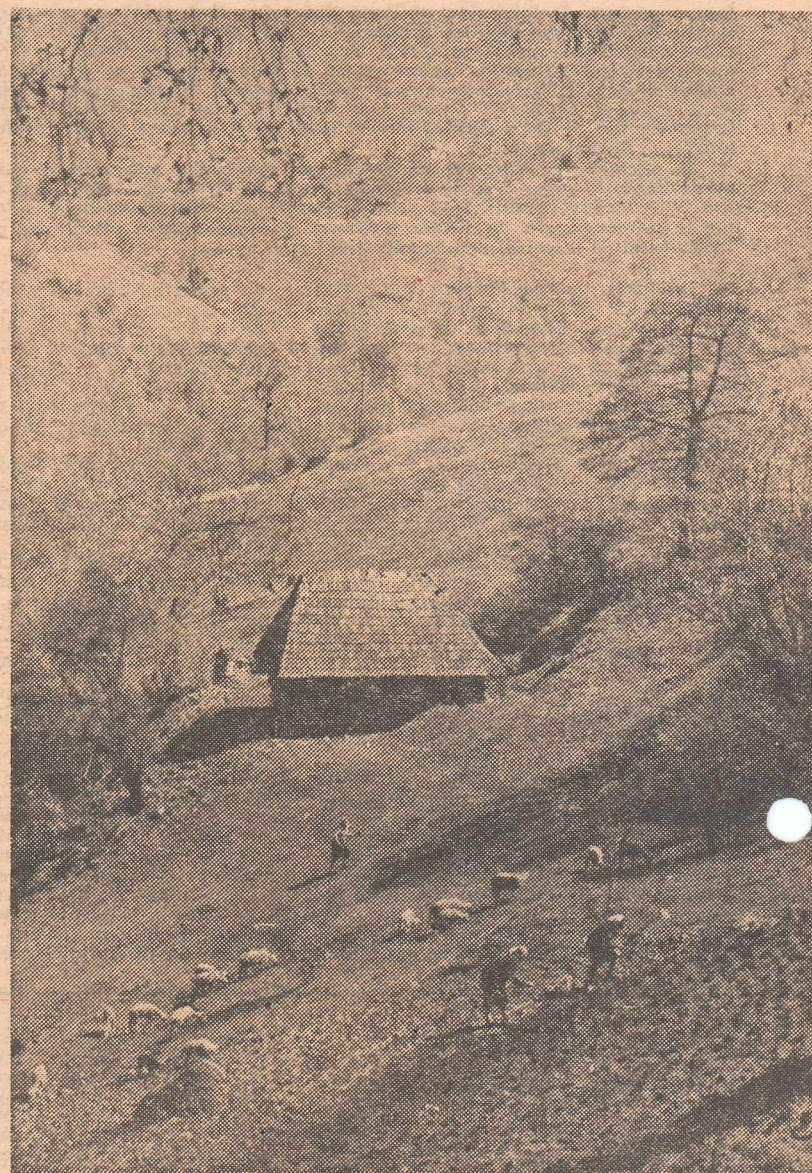
Aceste aparate, precum și cele de testare a memoriei și atenției distributive, de studiere a memoriei topografice și de determinare a preciziei manuale, concepute și realizate de studenții în frunte cu dr. inginer Ion Vasilescu cu componente în majoritate din țară, au și intrat în cataloagele de brevete, dar și mai important, pe porțile uzinelor Republica, Tricodava, Spitalului militar central etc. Și cum pe adresa decanatului Facultății de Automatică vin tot mai multe comenzi pentru astfel de aparate, înseamnă că „jucăriile electronice” ale studenților, „indiscrete” cu psihicul omeneș, participă tot mai mult la aplicarea benefică a principiului de mare eficiență : „Omul potrivit — la locul potrivit !”.

ȘT. BANARU ■

FLORIN CONDURĂȚEANU ■

DINSPRE A

APUSENI, ÎN PĂTRARUL LUNII

Privesc un rind de fotografii aduse de A. Mihailopol din Munții Apuseni și mă îmbrac într-o lume care nu mi-a mai fost prin casă. Straturi geologice dimensionate pe alte virtuți decît în restul țării. Predomină piatra, dezolarea, lemnul firav — și peste toate, peruzea fărîmată-n val verde, val de Mare înțepenită în ceruri. Va fi fiind umbra răsturnată peste veacuri a aurului furat? Sau frunzele din lumina stelei care-l caută pe Avram Iancu, culcat sub gorun? Trece o căruță pe sub patru pomi înfrățiți în furtunile toamnei pe o muche de pămînt răscolit de ierburi vechi și răsună-n timpla Feleacului carele din Istorie, pline cu arme și obidă, iar peste Munții Apuseni

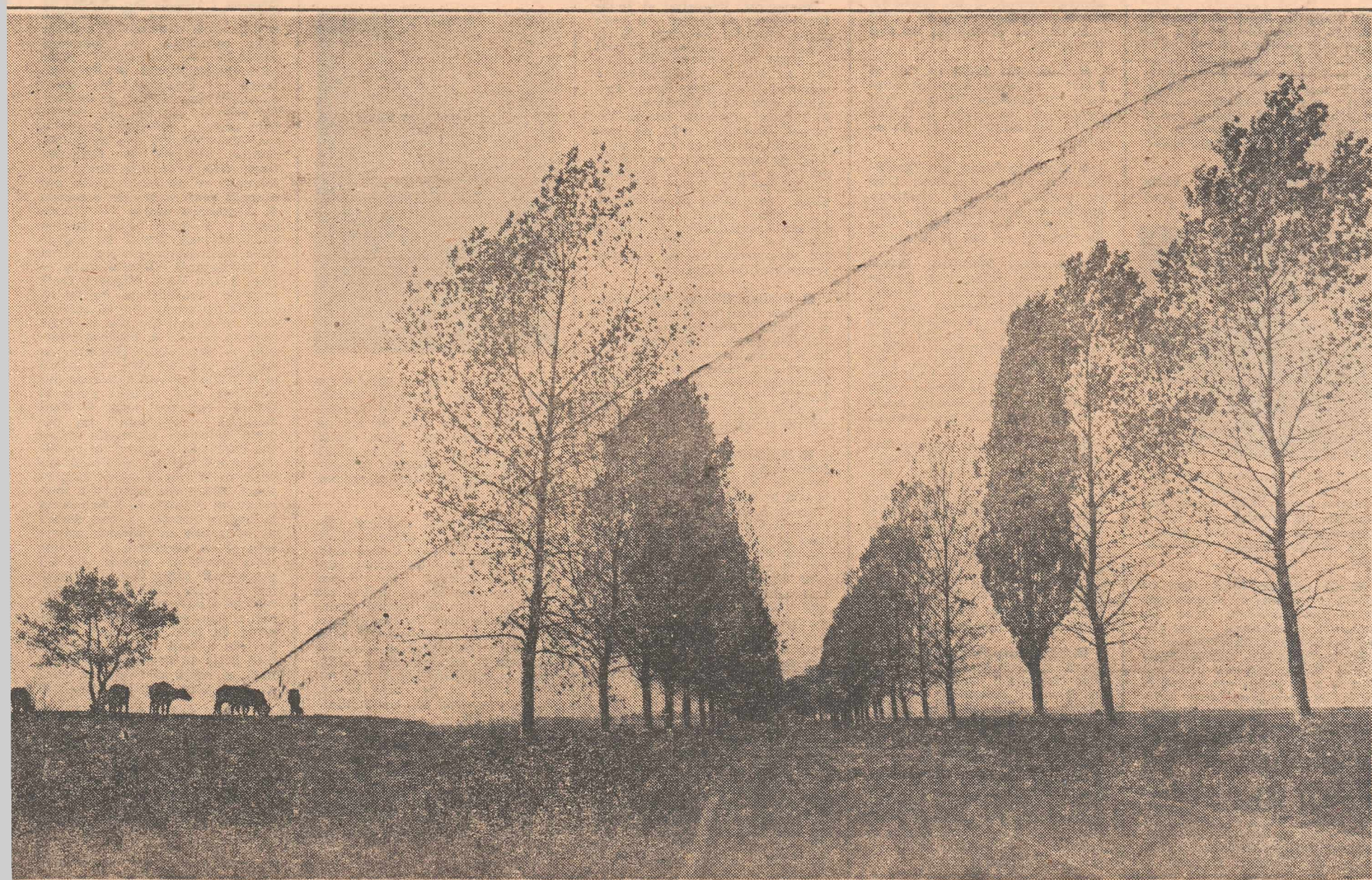
Strigă Bărnuz din Sibiu
că Ardealul nu-i pustiu...

Femeile urcă Apuseii, semănîndu-l cu cartofi, oile apucă-n gură muguri de tisă și de salcie vrednică să-nfrunte înălțimile; în Apuseni, griul se treieră în septembrie, cînd pădurile fumegă sub ploaie închise-n venin de miracole; răbdarea aspră, bătîndu-și clopotul pe două mii de ani; și piatra. Într-o poiană cu izmă sălbatică, în chenar zidit (ca să nu se piardă amintirea), o piatră lungă, culcată, pe jumătate îngropată-n lut. Roasă ca o spinare de țaran care-a cărat o viață întreagă saci cu griu și porumb. Pe ea erau lungiți și zdrobiți în bătaie moșii, cînd cirteau împotriva puterii imperiale. O, cînd se răscolau erau trași, erau frînți pe roată! Oasele lui Horea, care se amestecă-n undelele ce-l picură peste legea aurită a nopților de vară toate căruțele din România, trecînd pe nesfîrșitele drumuri din cîmpie sau pe sub cetina munților.

Vuiește apa-n roata morii de la Păușani și un arțar, indoindu-și trunchiul asupra pîriului, țîșnește apoi către limpezimi. Departe, sub lumină albă de mesteceni, un moș poartă plugul, ținînd hățurile cailor petrecute pe după gît. Om, cal și plug trec prin osul pămîntului românesc de două mii de ani. Pe cînd sub cetate, la Șiria, femeile brodează fluturi roșii și cruci negre, sus, la Brusturi, nora lui Radu Nicodim zugrăvește colinde și păduri sprijinite pe armonia cîntecului născut din culori, iar departe de tot, în cerul adînc, pe virfurile munților Apuseni străjuiește, cuprînsă în pătrarul lunii, Venera zăpezilor. Cuprinse între două lumini ascuțite, a mestecenilor și a zăpezii — o lume tulburătoare, care nu mi-a mai fost prin casă și nu va mai pleca din ea niciodată.

Fotografii de A. MIHAILOPOL

FĂNUȘ NEAGU

Velciu Nicolae, administratorul blocului nr. 469 din Aleea Zărandului nr. 6, sectorul 2, București, ne scrie că deși au trecut șase luni de la inaugurarea noului edificiu nu se poate spune nici pe departe că ar putea fi folosit. Cele mai mari neajururi sunt provocate de instalațiile de apă-canal și ventilație. Deși remedierile cad în sarcina constructorului, desi reclamațiile au curs fluviu, nu s-a prezentat nimeni de la I.C.V.L. Intreprinderea de montaj-instalații, Grupul 3 șantiere.

U.J.C.A.P. - Iași: Președintele C.A.P. Dumesti, Rosu Ana, fără să se consulte cu consiliul de conducere, a luat măsura nejustificată de scoaterea din munca de îngrijitor la iazurile de peste a petiționarului Condurache C. Vasile, punându-i în sarcină abateri care nu au fost dovedite. S-a hotărât reprimirea în munca avută, iar președintele abuziv a fost sancționat cu mustrare.

Ion Elena, învățător, Tg. Jiu: Astă primăvară, muncitoria tipografică Vilceanu Constanța a găsit în crîngul de la marginea orașului un pui de căprioară care și pierduse mama. L-a luat acasă. L-a îngrijit cu dragoste și devotament, iar acum puiul s-a făcut un câprioară de toată frumusețea, ca în poveste. Dar familia Vilceanu locuiește într-un apartament, nu-l mai poate ține în casă. A.J.V.P.S. Gorj și Inspectoratul silvic nu oferă nici o soluție. Poate că este interesată vreuna dintre grădinițele zoologice din țară. Adresa soților Aurel și Constanța Vilceanu: strada Grivița, bloc A 3-19, scara 5, etaj 2, apartament 10, 1400, Tîrgu Jiu, județul Gorj.

Bonea Petru, comuna Bratca, satul Lărău nr. 25, județul Bihor. Fiindcă sînt un tîran bătrîn și nu cunosc legile, nu cred totuși că există scris undeva ca terenul agricol să fie acoperit cu pietroaie și scos din circuit, în timp ce există posibilitatea de a se evita acest lucru. Dacă nu e voie să se facă așa ceva, atunci vă rog să le comunicați și tovarășilor de la „poduri și drumuri” Bihor, inginerului Sabău Karol, care dorește să-mi calce grădina, răpindu-mi 550 mp, pentru ca să facă un drum nou, deși există unul vechi.

C.P.M.B. - D.G.D.A.L. - I.C.V.L. răspunde scrisorii trimise de Pridan Elena din blocul 8 Dorobanți: Lucrările de remedieri la apartamente și părți comune sînt în curs de execuție de către grupul 4 și I.I.M.L., urmînd la rînd apartamentul 12.

Ciobanu Floarea, comuna Poieni, Teleorman: Vă rog să interveniți pentru a se rezolva în spiritul eticii următoarea situație: la 21 iulie 1981, pentru ocuparea postului de telefonistă la noua centrală din Poieni, s-a ținut un concurs. Care a fost o simplă formalitate deoarece nu s-au respectat prevederile legale de organizare.

Locatarii blocului Delta Dunării, Bd. Republicii nr. 2-4 sector 3, București, vă rugăm să

priviți lăzile din fotografia trimisă dv. Ele sînt plasate în fața blocului nostru, sub ferestrele noastre, și emană un miros insuportabil de peste alterat care atrage muște, șobolani ș.a.

Mă numesc Paici Ana și locuiesc în orașul Caransebeș strada Ștefănescu-Nord, bloc 12, scara C1, apartament 5. Am absolvit Facultatea de zootehnie în 1979, la Timișoara. Am lucrat la C.A.P. Brebu, dar am intrerupt pentru a-mi putea crește copiii. Acum aș vrea să-mi reiau activitatea, dar după nenumărate demersuri mi-am pierdut orice speranță de a fi încadrat. Ajuțați-mă să-mi găsesc un post pe măsura pregătirii.

Pentru cetățenii Cirstea Ion din Chitila și Negrea Gavrilă din comuna Baciu - același răspuns oferit de Consiliul popular al municipiului București, respectiv de Consiliul popular al

județului Cluj: cererile de stabilire în orașele București și Cluj-Napoca contravin Decretului 68/1976.

Gabor Ștefan, Videle, bloc Piată, scara B, apartament 18: la majorarea chiriei dv. s-a procedat conform prevederilor legale.

Asociațiile de locatari din imobilele de la nr. 80-82-84, Calea Griviței, sectorul 1 București: Deși am sesizat în nenumărate ocazii, I.C.R.A.L. Pajura și D.G.D.A.L. ne ignoră. În urma cutremurului din 4 martie 1977, imobilele în care stăm au devenit de nerecunoscut, dar nu s-au luat măsuri de remediere. Solicităm anchetă și intervenție.

Ioan Gh. Dumitrescu, comuna Virfuri, Dimbovița: Cabanele montane primesc spre găzduire un mare număr de sportivi, iar turiștii-turiști sînt lăsați de multe ori să doarmă afară. Dacă anumite cabane sînt destinate exclusiv sportivilor să se facă cunoscut acest lucru prin presă, radio și televiziune. Cu „grupurile organizate” se întîmplă același lucru. La cabana Padina am asistat cum copiii, femeii și bărbații au fost evacuați ca să se facă loc unui „grup organizat”.

Dume Ion, comuna Roșta nr. 322, județul Bihor: Pe pășunea comunei noastre, Ușvat Petru a fost lăsat să-și ridice o casă lungă de 18 metri și largă de 12 metri, deși nu are autorizație. Casa este folosită ca loc de adunare pentru membrii cultului penticostal, iar cînd s-a ridicat s-a folosit un buldozer de la I.M.D. Dobresti, timp de patru zile. Cine l-a plătit pentru asta pe buldozeristul Pupe Gheorghe?

Consiliul popular al sectorului 2, București ne răspunde pentru Postelnicu Anica, aflată în litigiu cu Tane Floarea: „Nu se poate desființa instalația de apă solicitată de petiționară deoarece aceasta se află în locuința familiei Tane Floarea, pe un perete comun cu locuința sa, peretele avînd grosimea de o jumătate de cărămidă”.

Comitetul municipal Giurgiu al P.C.R.: „Este adevărat că s-au produs unele perturbări în perioada campaniei de fabricație a I.P.I.L.F. Giurgiu, care fiind un mare consumator de apă potabilă a afectat uneori parțial pe unii consumatori. În prezent se execută lucrări menite să echilibreze presiunile între stațiile de pompare”.

Comitetul executiv al C.P.M.B. comunică petentei Ungureanu Ștefania, beneficiară a apartamentului 72 din blocul 75, strada Luncușoara nr. 25: Toate defecțiunile semnlate au fost remediate.

Comitetul județean Olt al P.C.R.: Numitul Eceanu Eustațiu din comuna Orlea a fost reincadrat ca șofer la C.A.P. Neregulile semnlate dv. nu se confirmă.

Ciorășcu Iulian, str. Elocinței 63, sector 1, București. Deși la vechea locuință primisem aprobarea pentru un post telefonic, acum sînt plimbat cu vorba; trebuie s-o iau de la capăt?

Gavrilaș Dumitru, București, strada Mînistirea Căldărușani nr. 3, sectorul 1, telefon 181688, pensionar pe caz de boală din 1970, vă informez că soția mea, de 20 de ani infirmieră la maternitatea Polizu, este trecută de 5 ani la nr. 1 pe lista priorităților, dar locuințele au fost oferite de fiecare dată altora. Am făcut reveniri peste reveniri, dar nu mi s-a răspuns.

Sofron Rodica, comuna Topolog, Tulcea, disperată că trebuie să apelez la ajutorul dv., vă rog faceți în așa fel, încît să fie respectată hotărîrea judecătorească nr. 1630/15 iunie 1981 a judecătoriei Tulcea prin care soțul meu Sofron Mihai cu domiciliul în localitatea Smîrdan a fost obligat să plătească pensie alimentară pentru fetița noastră Sofron Corina. Deși m-am plîns procuraturii din Babadag pînă acum nu s-a luat nici o măsură.

Tăzlăuana Ana, Intreprinderea electrocentrale Constanta. Sînt căsătorită, locuim în gazdă pe Șoseaua Mangaliei nr. 9 A, Constanța. Eu, soțul și copilul nostru de 1 an și patru luni plătim 500 de lei pentru două camere umede, igrasioase. Peste patru luni voi fi din nou mamă. E toamnă, ne plouă în camere, aspectul locuinței este de ruină care încearcă să reziste. Am fost în audiențe, am fost peste tot. Soțul meu lucrează cu mine în aceeași întreprindere. Chiar nu putem fi ajutați?

Aursulesel Mihai, București, strada Aleea Lamotești nr. 4, bloc 11 B, scara 1, apartament 21, sector 4: De aproximativ 5 ani de zile am o cerere de telefon înregistrată la nr. A-389 125/20 mai 1977. Am fost și în audiențe, dar mi s-a spus să aștept. Cit?

Asociația locatarilor din blocul 55, bd. Ion Șulea nr. 23, sectorul 3, București, roagă și pe această cale pe tovarășii de la Consiliul popular al sectorului 3 să răspundă la cererea aflată la dumnealor și înregistrată sub nr. 276/3.06.1981.

Ionașcu Gheorghe, Piatra Neamț, strada Plutașului, bloc K 12, apartament 11: Băiețelul din fotografie este singurul nos-

tru copil. În ziua de 27 iunie 1981 eu eram la lucru, nevasta era în oraș, iar băiatul nostru Ionașcu Sorin Georgetel în vîrstă de 15 ani a plecat de acasă nemiadînd nici un semn de viață. Am sesizat Militia județului Neamț, dar din păcate n-am primit nici un răspuns. Am fost prin toate localitățile unde avem rude. Totul a fost în zadar. Poate l-a recunoscut vreunul dintre cititorii revistei dv.?

Mircea Enescu, Fundătura Maior Gildău nr. 2, Cîmpulung Muscel, județul Argeș: „Au fost suprimate toate trenurile accelerate pe ruta București - Timișoara, prin Pitești. De ce? Se întrebă zilnic mii de călători. Cîmpulungeni și cei din Curtea de Argeș mai trebuie să străbată în plus și drumurile din orașele lor pînă la Pitești ca să prindă ce? Singura legătură posibilă dintr-o bucată este vechiul și credinciosul personal 1005, cel mai aglomerat tren din România”. Nu este prea tîrziu să se găsească o soluție.

Ministerul Educației și Învățămîntului: Referitor la sesizarea grupului de elevi de la Liceul de matematică-fizică nr. 3 din București vă informăm că: 1. Ținuta vestimentară a maistrului instructor Oprea Dumitru este corespunzătoare, iar în timpul activității poartă halat; 2. Mașinile-unelte pe care lucrează elevii au un avansat grad de uzură, deci nu reaua voință a maistrului îi dezavantajează pe unii elevi; 3. În sedința consiliului de conducere i s-a atras atenția maistrului asupra vocabularului folosit cu elevii; 4. Nu se confirmă faptul că maistrul nu ar respecta programul de lucru.

Gostian Olivius, electrician, și Bobar Ioan de la uzina nr. 3 a Combinatului siderurgic Hunedoara dorim să mulțumim din toată inima doctorului balneolog Georgescu Neagoe și asistentei Georgescu Tereza care ne-au îngrijit acordîndu-ne o atenție specială cît am fost în tratamentul de la Băile Govora.

Mihălcioiu Gheorghe, Mihălcioiu Ion și Mihălcioiu Petre, comuna Voieasa, Vâlcea: Cu ocazia amenajării unei stații de filtrare a apei, pămîntul excavat a fost aruncat pe panta unui deal la baza căruia sînt gospodăriile noastre. Cînd plouă, pămîntul adăugat atunci alunecă pînă în curțile noastre, uneori în grosime de peste 1 metru. Au fost luate măsuri parțiale de evacuare, fără a se consolida terenul însă. Și la fiecare ploaie curțile noastre se umplu iar cu pămînt. Lucrarea aparține secției Investiții-construcții a U.G.S.R.

Petre Grigore, București: Zilele trecute am urcat la refugiul Iezer. Adăpostul acesta extrem de bine plasat și realizat prin munca benevolă a unor entuziaști a căzut pradă huliganilor. Sobele au fost dărîmate, saltelele rupte și puse pe foc, iar cazarmamentul și vesela dărîute de cabanierul Ion Costescu de la „Voina” au fost furate. Nu-1

primul act de vandalism în munții noștri. Ce-i de făcut?

Somogyi Heana din Oradea, strada Armatei Roșii nr. 20, ne roagă să facem un apel public pentru ca I.J.G.C.L. Bihor, secția fond locativ și termoficare Oradea, să binevoiască să traducă în viață conținutul adresei nr. 7414/16.05.981 emisă de Comitetul executiv al Consiliului popular al municipiului Oradea. Aici s-a ajuns?

Cadrelor didactice din Bătinesti, Vrancea, ne semnaleză că șoseaua Ivești-Focșani este aproape impracticabilă pentru că de mulți ani nimeni n-a mai aruncat pe ea nici măcar o cărută de piatră.

Deliceanu Constantin, comuna Roșiile, județul Vâlcea. Faptul că sînt electrician, căsătorit, și că aveți doi copii nu justifică ocuparea abuzivă a apartamentului despre care ne-ați scris. Sentința judecătorească este dreaptă. Legea trebuie să fie una pentru toți.

Chelși Avram, pensionar, singur, locuiește de 43 de ani în strada Doamnei nr. 5, etaj 9, apartament 32, sectorul 3 București. Ni se plînge că administratorul blocului îl obligă să plătească întreținerea pentru două persoane motivînd că unehori primește vizita unui nepot care nu stă mai mult de cîteva ceasuri și pleacă.

Un citat mai lung dintr-o scrisoare mai lungă: „Grupuri după grupuri de tineri turiști urcă și coboară pe stîncile care înfrunchează grupul statuar natural al Babel și pe Omul. În aceste stînci, minune a naturii, mindrie a Carpaților noștri, își scrijelează în piatră, cu toporul, numele lor, al iubitelor ori pur și simplu obscenități. Distrug tăblițele și semnele cu indicații turistice, aruncă cutii de conserve, hîrtii și murdăria peste tot, prin izvoare, pe lângă Babele, pe lângă Omul, neîntînd stîngerii de nimeni”. Urmează și o propunere: „Caralmanul, Bucgigi și alți munți asemenea lor să fie declarați rezervații naturale, accesul în rezervație să se permită numai contra cost, iar banii să fie folosiți pentru retribuirea paznicilor”. Semnează Bilț Valentin, strada Piața Eroilor nr. 3, bloc D-1 etaj IV, apartament 10, Tîrgu Lăpuș, Maramureș.

„Inadmisibil. În nici un oraș din țară nu este așa ceva și chiar în Suceava nu se mai întîlnește un caz asemănător”. Am citat din scrisoarea trimisă în numele locatarilor de Pogorevici Vlad, bloc M 4, strada Oi-

tuz, Suceava. Care-1 baiul? Un teren de sport amenajat la nici doi metri de ferestrele apartamentelor și pe care, de ani de zile, de dimineață pînă seara, se bate cu mingea într-o plasă de metal care zăngăne înfiorător. „Cerem înlăturarea plasei de metal. Atît.”

Adam Petru, cartierul Clinic-Resița, nr. 73: Cîndva Clinic și Maniam au fost simple sate. Acum sînt două frumoase cartiere ale Reșiței. Pe vremea cînd locuim la sat autobuzele care ne legau de centru mergeau foarte bine. De cînd sîntem și noi oraș ne-am săturat pînă peste cap așteptînd să sosească autobuzele liniei 9. Spre edificare, la înființare autobuzele făceau circa 25 de curse pe zi. Acum fac doar 18, iar duminicile doar 5!

● „FLĂCĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

Asociația locatarilor nr. 145 Constanța, cu adresa nr. 8281/05.06.1981 a cerut G.I.G.C.L. să facă în așa fel încît și locatarii blocului A 23 de pe Aleea Albastrului nr. 4 să beneficieze de binefacerile apei (calde și reci) pe care n-au mai văzut-o cîrînd neîntrerupt din aprilie adică odată cu mutarea în noul edificiu. Intreprinderea interpelată a tăcut milc, iar noi sîntem întrebați de ce trebuie să se plătească niște bani pentru servicii existente. Păi cine a zis că trebuie?

Blocul XIII/7 din strada Albotiei nr. 8, sectorul I București a fost dat în folosință în decembrie 1980. După trei luni în subsol a apărut apă. Neîntînd specialiștii presupunem că magistrala care ne alimentează ar avea o fisură serioasă. Construcția este în garanție. Pe 29.09.1981 ne-am adresat în scris către grupul de șantiere 7, dar n-am primit răspuns, ci numai imprimatul cu confirmarea de primire a scrisorii. (Asociația de locatari)

Pagină realizată de MIRCEA BUNEA

Poșta redacției

Sorin Vasile - Giurgiu: Intereșată-vă pe plan local unde se află arhiva fabricii respective, apoi cereți datele care vă interesează.

Frasina Musingiu - Dărmănești (Bacău): Vă puteți adresa judecătoriei din municipiul Gh. Gheorghiu-Dej solicitînd obligarea sotelui la plata pensiei de întreținere pentru cei doi copii minori.

Ioana Maria Bălănescu - București: Am trimis scrisoarea dumneavoastră forului competent.

Ștefan Amariei - Tg. Neamț: Dacă îndepliniți condițiile legale la împlinirea vârstei de 65 de ani, puteți cere pensionarea de la C.A.P.

Teodora Măgherusan - Bistrița: În funcție de problematica cărții vă alegeți și editura căreia să vă trimiteți manuscrisul.

Grigore Mihai - com. Bucșani (Dimbovița): Ce se preconizează pentru dezvoltarea în viitor a comunei la care locuitor sînteți? Noi trebuie să aflăm de la dv. și nu invers.

Clement Căuneanu - Arad: Acordarea de scutiri la plata impozitelor și taxelor locale este de competența comitetelor executive ale consiliilor populare.

Marioara Cartan - București: Vă înțelegem și v-am înțeles și cei în drept, figurați doar pe primul loc la priorități; mai aveți puțin răbdare.

Fl. Ionașcu - București: Miastenia gravă beneficiază de tratament gratuit prin dispensarul policlinicii teritoriale de domiciliu (serviciul de neurologie) unde este dispensarizat.

Veronica Iancu - Odobesti: În cazul aprobării reinscrierii la examenul pentru gradul II, pentru anul școlar 1981/1982, inspecția specială efectuată în anul 1981 rămîne valabilă.

Octavian Damaschin - comuna Aninoasa: Reveniți cu amănunte: cîți ani muncii aveți și în care domeniul.

Alexandru Stoica - Hunedoara: Singura cale pentru stabilirea adevărului și pedensirea vinovatului este acționarea în judecată.

Victoria Rusu - com. Seica Mare (Sibiu): Dacă relațiile continuă să fie tot ca înainte de proces, nu vă rămîne decît să apelați din nou la organele de justiție.

Floarea Pompiu - București: Discutați cu nepoții, pierdeți dv., dar pierd și ei. Trebuie instrăinată casa din Pucioasa. Mai aveți puțin și expiră termenul legal.

Paul Doroftei - Suceava: La cadrele didactice retribuția stabilită cuprinde și sporul de vechime, acesta nu se calculează separat ca la alte categorii de personal. Retribuția tarifară a personalului didactic se diferențiază la fiecare funcție și grad didactic în raport cu calitatea activității și cu vechimea în învățămînt printr-un număr de 6-7 gradații.

Petre Ilie - comuna Băraști-Vede (Olt): Sentimentele părintești nu sînt trecute în nici o lege scrisă. Dacă la întîlnirea cu tatăl dv., după 30 de ani, nu a avut nici o tresărire este greu de presupus ca altcineva să poată să-i renască ceea ce nu a avut probabil niciodată.

MARGA NEDELEA

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Invitându-l pe criticul Nicolae Manolescu, ca și pe ceilalți convorbitori din această rubrică, la un dialog, d-sa a preferat unei discuții libere, consemnate stenografic, forma, poate mai protocolară, după părerea noastră mai constringătoare, a întrebărilor scrise și a răspunsurilor scrise. Deci nu dialog, ci, dacă vreți, corespondență.

I-am adresat interlocutorului nostru, în scris, următoarele întrebări:

1. — Persoana lui Nicolae Manolescu, de la debut chiar, a deșteptat și entuziasmat, și contestări. Aplauze și contestări — iată de fapt climatul vieții literare. Dar dacă aceste aplauze sau contestări par firești pentru un poet sau un prozator, nu sînt oare arbitrare în cazul unui critic? Critica e totuși domeniul seninătății. Ce părere aveți?

2. — Întreți, de la începutul carierei, o rubrică săptămînală de „cronică literară”. Ce satisfacții, ce obligații și ce servituiți impune o asemenea rubrică? Vorbiți, în cronicile dv., despre o carte de poezii care se tipărește în 500 de exemplare sau despre un roman ce cunoaște un tiraj de 10.000. Dar cronica dv. se adresează, prin însuși tirajul revistei în care o publicați, la zeci de mii de cititori. Dacă sînteți subiectiv sau grăbit, cine pătimește? În ultimă instanță, pentru cine scrieți? Pentru dv.? Pentru autori? Pentru cititori?

3. — Urmărind săptămînal viața literară și fiind atît de strins legat de mișcarea peisajului literar, nu apar — fatal — contradicții între ceea ce ați afirmat într-o săptămîină și ceea ce afirmați după un timp? Unii chiar vi le reproșează. Dv. cum le justificați?

4. — De ce nu vă stringeți cronicile literare într-un volum?

5. — Despre ce autori scrieți cu predilecție? Despre cel cu care aveți afinități electice? Despre cel care vă cad în mînă? Ce pondere are cenzura criticului în constituirea unei scări de valori? Tăcerea (asupra unui autor sau a unei cărți) e un act de elocință critică?

6. — Lovinescu și Călinescu nu manifestat, se știe, o adevărată alergie la formulele altor critici, creîndu-și reputația de critici critico-fobi. În ceea ce vă privește, știu că ați respins formulele unor critici ca Pompiliu Constantinescu, Perpessicius, Vianu, Cioculescu. Vă considerați și dv. un criticofob? De ce simte un critic nevoia să se delimiteze tranzant față de ceilalți critici?

7. — Deși v-ați ocupat de Maloescu și Sadoveanu, se pare că nu vă seduce istoria literară. Se poate concepe o activitate critică fără suportul istoriei literare? Și, tot aici, încă o curiozitate: a judeca trecutul unei literaturi dinspre prezentul ei — așa cum preconizați dv. — nu înseamnă a privi acel trecut prin lentila inversă, micșorătoare, a ocheanului?

8. — V-ați pronunțat împotriva protocronismului. Chiar socotiți că o cultură — orice cultură — nu poate avea valori protocronice? Sau valorile protocronice sînt exclusiv apajul culturilor care se pretind mari?

9. — Ce vă place și ce nu vă place în climatul nostru literar?

10. — Ce s-ar putea face pentru împunerea unui corect climat de polemică — absolut necesar în activitatea literară — împotriva răfulelor și atacurilor la persoană?

11. — Pe scurt, pentru cele mai largi mase de cititori: care este mărțurisirea dv. de credință, ca critic literar, în ceea ce privește literatura română? Ce credeți că poate asigura un drum major literaturii noastre? Am primit următoarele răspunsuri:

„Literatura română este patria mea”

1. De ce să-l excludem pe critic de la regimul de vedetă? Fiindcă despre asta e vorba, dacă am înțeles bine, în întrebarea dv. Nu văd nici o contradicție: seninătatea criticului și vedetismul lui măsoară realități diferite. Cea dintîi e un fel de a se reflecta al literaturii și al vieții literare în sensibilitatea criticului; cel din urmă, un fel de a se reflecta al criticului în sensibilitatea literaturii și a vieții literare. Eu pot să-mi propun să fiu senin și chiar să reușesc; depinde, în orice caz, de mine să încerc, fiindcă seninătatea este o atitudine a mea posibilă. Dar cum să împiedic pe contemporanii mei să mă aplaude și să mă conteste, să se preocupe de scrisul meu și, adesea, vai, de persoana mea, cu un cuvînt, să-mi întredîin „legenda”? Unde să mă ascund? Și, în definitiv, de ce aș face-o? Din clipa în care am început să scriu critică, am știut că o mare parte din ființa mea devine publică.

Dacă sînt grăbit, cine pătimește? Cu toată modestia vă răspund: eu! Ar fi o vanitate imensă de a crede că literatura pătimește de pe urma superficialității unui critic. Dar eu, care-mi scriu opera — bună, rea, cum va fi fiind — săptămîină de săptămîină, și în văzul tuturor, eu sînt cu adevărat pedepsit pentru orice neatenție, neserjiozitate, pripeală sau bilbiială, căci ele intră definitiv în biografia mea estetică și morală, intră și nu mai pot fi scoase de acolo de nimeni. Așa că sînt serios și nu trișez. Nu încap vorbă că pot greși din nepricepere: talentul meu are limitele lui obiective. Dar acum nu mă refer la greșelile „obiective”, ci la cele „subiective”.

Pentru cine scriu? Chestiunea tirajului a fost totdeauna, din punctul meu de vedere, secundară, pentru că am descoperit

relativ repede că nu pot să scriu în mai multe feluri: și-mi era deci perfect indiferent dacă scriam pentru cei 5000 de cititori ai revistei literare „Steaua” din Cluj-Napoca ori pentru cei 500.000 ai „României libere” (tirajele indicate de mine sînt pur ipotetice): căci scriam la fel. De aici rezultă că nu scriu — nimeni nu scrie! — în chip nemijlocit pentru un cititor real: mă adresez acestuia prin intermediul unui cititor virtual. Ne creăm, mai mult sau mai puțin, publicul pentru care scriem. Dar știm, în același timp, că cititorul nostru virtual nu există decît încarnat într-un cititor real, care are dorințele și exigențele lui ireductibile. O, ipocrit cititor; seamănul și fratele meu, spune pe drept cuvînt Baudelaire.

Nu pot încheia fără a înlătura o prejudecată, pe care o simt în întrebarea dv.: nu, nu scriu pentru autori. O dovadă oarecum hazlie, dar concludentă, ar fi aceea că n-am primit de la autori în 19 ani de cronică literară decît vreo douăzeci de scrisori de mulțumire. Una pe an: asta arată ceva. Majoritatea au fost nemulțumiți, chiar cînd îi laudam fără rezerve. Probabil că ei preferau să-l laud pentru altceva decît o făceam. Sau cine știe de ce. Și, apoi, e inutil să-i explici celui care a scris opera că putea sau trebuia s-o scrie altfel. Nu are cum să te înțeleagă. A scris-o cum i-a venit lui, dorind și crezînd că se exprimă în ea pe sine.

3. Cum să nu apară? A reproșa unui cronicar că opiniile lui înregistrează în timp variații și chiar contradicții înseamnă a nu înțelege că, la fel cu poezia sau proza, critica este o formă de viață. Literatura schimbîndu-se, e normal să se schimbe și perspectiva asupra ei. În judecata asupra cărților, nu există criterii absolute și abstracte. Ce poate însemna pur și simplu un roman bun sau o poezie rea, în afara oricărui context, în afara standardelor istorice de receptare și a tradiției încorporate în orice operă și în orice lectură, în afara, cu alte cuvînte, a tot ceea ce ne constituie ca scriitori și ca cititori? Operele pot purta mesaje valabile în eternitate: dar, de fiecare dată, eu, cel care descifrez aceste mesaje, sînt un ins real, condiționat de o sumă de factori, supus schimbării și contradicției. Un critic care nu și-ar schimba vederile despre literatură ar fi mai nefolositor decît un biolog care ar refuza să ia act de achizițiile științei sale.

4. Pentru că mi-ar lua mai mult timp decît dacă aș scrie niște volume noi. Glumesc, deși numai pe jumătate. Adevăratul motiv e altul. Cronicarul „face” literatură din mers, dacă o face: seamănă mai bine cu omul politic decît cu istoricul. Și, la fel ca în cazul omului politic, care își scrie memoriile de obicei după ce se pensionează, cronicarul se consacră sintezelor actualității după ce nu mai e de folos în bătăliile ei. Dar sinteza e altceva decît suma cronicilor: o istorie a literaturii contemporane, scrisă de un cronicar literar, înseamnă cronicile plus perspectiva. Adaos esențial: căci această perspectivă îți lipsește cînd scrii cronicile. Și iată: mă amuză mult mai puțin să public azi în volum cronicile de ieri (al căror rol s-a consumat) decît să scot din ele o sinteză (care abia urmează să-și joace rolul). Pe care, dacă voi mai trăi destul, o voi scrie cu siguranță. Aviz celor interesați!

(Continuare în pag. 16)

ILIE PURCARU

Vorbiți și scrieți românește

Un aspect important al respectului pentru limbă îl constituie fidelitatea pentru bogăția, nuanțele și nivelurile ei, în funcție de mediu, de oameni, de cerințe. Camus zice că ziaristul este istoricul clipei; deci după relatările lui se va scrie adesea istoria de miine.

Cuvîntul scris reflectă, în succesiunea frazelor desigur, achizițiile și confruntările epocii noastre. Nici un gen de autori, în sensul larg al cuvîntului, nu este mai direct în legătură cu realitatea grafului nostru ca ziaristul. El are nu numai condeiul ci și magnetofonul la dispoziție, pentru a verifica, înregistra, reține adevărul ideii în specificul formulărilor, uneori de o mare simplitate, dar și de o reală plasticitate. Totuși, citim reportaje, convorbiri și dezbateri lipsite de nuanțe limbajului diferențiat: muncitorul, țăranul, maistrul, inginerul și ziaristul se exprimă la fel, fără o preocupare pentru specificul grafului, pe măsura realității oamenilor și a faptelor. Șeful unei cooperative agricole zice: „Acest teren e destinat grîului. Pentru o parte din el nu avem îngrășăminte să-l fertilizăm, cum cere tehnologia modernă, deoarece 130 de tone de fosfați au plecat spre noi cu citeva săptămîni în urmă și s-au rătat prin cine știe ce gară.”

Frumos spus, — chiar foarte neologic (destinat, fertilizat, tehnologie modernă), recurgînd la eufemismul final (s-au rătat-

cit...), — dar cit de firesc oare este acest fel de a-și spune gîndul omul de la țară?

Desigur, nu vom pretinde transcrierea unui limbaj agramat, simplist, incilicit, dar se știe că oralitatea — graiul viu — are nuanțe și formule, cuvînte și locuțiuni care au alimentat de secole construcția stilistică a scriitorilor de primă mînă, pentru că ei au știut să valorifice resursele expresivității limbii populare, prin adecvarea stilului la realitatea mediului, la mentalitatea și gîndirea persoanelor, limba fiind un mijloc de „localizare și de datare a acțiunii și erorilor unei opere literare”, cum spunea Tudor Vianu. De aceea, citim cu interes și cu folos acele relatări zilnice care ne aduc sub ochi realizări ori idei importante, într-un limbaj adecvat realității mediului și mentalității oamenilor. Iată un dialog viu, dens, colorat despre „o plantă energetică”, alături de monologul unui țăran în vîrstă, mereu ingenios, activ, expresiv: „Dacă tot trebuie să mă odihnesc, de ce să nu iau și niște vite pe lingă mine în vremea asta? Ce, le duc eu în spinare? Le rup eu iarba? Ele n-au nevoie decît să te vadă și să te simtă de acolo și atunci se așază la pascuț, de ție mai mare dragul”. Frumos gînd, frumos limbaj, deși este sigur că rețușul stilistic al reporterului a „cizelat” nițel contextul, moș Ghiță rostind mai degrabă, firesc: hodinesc; le duc io; să te vadă; ție-l mai mare dragu”. Păstrînd autenticitatea oralității, autorul s-a gîndit

că încalcă altfel, poate, principiul cultivării limbii literare...

Respectul pentru limbă și buna adecvare a ei la realitate, în sensul valorificării atente a tezaurului nostru expresiv, potrivit situațiilor și oamenilor, potrivit raportului intim dintre gîndire și expresie, ar trebui să fie totdeauna legea supremă a expresiei: autenticitate, nuanțe, densitate și culoare, menite să rețină atenția și să inspire prețuire, ca pentru un act de creație adevărată.

„Limba cea de toate zilele — spunea Blaga — este o unealtă și o formă a spiritului”, fapt care ar trebui să se verifice în orice pagină scrisă, mai ales în presa noastră literară și în cea cotidiană care face școală prin modelul de limbaj, de stil, pe care-l pune sub ochii milioanelor de cititori.

Adecvarea expresiei la idee, la fapte, la realitate și la mediul observat sau descris (pentru că el conține un detaliu instructiv al progresului de azi), potrivirea, deci, a cuvîntului cu esența realității pot duce la densitate și culoare în compoziția contextului, în stil.

Prin concentrare, sobrietate, simplitate în alegerea cuvîntelor și în structura frazelor, pe de o parte, și prin valorificarea oralității, dar și a creației literare exemplare, limbajul dobîndește puteri noi pentru creșterea limbii românești și poate avea accente mai convingătoare, slujind mai bine ideea și conținutul noștrii a civilizației noastre.

GH. BULGAR

Constelația

lirei

Viața

cere

pace

Horvath Imre la 75 de ani

Personalitate marcantă a literaturii în limba maghiară din România Horvath Imre s-a născut la 4 noiembrie 1906 în comuna Marghita din județul Bihor. Debutează în poezie în anul 1932. Printre cărțile sale dinaintea etapei construcției socialiste, cităm: „Deasupra vârtejului”, „Dă-mi grădină multe flori”, „Cu voce mată”, „Ramură de primăvară” etc., cele mai multe dintre ele fiind marcate alegoric de protestul împotriva dominației fasciste. După eliberare, alături de alți cunoscuți scriitori maghiari din România (Nagy István, Szemer Ferenc, Horvath István, Mészáros József, Asztalos István), îl găsim în primele rînduri ale luptei pentru înrădăcinarea și triumful ideilor socialismului în România. Volumele sale publicate acum poartă titluri semnificative: „Porunca vremii”, „Viața cere pace”, „Taina apelor”, „Printre voi trăiesc”, „Cu credința eroilor”.

La bursa existenței

La bursa existenței umblat-am fără rost, căci n-am rîvnit cîștigul facil
nici un moment;
și n-am făcut avere, n-am dat nici faliment —
la cereri, la oferte același om am fost.

Doar adevărul, purul, a stat sub geana mea;
boznarele-nfășate eu nu le-am lingusit.
Limpede-mi era mîntea pe cît păream
scritîi
și ris-am de acela ce după bani plîngea.

Însă aicea, printre contemporanii mei,
sub tihna lor, sînt poate un fel
de negustor,
deși n-am singe-n vine de bișnițar versat.

Cu marfa mea compusă din gînduri și idei
m-am instalat în piața cea mare-a
tuturor —
și voi muri, și-n gloriei voi fi înmormîntat.

La pas

E-un cîmp minat, un cîmp de secunde
fără glas;
cite-o speranță explodează la fiecare pas.

Ca să pătrund

Scormon tot pămîntul, sap pînă la stele,
spre-a pătrunde tainele menirii mele.

Dans de vozi

În lumina ce aleargă eu plutesc —
o amăgire;
șin în miinile-mi curate umbra vîntului
subțire.

Purtat în inimă

A venit ce-atît de mult
eu tot așteptam
Vîntul cald adie lin —
peste rîni balsam
Parcă nici nu ar avea
vîntul greutăți —
Murmură un cîntec nou —
cînt de libertate.

Acest cîntec e al meu
și imi dă fiori —
chiar de m-au înzăpezit
lungile ninsori.

Chiar de gerul fără glas
m-a invinețit
cîntu-același a rămas —
proaspăt răsărit
Eu în suflet l-am purtat
peste tot, întruna,
cîntecul ce-mi este dat
mie totdeauna.

A venit ce-atît de mult
eu tot așteptam —
peste toate cite-au fost
vara e-un balsam.

Nu-mi țin glasul-n friu strunit —
el spre voi se cere —
Soarele meu la zenit
arde cu putere.

În românește de DIM. RACHICI

Azi e ziua hotărâtoare a sufletului meu

Bill optimistul — piesă care poartă semnătura dramaturgului Paul Everac și care a avut recent premiera la Teatrul Televiziunii — aminteste prin subiect (un om care, la telefon, determină un alt om să renunțe la o hotărâre de sinucidere) de un film: prin tema de „Emigranții” lui Mrozek; prin atmosferă, de piesa „Doi pe un balansoar” a lui Gibson; iar prin titlu, de piesa „Billy mincinosul”. Însă tot ea o ia ea, piesa, reușește să-și delimiteze și să-și afirme personalitatea, ideea, originalitatea demonstrației, soliditatea și meticulozitatea construcției. Bill, cel care se încapățânează să creadă în soluția atitudinii optimiste, va sfârși rău, va fi el în situația să i se întindă o mână de ajutor, însă important și frumos și optimist este că și-a respectat crezul până la capăt. Așa se face că — prin idee și contrast dramatic — personajul principal și piesa ajung să te impresioneze.

Regizorul Eugen Todoran a știut să creeze o atmosferă și de lume autentic americană, și de pur film american. El s-a dovedit maestru în dirijarea filmărilor: a subliniat vizual idelle piesei (de pildă, aceea că oamenii buni și onesti sînt adesea dublați, ascultați, că au o umbră care-i ține sub control); a avut îndrăzneala, dar și puterea subiectivă de a decide filmarea actorilor din unghiuri năbădăioase (de pildă, a demonstrat cîte cîte imagini poate oferi o singură ipostază: aceea a unui om vorbind la un telefon); jocurile de umbră și lumini au fost de-a dreptul admirabile; grosplanul, acest avantaj al televiziunii și cinematografului, i-a pus pe actori la grele încercări, însă le-a dat și lor și meditației autorului șansa de rostire maxim-răspicată; ne-a reamintit repetat, prin excelente imagini de furnicar agitat, amănuntul că drama celor două personaje principale are dimensiuni sociale. Or, toate astea, cred eu, nu înseamnă altceva

decît profesionalismul braț la braț cu talentul. Însă, mai înainte de toate și peste toate, regizorul are meritul că a îndrăznit să distribuie — în roluri cumandre și de cursă lungă — actori foarte tineri. Și așa am ajuns la cei care m-au emoționat cel mai mult în acest spectacol: dumnealor, actorii! **Mirela Gorea și Adrian Pințea**, dar și **Mirela Gorea, Adrian Georgescu, Mihail Dinvalc**. Iată, ca să fiu mai direct înțeles, ce exclamații mi-au venit în minte chiar în timpul spectacolului: „Chipuri și mișcări degajate de oameni moderni, nici naiv-cosmopoliți, nici imbeciși-băștinași!”; „Cîtă disperare și cîtă puritate pe fețele lor, cît zăbucium cu demnitate trăit și ce neașteptată, ce uluitoare aptitudine spre tragedie din partea unor actori, repet, foarte tineri!”; „Mirela Gorea, ce revelație!” Inchei cu o speranță: poate s-a spart gheața și forurile administrative ale Televiziunii vor accepta că nu numai urbea Bucureștiului, ci și țara este plină de actori foarte buni, care merită și rășmerită accesul la micul ecran (la fel ca și

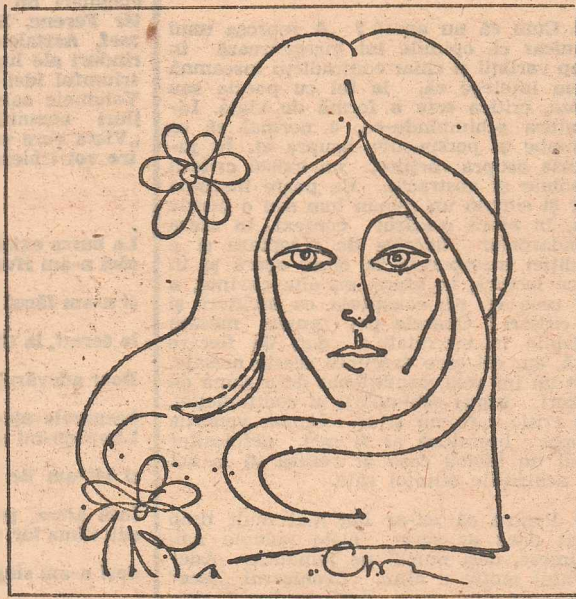
la cel mare, al cinematografului); și poate vor mai înțelege că noi, spectatorii, îl respectăm și prețuim pe anume actori — ale căror nume ar alcătui o listă intrucivă lungă, însă cam foarte fixă — dar că tocmai de aceea (dincolo de fleacul că sîntem sături și sastiși), nu putem accepta drama demonetizării dumnealor prin prea multă, prin prea fără imaginație și curaj, folosire.

Tot sub semnul profesionalismului serios trebuie, cred, remarcate numele: redactoarei **Ioana Prodan**, regizoarei de montaj **Antoaneta Oprea**, autoarei decorurilor **Teodora Dinulescu**, operatorului **Cristian Nicolau**.

Dar alit piesa cit și spectacolul au emoționat. Deci profesionalismul poate să și emoționeze? Fără îndoială! La fel cum talentul poate să dezamăgească atunci cînd nu se întemeiază pe muncă și meserie.

Titlul cronicii e o replică din piesa dramaturgului și talentat și profesionist, a dramaturgului veteran Paul Everac, pe care țin s-o însoțesc cu o întrebare: maestre, oare pe unde o fi locul acela tainic în care se sfîrșește profesionalismul și începe arta?

NELU IONESCU

Cartea, de la o lună

la alta

Critica la obiect

A-i omagia pe clasic, cu prilejul împlinirii unor cifre rotunde de la naștere ori de la moarte, înseamnă, sau ar trebui să însemne, înainte de toate, a-i citi și a-i recita, a-i interpreta într-un spirit innoitor. Iată de ce merită să salutăm apariția, în această toamnă, cînd s-a împlinit un secol de la nașterea lui George Bacovia, a unei cărți consacrate autorului **Stanțelor burghize**. Cartea se intitulă **Bacovia** și este semnată de criticul **Daniel Dimitriu**.

Cartea, o biografie a operei luminate din diverse perspective și în primul rînd din interiorul universului poetului de la Bacău, ne înfățișează „aventura” lirică bacoviană, a spiritului bacovian în raport cu el însuși, cu propria-i conștiință și, totodată, în raport de conștiință literară românească din ultimele aproximativ 7 decenii. În capitolul din final, inspirat conceput și edificator în ce privește întinsa bibliografie parcursă de critic, intitulat **Note și precizări**, **D. Dimitriu** scrie: „Pe porțiuni mai mari sau mai mici, critica l-a redescoperit pe Bacovia. Urmează cel mai greu lucru, și anume acela de a impune rezultatele investigațiilor în conștiința publicului. În acest efort se integrează și cartea de față, care, dincolo de o serie de delimitări, și-a propus să strîngă laolaltă și să sublinieze argumentele care fac din autorul **Plumbului** unul dintre cei mai mari poeți români, poziție cucerită nu de o oarbă înzestrare, ci de o conștiință artistică ieșită din comun.

Ambiția de a spune lucruri noi în absolut e, bineînțeles, deșartă (de fapt, nu e important cîne spune primul un anumit lucru, ci acela care se face primul auzit). Nu pentru modestia, moderată, pe care o conțin și nici chiar pentru săgeata anti-protocronistă din paranteză am reproduș rîndurile de mai sus, ci fiindcă precizarea citată afirmă cu sinceritate și, așa spune, cu responsabilitate un sens major al demersului critic, motivația sa esențială care îl legitimează în fond, mai ales cînd acesta are ca obiect opera unui poet de o originalitate și de o modernitate mereu surprinzătoare. Mai departe, în aceeași notă, citim: „Orgoliul prospectiv al criticilor are de făcut față foarte adesea umilinței de a se conforma și de a confirma. E momentul în care marea poezie bacoviană are nevoie de confirmări, ceea ce îndreptățește orice gest de apropiere”. Într-adevăr, cartea lui **Daniel Dimitriu** e o reluare a demonstrației valorii, modernității și vizionarismului unui poet, o reluare a principalelor argumente aduse pînă acum în acest sens, dar și o reparcurgere „pe cont propriu” a tra-

ectoriei unui ciudat, singular destin literar, de la poetul primitiv la marele rafinat, în planul conștiinței literare ante și postbelice, de la poetul fără voce la o înaltă conștiință artistică, de la simpla convenție la actul artistic de o dramatică luciditate, de la anonimul la glorie, de la orizonturile livrării ale uceniceii la cele ale unei lumi abisale care e numai a lui Bacovia. Undeva, într-o altă notă, **D. Dimitriu** vorbește, pe drept cuvînt, de „simtagme care limitează sfera investigației poetice”. Aș adăuga: mai ales a investigației critice. În consecință, autorul polemizează, explicit sau implicit, cu multe asemenea simtagme aparținînd unor critici de importanță și autoritate diferite: de la **G. Călinescu** la **Adriana Miteșcu**. Delimitările sînt, atunci cînd e cazul, categorice, dar ele nu rămîn aproape niciodată în planul purului afirmării și negații. Argumentarea se face, așa-zicînd, pe loc și, fapt semnificativ și profitabil pentru cititor, întotdeauna pe text, adică la obiect. Acest aspect mi se pare semnificativ. Căci trebuie să observăm — iar multe comentarii scrise sau vorbite prilejuite de centenarul Bacovia o atestă cu prisosință, — că opera celui de a scria **Plumb** generează într-adevăr multe speculații și paradoxuri care nu toate se dovedesc atît de necesare și de fertile, nefiînd cituși de puțin revelatoare în privința profunzimilor liricii bacoviană, deși sînt puse pe seama acestora.

D. Dimitriu urmează indemnul lui **Perpessicius**, indemn pe care și-l așază, de altfel, ca moto al cărții sale, și încearcă să coboare, reușind adeseori, în tunelul adînc al lirismului bacovian. În cele două mari capitole ale volumului — **Textul comun și Universul intermediar** — sînt surprinse din unghiuri multiple și formulate cu finețe și pregnanță, laitmotivele poeziei lui Bacovia, ipostazele personajului bacovian, elementele ce ilustrează unicitatea unei opere. Poetul este văzut în și dincolo de simbolism, precum și dincolo de aparențe înșelătoare, scos din raza unor inertii de viziune și, pe alocuri, „degajat” de unele dintre clișeele perpetuate de critica și istoria literară, de manuale și cursuri universitare. Rezultă un eseu de o remarcabilă densitate de idei, cu adevărat revelatoare, scris admirabil, și de o probitate ce merge dincolo de afirmații, adică la declararea pînă și a celor mai vagi sugestii aflate în interpretările anterioare de care criticul a luat cunoștință.

A treia carte a lui **Daniel Dimitriu**, eseu de referință în exegeza bacoviană, confirmă talentul și vocația unui critic, consacrandu-l.

CONSTANTIN COROIU

Daniel Dimitriu — BACOVIA, Editura Junimea, 1981.

„Literatura română este patria mea”

(Urmare din pagina 15)

5. Nu am predilecții, cînd scriu cronici literare, deși nu neg că am, uneori, capricii! Capriciile fiind o formă pasageră a subiectivității (oameni sîntem!), predilecțiile, în schimb, anulează statutul inusuși al cronicii: care e unul de rutină și de egalitate a tratamentului. Și ce cronicar ar fi acela care ar proceda în virtutea unor afinități electice? Imensă ar trebui să fie capacitatea lui de con-simțire.

Ei, da, tăcerea este cu adevărat un act de elocință critică! Imi place formula paradoxală pe care ați întrebuintat-o. Și încă unul foarte eficient. Voi fi și mai explicit, căci chestiunea e la ordinea zilei. Revista „Flacăra”, voind mai demult să prezinte cititorilor citeva opinii critice despre un roman de Ion Lăncăraș și lovindu-se de refuzul unor critici i-a „denunțat” cititorilor ca pe niște inși care, prin tăcere, se abat de la o îndatorire a lor fundamentală. Revista a produs însă în acest fel, fără să-și dea seama probabil de la început, un singular și elocvent (sînt silit la acest joc de cuvinte) document: tăcerea criticilor condamnă fără drept de apel o carte pe care revista o susținea cu tărie. Imprejurarea s-a repetat cu *Fluviile* lui Paul Anghel: citiți lista de critici care au tăcut asupra romanului, alcătuită de Valeriu Cristea (într-un articol din „Cronica” de la Iași ce s-a aflat un timp și la „Flacăra”, unde nu s-a găsit însă spațiu tipografic pentru el), comparați-o cu lista celor care au scris despre roman, și veți vedea ce elocventă e din nou tăcerea. Situații ca acestea merită o explicație spre a nu se părea că ofer un argument celor care acuză existența în critică a unor comploturi organizate ale tăcerii. Nu, nu, aceste „comploturi”, această „organizare” nu există decît în capul unor scriitori supărați pe critică. Mai întii: niciodată critica în ansamblul ei n-a tăcut asupra unor cărți. Ar trebui, cînd facem astfel de acuzații, să ne referim la critici, nu la critică. În al doilea rînd: parțialitatea, *parti-pris*-urile, atitudinile falacioase nu apar doar în negarea — fie și pe tăcută — a unor cărți, dar, cel puțin în egală măsură, în susținerea și lansarea lor. Amănunt „uitat” de cei care, socotind cutare roman istoric autoh-

ton comparabil cu *Război și pace*, s-au repezit să-i certe pe criticii care n-au înregistrat apariția capodoperei ca pe niște indivizi minaiți de o oarbă și tendențioasă pornire contra autorului, a cărții lui și a culturii naționale în genere! În al treilea rînd: tăcerea criticului e uneori necesară: se dovedește, vreau să spun, mai potrivită cu unele situații. Intrînd în dialog, faci plauzibilă, fie și în parte, poziția absurdă a celor cîțiva laudatori; refuzîndu-le dialogul, ridicolul îi acoperă treptat ca o ploaie fină. Ceea ce s-a și întimplat! Trag nădejde că în curînd se va putea scrie cu seninătate despre *Fluviile*, fără să fim obligați să combatem (fie și numai implicit) neptele propoziții necritice ale cronicarului. Și deoarece cu seninătatea criticului am început acest interviu: ea nu este exclusiv psihologică, este și, dacă-mi îngăduiți, istorică. Seninătatea criticului pretinde un cer senin în viața literară: pe timp înorat ori furtunos, tragem săbiile polemicii din teacă.

6. Mă onorează compania, dar mi se pare că întrebarea denotă o prejudecată. Nu poți fi, în același timp, critic și criticofob, deși primul se hrănește cu literatură și al doilea cu critici! Nu poți, pentru simplul motiv că în critică, spre deosebire de poezie sau proză, orice judecată nouă trece prin judecări anterioare. Ca poet, poți ignora (ori disprețui) pe toți ceilalți poeți. Vorbesc în principiu. Prin natură, imaginația poeziei e discontinuă. Criticii sînt cei care observă la un moment dat că **Barbu** și **Arghezi** seamănă între ei, dar **Barbu** și **Arghezi** se detestau (cordial ori violent) și e discutabil dacă se citeau unul pe altul. Mi-a venit să zîmbesc cînd am citit, sub pana unui poet din generația noastră, o caldă declarație de simpatie pentru romanele unui prozator: bag mîna în foc că nici măcar nu le-a răsfolit. Nu e nici o nenorocire. Poeții și prozatorii pot să scrie și fără să (se) citească. Criticii, nu: înainte de a fi un scriitor, criticul e un cititor. Și nu doar de literatură propriu-zisă, dar și de critică. Domeniul lecturii critice este unul al continuității explicite. Fiecare critic trăiește prin toți criticii. Fiecare nouă carte de critică e îndatorată virtual tuturor cărților de critică existente. Această nu înseamnă că mă întilnesc în

toate părerile sau că folosesc aceeași metodă cu criticii de ieri ori de azi. Și am dreptul să marchez deosebiri. N-am respins formula nimănui: nu poți respinge decît ceea ce îți se oferă, nu ceea ce aparține altuia. Am analizat aceste formule și le-am caracterizat din punctul meu de vedere: și oare nu caracterizarea e sensul criticii? Vă bînuiesc, **Ilie Purcaru**, de o idee pe care am observat-o la mulți scriitori: de a lua orice caracterizare drept o apreciere. În logică, ele ar aparține unor tipuri diferite de judecată. Destui scriitori (și, vai, și critici) s-au supărat pe mine pentru unele caracterizări — ce erau pure constatări — crezîndu-le judecări de valoare.

7. Nu înțeleg întrebarea: de vreme ce m-am ocupat de Sadoveanu și de Maloirescu (la care pot adăuga pe **Odobescu**, poezia română de la Bacovia la **Emil Botta** și romanul de la origini pînă în prezent), de unde deduceți că nu mă seduce istoria literară? Din cele nouă cărți publicate, șase sînt de istorie literară și trei de esuri ceva mai libere în alegerea subiectelor, dar din care o mare parte sînt tot de istorie literară. Comparația cu o cheanul e sugestivă, dar inexactă. Lucrurile sînt mult mai simple: afirmația mea trebuie înțeleasă ca o combatere implicită a ipocriziei istoriciste; noi nu putem, chiar dacă am vrea, să citim literatura trecutului altfel decît prin prismă prezentului. Nu-l poți citi azi pe **Heliade Rădulescu** sau pe **Alexandri** făcînd abstracție că i-ai citit pe **Arghezi** și **Stelaru**. *Omnia mea mecum porto*.

8. M-am pronunțat contra a două categorii de motivații aduse ca argumente în teza lui **Edgar Papu**. Întii, contra ideii că atare de prioritate în materie de artă, unde nu există inventatori, ci numai creatori. Felul în care problema întilietății unei idei se pune în știință și tehnică e cu totul altul decît în literatură. Poți inventa un procedeu de fabricație în chimie ori în metalurgie, poți descoperi și rezolva o teoremă în geometrie care să-ți poarte numele: dar ce procedeu literar a purtat vreodată numele scriitorului care l-a folosit primul? Și ce mare merit a avut **Dujardin** că a folosit, înaintea tuturor prozatorilor, cum se pretinde, monologul interior, sau **Kahn** (dacă nu greșesc), că a folosit intilul versu liber? În

istoria literaturii, pionierii li se rezervă de obicei subsolurile. A doua categorie de motivații derivă de aici: nu e important, cred eu, să susținem, uneori forțînd nota pînă la ridicol, că am fost primii, deși ignorați ca atare, în cutare și cutare chestiune literară, ci că am fost cu adevărat creatori. Ce folos am avea din atîtea inițiative protocronice — unele reale, altele fanteziste — dacă n-am putea arăta lumii că am creat monumente veritabile? Din acest unghi, eu consider că e mult mai important că avem în *Tiganiada* lui **Budai Deleanu** o operă absolut extraordinară, chiar dacă scrisă cînd în Europa nu se mai scriau poeme de această factură și pe deasupra tipărită cu o întirziere de mai bine de o jumătate de veac, decît dacă un roman ar fi scris, înaintea lui **Milton**, **Tasso** și a celorlalți, o încercare similară, dar naivă și rudimentară, menită să îmbogățească, azi, inventarele protocronistilor. Orgoliul nostru artistic n-ar trebui să conste în a fi primii, ci în a fi mari.

9. Nu-mi place chiar climatul literar.

10. Să fie stopate atacurile la persoană. Să fie respectată legea presei. Să fie siliți toți scriitorii și toți factorii de răspundere din cultură să intre în legalitate (și, oricît de greu le-ar veni unora, să rămînă acolo un timp cît mai îndelungat). Să înceteze monopolul personal asupra unor publicații. Să se aplice aceeași unitate de măsură tuturor. Să nu mai fie disprețuit cuvîntul criticilor. Să crească numărul de reviste și tirajul cărților. Și așa mai departe.

11. Cred în trecutul, prezentul și viitorul literaturii române.

Cred în norocul ei, dar, mai ales, în forța ei de a înfrunta orice urgie.

Cred în capacitatea ei de a rămîne întregă.

Cred în eternitatea ei.

Literatură română este patria mea. Critic fiind, sînt un cetățean al literaturii pe care o voi sluji cît voi trăi. Meseria mea e patriotismul.

În incheiere, mulțumindu-i pentru bunăvoință, nu putem decît să-l felicităm pe **Nicolae Manolescu** pentru norocul de a putea spune: literatura română este patria mea...

Simple note

Bacovienii (II)

Am pornit prezentarea „bacovienilor” cu D.N. Teodorescu, omițind să dau amănuntul — nelipsit de interes — că era realmente dotat și pentru desen și că am văzut la el multe blocnotesuri cu crochii de peisaj bucureștane ori de capete din fauna „Capșei” de odinioară, admirabil realizate, în creion și peniță, care trădau nu mina dibuitoare a amatorului ci aceea sigură a unui meșter rutinat. Aduc, de asemenea, precizarea pe care am aflat-o după apariția rindurilor mele, că D.N. Teodorescu moare în 1969 în vîrstă de 74 de ani. Și cu asta trec la alți bacovieni, pe care îi continui cu doi oțeni: Nicolae Milcu și Dem. Bassarabeanu, ambii craioveni de obîrște, primul născut la 23 septembrie 1903 și — măcinat de tuberculoză — se stinge în 1933, la 21 septembrie, cu două zile înainte de a implini 30 de ani; al doilea a venit pe lume la 24 septembrie 1900 și a încetat din viață în 1968.

În periodicele literare de pe vremuri, ca „Adevărul literar” și „Universul literar”, „Convorbiri literare” și „Gîndirea”, „Ramuri”, „Năzuința” și „Flamura” — toate trei de la Craiova — „Cele trei Crișuri” și „Cetatea Literară”, „Datina” de la Turnu Severin și „Bilete de papagal”, la „Arhivele Olteniei” și la „Sburătorul”, ca să numesc doar cîteva dintre ele, cititorii de atunci s-au întîlnit deseori cu semnătura lui Nicolae Milcu și au prețuit-o pentru toate suferințele și melancoliile nevindecabile din stihurile lui.

Ne-a lăsat două plachete de versuri: *Grădina de sidef* (1926) și *Fluturul lui Marsyas* (1927), și o cînticică postumă cu o culegere din aceste două plachete, intitulată *Versuri*, scoasă în colecția „Pămint și suflet oltenesc” de la Craiova în 1934.

A scris și teatru. *Floarea lui Sinzien*, poem dramatic în trei părți, publicat parțial în 1926 la „Universul literar”, și *Scufița roșie*, poem în versuri pentru copii, ambele în colaborare cu Radu Gyr, aceasta din urmă jucată la Teatrul Național din Craiova și fiind tipărită la „Cartea Românească” din București în 1937. Și am mai găsit în masiva și excelenta lucrare a lui Floarea Firan *De la Macedonski la Argezi* apărută în 1975 în editura craioveană „Scrisul Românesc”, că au mai rămas în manuscris de la Nicolae Milcu încă trei piese: *Amantul de gips sau Sindrofia morților*, *Chip cioplit și Licheava*; de asemenea, un caiet de poeme

Soare stins și un volum de proză, *Cartea cu chipuri*. Nu le știu și nu-i cunosc teatrul, dar aveam ideea că i s-a jucat la Naționalul din București *Chip cioplit*, dramă în trei acte. Redau și din Nicolae Milcu, pentru ilustrarea temei, cîteva strofe:

Fotoliile scunde au amușit de dor.
Pe pian s-a rupt o coardă, vibrînd, pe-o mandolină
Și în decör fantastic și vechi de lună plină,
O umbră violetă adoarme pe covor.

In stradă a murit un om.
Și am muri și noi ca el curînd.
Înt în gînd tristețea picurînd
În cad uscate roadele din pom.

Într-o carte plînge-o floare.
Iai vine, — nu mai vine oare?
La circuma din strada mea,
Așteaptă-un dric... Dricarul, — bea.

Cu Dem. Bassarabeanu viața i-a fost mai haină și parcă întotdeauna i-a întors spatele cu dispreț și ostentație. A colaborat și el — după debutul de la „România nouă literară” — la „Flacăra”, „Adevărul literar”, „Universul literar”, „Convorbiri literare”, „Bilete de papagal”, „Cele trei Crișuri”, „Familia”, „Gîndul nostru” de la Iași, „Ramuri”, „Minerva”, „Flamura”, „Năzuința” și „Făclia” din Craiova și a tipărit trei broșurele sărăcicioase, care numără laolaltă 38 de poeme: *Frumoasele* (1927), *Versuri* (1934) în seria „Pămint și suflet oltenesc” și *13 poezii* (1939) în colecția „Caravana”. A mai publicat și un studiu cu titlul *Poezia lui Stamatiad*. Și reproduc din el, în același scop:

Și mă bate ploata și mă bate vîntul
Și mă-mbracă noaptea-mi vîlul ei cernit
Vîntul și cu ploaia își îngîmă cîntul
Trist ca și prohodul celor ce-au murit.

Fum și scrum. Un pahar
Plin și gol — și atît!
Solitar... solitar,
Plumb în piept, ștreang de gît?

Închei și pe Dem. Bassarabeanu cu următorul cacten:

Prin negrele taverna, amănți de un minut
Și-amante de o clipă, își vor ucide splîntul
Împărțîșind același morbid și trist sîrînt
Mai șters decît uitarea, mai trist decît destîntul.

L. KALUSTIAN

Un cavalier al nopților
bucureștene

L-am cunoscut în casa lui Miron Radu Paraschivescu. „El e Șuly” mi-a spus M.R.P. cu degetele miinii drepte înfipte brusc în jiletca unui domn înalt, brun, cu timpolele fulgurate de fire albe. Habar n-aveam cine e ciudatul personal. „Semnează Tașcu Gheorghiu, a adăugat gazda, un mare, dar ce zic eu mare, cel mai mare traducător de versuri din România!” „In afară de tine, Miroane” s-a grăbit să intervină domnul Șuly, dar ochii întunecați ai lui M.R.P. l-au fulgerat, parcă a muștrare: „Nu. E așa cum vî zic eu!”

Am plecat. Pentru M.R.P., cel a cărui apropiere o căutau zeci și zeci de publicisti fără noroc, actori fără roluri, poeți încă „nedescoperiți” spre a inhala necesara bulă de oxigen în stare să le hrănească speranțele, era firesc să umfle clubul „celor mai mari” cu încă un nume nou. Domnul Șuly m-a ajuns din urmă și, firesc, amical m-a invitat la o cafea numai că invitația suna neobișnuit: „Dacă îți face plăcere să schimbi cîteva cuvinte cu un om bătrîn și trist, caută-mă în orice seară vrei la 11, la Ambasador, la 12, la Athénée, la 1, la Lido, sau, la 2, la Mon Jardine!”

Ce bețivan o mai fi și asta? mi-am zis și trebuie să o mărturisesc acum, după mai mult de douăzeci de ani de la întîlnirea mea cu Tașcu Gheorghiu, că la vîrsta aceea mă speriau greu atletii lui Bachus. L-am căutat așa cum promiseseam. Nea Șuly își respecta evlavios înterzarul. Și, stupoare, nu punea picătură de alcool în gură. Comanda invariabil o cafea neagră, amară din care sorbea vreme de aproape un ceas. Plătea și pleca mai departe. Am refăcut de multe ori, cu el, acel bizar tur al cafelelor și am remarcat că oricît de plăcut ar fi fost ambianța (muzici, arome, femei frumoase) și oricît de atractivă conversația, cavalierul noctambul își urma, inflexibil, programul. În zori ajuns acasă, își începea munca. Trăia într-o odăită modestă pe care cred că nimeni n-a apucat să i-o vadă. Părea să nu aibă, cum se zice, o familie. Numai o soră de care era foarte legat.

Am realizat repede, citindu-l traduceri (Shakespeare, Lautréamont, Baudelaire) că M.R.P. avusese (iar!) dreptate. Dar meșteșugul lui Șuly Gheorghiu era rodit nu doar de o bună cunoaștere a limbii române și a limbilor din care traducea, nu doar de facilitatea versificatorului ales, ci, mai ales, de orgoliul superior de a recrea capodopere. Trăia ca un cascador ceva din misterul genetic al nașterii sunetelor pe care le ademenea să curgă și în tipare

românești. Îmbrăca lungi mantii de însingurare și (sigur) de durere, re-făcînd din biografiile autorilor cu care conluera nu dulcele, ci, mai ales, amarul, descumpănirea, pierzarea, crepusculul. Nearînd nimănu-i propriile-i plămîni literare și ivind cu avarie cîte un desen (era un desenator uluitor) pentru a nu „concura” nicidecum destinul autorilor cu nume de zdrobitor răsănet, își sublima întreaga sensibilitate trudnicei munci de traducător. Refuzîndu-și orice vanitate umană (primirea, la bătrînețe, a unui premiu literar aproape că l-a speriat), neplîngîndu-se de nimic, necerînd nimic pentru sine și aplanînd bucuros „triunghiurile” celor din jur, Șuly Gheorghiu era, cum bine s-a spus, un Crai de Curte Veche, dar unul cast, minat de demonii grației, și nu ai voluptății, spre o lume eterică, expurgată de urit, semînd poate cu fîrmul de mare pe care s-a născut (Neagră dar... euxinică) Ne-a părăsit în plină toamnă și gîndind la el, simțim că nopțile Bucureștilor își pierd din carate. Nu-l vom mai întîlni în drumurile noastre resemnîndu-ne cu gîndul că abia acum îl putem așeza în jîlțul înalt, meritat, pe care singură opera lui îl așază, că îl vom aplauda fără ca el să ne audă.

...Cum poate l-am iubit fără să-l facem să se simtă iubit...

GHEORGHE TOMOZEI

o „Adorație a magilor” și o „Bună-vestire”. În jur, lumina vibrează. O plămăuire izvorită din mit, dar transmisă intelectului că omul poate descoperi și selecta în el bunele vestiri, semne ale universului. Ideea platonice a conturat omul complet, rațiune și spirit, în care se încheagă în noi forme tot ce izbește senzoriul uman. Unii creatori ai Renașterii au ridicat la apoteoză destinul tragic al demiurgului omenesc, ca Michelangelo, care a lăsat totuși pentru om, ca desfătare pură, Cupola Sf. Petru. Titian, Veronese, Tintoretto ne-au redat vraja trupului omenesc pierzînd uneori măiestrea spiritului. Rafael însă e prezent și ne întoarce spre armonia ideilor platonice care au conturat și structura ființei omenești.

În curînd se încheie călătoria mea aici. Este ora 12 1/2, la ultimul etaj cu vedere largă asupra pieței: în fața Turnul Domului, în stînga Campanilla lui Giotto și în fund de tot Turnul de la Santa Maria Novella. Cerul este acoperit, dar împreună cu dealurile din jur delimitază spațiul binecuvîntatului oras unde locuiesc oamenii de peste 2000 de ani. Și pămînt, și spațiu au fost ordonate și înfrumusețate de gîndul și de năzuința umană. Omul și-a făcut loc și izbucnește nemuritor, deașînd crimele evului mediu. Și gîndul rămîne permanent, mai permanent decît colinele din fund învăluite în ceața argintie a acestui 10 septembrie. Cu evlavie închid ochii și plec mai departe. Acasă mă așteaptă toamna mea și cu tine.

ȘTEFAN BERCEANU

Un muzeu în labirint

Dürer, între măsură și exces (IV)

Melancolia

Dürer: Autoportret

De ce ne regosim în *Melancolia* lui Dürer, atît de mult încît vorbim mereu despre ea? Nu putem ocr... gravură, la fel cum nu putem uita de soarele negru al Melancoliei lui Gérard de Nerval. E una din acele opere emblematice despre care s-a spus totul și nimic. Și la care simțim mereu nevoia să ne întoarcem pentru a ne înțelege sau, poate, pentru a ne înțelege pe noi.

În jurul genului uman, o femeie inaripată și copleșită de gînduri sau de oboseală, se văd tot felul de instrumente de măsură și unelte care ne dau, o

clipă, impresia unui bazar, plin de lucruri ce n-au altă legătură între ele decît nepotalita curiozitate a lui Dürer. Clepsidra, scara, poliedrul, clopotul, fieroștrăul, ei bine, fie, dar de ce și un ciine? Apoi echerul, rîndeaua, balanța, sfera, piatra de moară... Femeia care intrucează condiția noastră, de argilă visînd durerea infinitului, ține în mina dreaptă un compas. Cu cealaltă își sprijină tîmpla. Ea s-a oprit din calcule și privește în gol. Te gîndești fără voie la Faust, la perfecțiunea inaccesibilă, dar la care omul n-a renunțat niciodată. Căci totul e aici în *Melancolia* lui Dürer. Unelte care ne înconjoară și aripile care ne lipsesc. Întrebarea și tăcerea care urmează. Ceea ce avem și îndoiala. Setea care ne arde și țara că nu ne-o vom potoli niciodată. Un ideal pe care nu-l putem atinge și nici nu-l putem abandona. Melancolia, zicea Victor Hugo, e fericirea de a fi trist. Melancolia, pare să ne sugereze Dürer, e neputința de a renunța.

Ca și cum ar spune: ne putem opune răzîrnicii numai continuîndu-ne drumul spre ea. Și mă gîndesc că, poate, nimic nu e întîmplător în acest bazar. Nici măcar privirea femeii ațintită în gol, scrutătoare, ca a lui Dürer... Artistul a avut totdeauna un adversar mai dificil decît nepăsarea altora și mai îndărătnic decît materia cu care se luptă. Pe sine însuși. Deoarece vine aproape totdeauna o clipă cînd el nu poate evita întrebarea: „La urma urmei, pentru ce?” Pericolul, atunci, e să nu mai creadă destul în creația sa și să renunțe. Rimbaud a făcut asta la nouăsprezece ani preferînd să plece pe alt continent și să se apuce de negustorie. Dar Dürer se numără printre cei care nu renunță niciodată. Dacă a trecut prin momente de disperare, ne ascunde cu grijă adevărul. Chiar și aici.

În autoportretul aflat acum la pinacoteca din München, pictat la jumătatea vieții, e vizibilă încă grija pentru eleganță. Ea nu mai e însă ostentativă. Fiul modestului argintar s-a obișnuit să fie un om prețuit. Așa cum s-a obișnuit și cu reputația sa. Și dacă pictorii venețieni nu s-au gîndit, probabil, nici o clipă să-l otrăvească, așa cum se lăuda Dürer, ar fi avut totuși motive s-o facă. Acest bărbat elegant care ascunde în el și ceva din Leonardo și ceva din Rafael le putea stîrni invidia prin priceperea de a-și stăpîni ezitățile.

Și nicăieri nu se vede mai bine această pricepere, cred, ca în „Melencolia I” cum scrie pe banderola prinsă de aripile unui liliac care zboară în lara unui soare strălucitor și funebru. Elie Faure ne povestește că a văzut tineri germani care, debarcînd la Veneția, cîntau din Schumann cu spatele întors către palatele pe care nu le priviseră încă, iar pe Rin a văzut tinere germane cîntînd cîntecul lui Heine în clipa în care treceau prin dreptul stîncii lui Lorelei pe care nu o priveau. Dürer e la fel de german descoperînd viața interioară. Numai că tot el e primul care se grăbește uneori s-o ascundă. În *Melancolia* balanța stă dreaptă. Iar din clepsidră, nisipul s-a scurs pe jumătate. Cit nisip a curs, atîta o rămas. Ceea ce ne împiedică să ne dăm seama dacă privirea femeii se îndreaptă spre trecut sau spre viitor.

Și încă o dovadă de echilibru. Geniul uman, înconjurat de cuceririle sale, are trupul robust, copleșit de greutatea terestră, și aripi. Anteu și-a pus, se pare, în atelierul din Nürnberg, aripile lui Icar.

Dar toate acestea nu sînt decît un mod de a amîna o întrebare prea directă. Totuși care e înțelesul *Melancoliei* lui Dürer? S-a vorbit despre o criză dubitativă. Se poate. Aceasta însă nu înlătură senzația curioasă pe care Dürer mi-o dă mai ales aici. Și anume că exprimă cu cea mai mare exactitate, cu precizie și finețe de giuvaergiu un scop care ne scapă. El ne spune aparent totul și tocmai astfel ascunde ce are de spus. Nimic nu este neglijat, nimic nu este doar sugerat. În gravură, pînă și cutele rochiei sînt cu grijă urmărite. Totul e precis. Categorie. Concret. Cizelat. Dar cu această avalanșă de obiecte familiare se petrece un fenomen ciudat. În clipa cînd sînt toate împreună nu le mai înțelegem prea bine sensul. Costul lor e oare să ascundă zădărnicia aripilor? Dürer nu aruncă în umbră nimic. El dă, ca de obicei, tuturor lucrurilor aceeași atenție. Dar luminează detaliile pentru o tîmne secret. Și tocmai din scrupulozitatea lui maximă se naște un paradox: cu cît obiectele din fața noastră sînt mai numeroase și mai precise, cu atît ideea care le reunește e mai cețoasă. Sau e o simplă impresie? Căutînd un răspuns, enumerăm încă o dată ceea ce vedem... clepsidra, scara, balanța, aripile, pînă ce ne amintim că forța artei e adesea dincolo de cuvinte. Probabil asta l-a făcut pe Paul al III-lea să ingenuncheze și să se roage cînd s-a dezlăsat tîmnea lui incendiu tenebros din *Judecata de apoi* a lui Michelangelo.

OCTAVIAN PALER

Din jurnalul de călătorie
al dr. Grindei

Armonia ideilor

...În acest circuit și intrucitva dintr-un punct de vedere al compoziției rațional ordonate folosind figura omenească în ansamblul creat, Botticelli a reușit total, poate mai mult decît Leonardo da Vinci și Michelangelo, la care figura omenească se izbește senzorialul și emoționalul prin ceea ce poartă ca destin uman în univers. La acestia, forța apriorică a artei o găsim în ochii Giocondei sau în tensiunea de coajă a trupului lui David, precum și în întrebarea Sibilelor. Personajele lui Botticelli însă, cu tot convenționalul compozițional, ne transpun într-un adevăr de existență înobilată, căci ele se mișcă în spațiu sau le simți că s-ar putea mișca, omul înscriind astfel în univers ideea mișcării, chiar dacă acest univers este al artei în care umblă omul plămăuit de el însuși. Este un gen de autocunoaștere, care înfrăveste într-o comuniune pe omul generator de mișcare, omul creator, și pe mine, cel de-al treilea termen, care mă minunez de toate fără să mai fiu sigur dacă obiectul minunii mele este realitate sau vis. Toate însă apartin omului sau multiplele lui atribute. Trilogie a existențelor conceptibile, materie, mișcare, idee. Iată-le în mișcarea de vîluri ale „Celor trei grații”.

(Mă despart greu de Botticelli, transfiguratorul în noi forme aeriene a ceea ce vedem și a ceea ce nu vedem.)

O sală Memling: perfecțiune. Figura omenească ajunge în structurile intelectului și gîndului la o tensiune prin perceperea directă a acestora fără să ne mai dăm seama de mijloacele formale și de percepția senzorială. Este o comunicare directă de la spirit la spirit. Se pare că italienii Mediteranei nu au reușit aceasta în soarele și albastrul mărilor lor. Oamenii nordici au stat în meditație mai îndelungată și mai adîncă asupra a ceea ce se întîmplă în om ca structură spirituală. Rațiunea este acum stăpîna pe afect, care vibrează într-o formă nouă, sub o tensiune nesfîrșită, dar care ne adună în noi însine. Și aici circuitul creează o comuniune în care ne recunoaștem în toată variaanta intru spirit. Nordicii, prin puterea contemplației, au scăpat de tirania afectului mitic și s-au autocreat în comprehensiunea intelectuală sintetică, ordonînd polimorfismul existenței umane. Apare omul obișnuit, pe care însă îl simțim că gîndește, și casa lui și natura din jur poartă amprenta gîndului său. Aceasta se va transmite și se va genera în plămăuirile om-spațiu ale lui Vermeer și Rembrandt.

Mai departe, dintr-o sală în alta, călătoresc cu capacitatea mea de a înțelege și de a mă minuna deschisă la maximum. Mă izbesc fiecare în felul lor, dar cite se vor încrusta în mine și mă vor plămădi în noi forme? Iată doi Leonardo da Vinci,

Lumea în care trăim

Mesajul de pace al pământinilor

Cum ne vom înțelege cu locuitorii altor planete? Care vor fi reacțiile lor la primul contact cu Pământul? Cum ne vor privi extraterestrii? Ce vor gândi ei despre civilizația Terrei?

Despre asemenea probleme, și multe altele, au discutat de curând, la o întâlnire privind exploatarea Cosmosului, câteva sute de specialiști în materie. Tema dezbaterii a fost, mai exact, exploatarea Cosmosului și problema posibilității contactului cu alte civilizații. Evident, posibilitățile stabilirii acestor contacte sunt evaluate diferit. Ele se pot realiza fie prin intermediul zborurilor interspațiale ale unor nave pământene, fie prin vizita pe Pământ a unor extraterestri, fie prin întâlnirea directă, în spațiu, să zicem, pe un teren „neutru”. La alegere, după pofta inimii...

Dar să revenim la partea reală a lucrurilor. Desigur, în ceea ce privește posibilitatea efectivă a pregătirii și realizării unor zboruri interspațiale, deocamdată este o chestiune extrem de dificilă datorită distanțelor enorme și a mijloacelor tehnice, încă modeste, de care dispune civilizația noastră. Și totuși, posibilul contact cu civilizațiile extraterestre interesează nu numai oamenii de știință specialiști în materie sau pe autorii de literatură științifico-fantastică. Numeroși oameni ar dori să știe ce se întâmplă în univers, dincolo de sistemul nostru solar. Poate tocmai de aceea diferiți cercetători încearcă să dea răspunsuri unor asemenea probleme. Astfel câțiva savanți americani sînt de părere că șansele cele mai bune pentru stabilirea unor contacte cu alte posibile civilizații ar fi transmiterea prin galaxiile spațiale și, evident, recepționarea unor semnale. În acest sens, ei au propus „Proiectul Ciclop”. Acesta prevede asamblarea a 1000 de antene parabolice, cu diametrul de 100 m fiecare, pe o suprafață de 20 km². Într-o perioadă de 30 de ani, acest vast dispozitiv — denumit „Ciclopolis” — ar putea supraveghea 1 000 000 de stele asemănătoare Soarelui, aflate la o distanță până la o mie de ani lumină de Pământ, interceptînd aproape orice semnal posibil...

Ce influență ar avea contactul, comunicarea cu o altă civilizație asupra propriei noastre civilizații, asupra propriei noastre existențe?

Unii își pun fel de fel de întrebări, își exprimă fel de fel de temeri. Cel mai mulți însă partizani entuziaști ai comunicării cu inteligențe extraterestre, sînt de părere că aceste legături se vor desfășura în cel mai firesc mod. Nu este nici un temei să se creadă că ar exista posibilitatea ajungerii la un conflict cu o civilizație extraterestră. În ultimă instanță, specia umană va avea libertatea acceptării sau respingerii semnalelor pe care le-ar primi. Dimpotrivă. Părerea generală a specialiștilor este că dacă vreodată se vor descoperi și stabili contacte cu civilizații extraterestre, urmările vor fi imen-

se pentru dezvoltarea științei și tehnologiei pămîntene, pentru întregul viitor al omenirii.

S-au emis însă și asemenea întrebări: ce să le spunem eventualilor extraterestri despre noi? Despre ce să le vorbim? Ce realizări esențiale și reprezentative ale actualei civilizații a planetei să le facem cunoscute?

Aici lucrurile s-au împotmolit. Părerile au fost împărțite. Unii s-au referit la necesitatea de a le prezenta, ca expresii majore ale civilizației actuale a Terrei, celebre monumente și opere de artă, alții s-au referit la cele mai noi realizări ale tehnicii, științei sau construcțiilor.

Au fost însă și unii care au considerat că dacă dorim să le vorbim extraterestrilor despre niște lucruri ca fiind cele mai autentice expresii ale stării actuale a Terrei, apoi trebuie să le vorbim și despre cele mai noi arme și rachete, avioane și portavioane, submarine sau tancuri existente în „dotarea” omenirii. Cum să nu le povestim despre imensele arsenale militare burdușite cu arme și bombe de tot felul? Să nu ne mindrim cu zecile de mii de focoaace nucleare gata în orice clipă să fie detonate și care ar putea distruge de mai multe ori întreaga civilizație pămînteană? Sau să nu le relatăm despre bomba cu neutroni, această armă considerată expresie a celui mai „înalt umanism”, deoarece își propune să distrugă oamenii dar să păstreze intacte bunurile materiale, pentru populațiile viitoare sau, de ce nu, chiar pentru viitorii vizitatori de pe alte planete? Poate că extraterestrii ar trebui să afle ceva și despre bogățiile și săracii planetei. Ce s-ar întâmpla dacă ar nimeri în „curtea din dos” a Terrei și ar vedea doar mizeria? Vor putea înțelege ce înseamnă subdezvoltarea sau relațiile inechitabile din lumea în care trăim?

Evident, ar fi posibil să le vorbim eventualilor extraterestri, cînd vom stabili contacte cu ei, despre toate acestea. Dar ce vor pricepe ei? Nu vor fi oare tentați să ajungă la concluzia firească precum că civilizația pămînteană se află în pericolul real de a se autodistruge?

În ce mă privește, nu știu dacă ar trebui să le vorbim despre mîile de depozite și arsenale încărcate cu bombe și rachete. S-ar putea grăbi să se îndepărteze de o planetă atît de periculoasă și am rata întâlnirea atît de mult așteptată. Poate ar fi mai bine ca pînă la stabilirea contactului cu civilizațiile extraterestre să lichidăm aceste arsenale, să putem să le vorbim numai și numai de intențiile pașnice ale tuturor celor ce populează Pământul, despre voința lor de liniște, de pace și securitate. Ar fi mai util și nu i-am speria pe vizitatorii noștri îndepărtați...

AL. PINTEA

Ochii și urechile lumii

Pseudokynegeticos

... S-a „ameliorat”, și încă sensibil, zice comunicatul cinegetic, „situația iepurelui de cîmp” în Franța, iepurele de casă n-o duce prea bine, decimăt de mixomatoză, dar al de cîmp — după trei sezoane proaste — cunoaște în numeroase departamente, „o situație mult superioară mediei”. „Paradoxal” — peste tot domnește paradoxul — vinatul mare stă foarte bine. Mistreții se înmulțesc în vest și în sud. În Alpi și în masivul Jura, încă federatiile de vînători trebuie să plătească indemnizații pentru pagubele cauzate culturilor de către propriul ei vînat, cit e viu. Căprioarele și cerboacele (desigur, nu singure...) își văd și ele de treabă și își fac de cap. Și ele s-au „ameliorat sensibil” în număr; în regiunea pariziană se zice că există chiar o suprapopulație de cerbi și căprioari. În general, vinatul cu pîr e în cantitate suficientă pentru pușca omului sensibil. Foarte prost stă însă vinatul cu pene. Potîrnicea, de pildă (perdrix, în franceză). Se spera — unde-i paradox și situație nu se poate să nu apară și speranțe — ca anul acesta măcar, după 5 ani afurisiți din punct de vedere climatic, potîrnicea că capete și ea un gust de viață, dar o primăvară putredă „a redus speranțele la neant...” Situația potîrnichilor e foarte îngrijorătoare. Sînt prea multe puști și prea puțini perdrix. Nu e ușor. Aj de ce să fi îngrijorat, și ca om și ca potîrnice. Alt paradox: protejînd speciile rapace — căci omul nu e prost și știe ce rol joacă în natură păsările crude — ele au cam ciugulit din prea puținele potîrnichi care, îngrijorate sau nu, mai zboară prin atmosferă. Ce-i de făcut? Numeroase federații cinegetice s-au gîndit să interzică total, pe tot sezonul, vînarea acestei păsărele. Nu. Ministerul mediului ambiant a preferat „să pună vînătorii în fața propriilor responsabilități” — minunată expresie și în cazul de față! — „sperînd să nu mai tragă în perdrix”, și să-și îndrepte puștile și ciinșii spre vinatul cu pîr. (Dealfel, nici fazanii n-au rezistat prea bine la relele condiții climaterice, ca să nu mai vorbim de rața sălbatică...). Între timp, se mai înregistrează sinuciderea unor balene pe coasta estică a unei insule din nord-estul Tasmaniei și un record de bănet plătit pentru un minz la un tiraj de cai pursinge. Balenele se sinucid și caii de curse se scumpesc. În Tailanda, o funcționară a poliției este condamnată — pentru deturnare de fonduri — la 1011 ani închisoare, dar, după apel, tribunalul îi reduce pedeapsa cu 156 de ani. Se mai împlinesc, în 1981, și o sută de ani de cînd Coloddi l-a inventat pe Pinocchio. Paradoxal, vînat cu pîr sau cu pene, vultur sau iepure, după cum îi iese la socoteală, omul parcă stă mai bine cu eternitatea.

RADU COSAȘU

Literatură sovietică

Scrubii cu versuri

Lăsați oamenii să se frămînte
Cul să-i înalte monument din bronz.
Eu nu mai sînt atît de naiv
Să cred că versurile mele,
Aspre ca palmele unui muncitor
Neîntinate precum conștiința
Înălțate la răspîntia
Vînturilor și-a drumurilor
Făcute să însemne mai mult
Decît o înghițitură de apă.

Mă bucur chiar
Că vînzătoarea
Azi a împachetat scrubii
Cu versurile mele.

Și mă tot frămîntă gîndul
Să întreb pietonii
Dacă-au gustat scrubii cu versuri?

MAKSIM TANK

Cele trei inchinări

Cînd cîmile pe masă vor fi pline,
Întii, așa să-nchini cuvîntul tău:
— Din plin să-i meargă omului de bine
și rîu să-i iasă celui ce e rîu!

Apoi, din nou cu inima-ncălzită
de vinul dulce, gîsul să-ți-l dregi
spunînd:
— Pruncia fiină o clipită
dar țîncețea secole întregi!

Și-a treia oară gura-ți să rostească
așa cînd nați pocalul plin de vin:
— Urmașii fericiți să ne trăiască
mai mult decît trăirăm noi! Amin!

RAȘUL GAMZATOV

Mesaj

(cu prilejul primului zbor cosmic
efectuat de o română la bordul
unei nave sovietice)

În Cosmos aflatu-ți-ai frații
și iată: saluturi frățești

Mici falsuri

Sisif

Împingea la deal un bolovan. După ce
l rostogoli pînă sus, bolovanul alunecă, se
prăvăli pînă la piciorul dealului. Cazna
începu din nou.

Sisif se gîndi o clipă, apoi îi veni o idee:
luă o bucată de lemn, o puse sub bolovan,
iar acesta rămase nemîșcat în virful
dealului. Pentru prima dată după atîtea
secole Sisif răsufli ușurat. Își șterse sudoarea
de pe frunte și se așeză să se odihnească,
în timp ce-și admira rezultatul muncii.

Bolovanul rămase mai departe în virful
dealului. Sisif se odihnea și se gîndea
că efortul nu l-a fost totuși zadarnic
și că putea să fie multumit.

Trecură multe secole fără ca bolovanul
să se clintească de la locul lui. „Nimic nu
s-a schimbat, își zise el, astăzi toate sînt
ca ieri, mîine toate vor fi ca astăzi”.

Lui Sisif începură să i se umfle picioarele,
iar sîra spinării îi amorți. Simțea că
de va mai rămîne mult acolo o să se pierifice
de-a binelea. Se ridică și trase
bucata de lemn. Bolovanul se rostogoli cu

primese din Ural azi Carpații,
iar Moscova din București.

Trecînd a tăriiilor vamă
spre soare-ați pornit cu avînt
da-n suflute patria mamă
vă leagă cu dor de pămînt.

De om muncitor făurită
e nava ce taie poteci
în cer. Și în cer consfințită
frăția rămîne pe veci.

Ce-i oare mai de preț decît frăția
acelora ce-n viață, temerari,
pun unei lumi mai drepte temelii
și-s vajnici comunismului zidari?

Dar v-amintiți?, sub freamăt de drapele
țesute cu al păcii trainic fir,
cum își visa călătoria-n stele
poetul vostru Mihai Dragomir:

— Acum, eu sînt Pământul ce se-avîntă
în Cosmos pe-nstelatul ocean.
Făptură vie care-n spațiu cîntă
și-și duce al ei soare pămîntean.

Sta lumea, pîn'la mine, nemîșcată.
Dar azi, spărgînd al tainelor zăvor,
brăzdîndu-i nepătrunsu-nțtia dată,
cu inima-mi vecia i-o măsur!

...Și v-amintiți? Cînd astăzi universul
este brăzdat de pămînteanul plug,
cum pentru-același vis își scrisese versul
prietenul poet Mihai Beniuc:

— Gonind pustii, biruind abisul,
natura invășînd-o-n orice clipă,
în suflute ne înălțărăm visul
că să pornim pe falnica-i aripă
zoriști spre viitor, pe meșterile
aceste păsări de metal, menite
distanțelor să le adune ghemul.
Și tot mai mult, prin nesfîrșite spații
zburăm, visăm și-mpodobim poemul
cu alte noi și mindre constelații!

Pe voi, cel care-n spații siderale
v-ați avîntat, de sus ca să priviți
cîmpurile și apele natale
și munții toți cu ochi de-ndrăgostiți, —

zgomot asurzitor la vale. Săriind din stîncă
în stîncă, Sisif se repezi după el. Simțea
că puterile îi revin.

Ajuns la piciorul dealului bolovanul se
opri. Sisif scuipă în palme și începu să-l
împingă în sus, spre virful dealului...

Patul lui Procut

Theseu ridică lanca pentru a-l lovi pe
Procut, dar lăsă îndată arma jos.

— Nu, spuse el, nu se poate fără judecată.
Judecați-l, oameni buni!

Începu așadar judecata. S-a spus despre
cîții oameni a corectat schingiindu-l
pe patul lui proverbial, își amintiră de cei
scunzi pe care i-a întins și de lunganii
cărora le-a scurtat picioarele.

— Ei, sărmane, ce ai de spus în apărarea
ta?

Titanul se întristă dintr-o dată.

— Da, am iubit oamenii, spuse el cu
glas hotărît. I-am iubit cu toate că eram
convins că erau foarte departe de ideal.
Omul este măsura tuturor lucrurilor, dar
măsura omului care este? Iată măsura,
zise el arătînd spre pat. Am măsurat și
am socotit absolut totul. Omul ideal
trebuie să aibă o singură măsură, să nu aibă
nici mai mult, nici mai puțin. Judecați-mă
numai pentru ceea ce am făcut și nu uitați

nu tot pe voi, magnifici al vitezel
ce-n zbor pe omul nou îl intrupați,
slăvîndu-vă chiar marele Argezi
pe lira lui de aur v-a cîntat?

— Trup mi s-a dat ca o tulpină-naltă
pe-al cărei creștet fremătînd stingher
neliniștea aripile își saltă
și bate cerul fără-a fi în cer.

Dar despărțite tălpile mi de humă
dovadă sînt e-am fost menit oricum
acestui zbor. Și-mi dă Natura-mună
indemnul să-mi încep stelarul drum.

Mai larg orizontul se face.
Pășim în sublim viitor.
Un cînt despre stele și pace
să cînte popoarele vor.

Căci toți pentru-o viață mai bună
o casă a păcii zidim.
Sub roșii stîndarde-mpreună
muncim, și cîntăm și iubim!

14 mai 1981

KIRILL KOVALDJI

Poeții

Poeții-au fost și cerșetori și țari,
pirai au fost pe mările furtunii,
au stat și-n chinovii și-n tre tîlhari,
precum Villon, — s-au atîrnat de funil.

Purtau peruci pudrate, pînă-n zori
cîntau pe sub balcoane serenade
Și se-arătau la bal curtenitori,
sau single-și vîrsau pe baricade.

Umblau și orbi cu cobzele în miini
pe la răsuciri, în hanuri, prin bazare
sau își cântau balade din bătrîni
prin Caucaz, cu lanțuri la picioare.

Dar cine-au fost, și unde-au fost și cum
au fost,
cît timp pe lume și-au purtat ființa
ei își cînteau supremul vieții rost
și-și inchinau Frumosului credința.

EVGHENI VINOKUROV

că m-am strădui să vă aduc cit mai
aproape de ideal!

Titanul tăcu, asculta zgomotul infundat
al multimei care nu-și putea ascunde furia.
În cele din urmă Procut vorbi mai de-
parte:

— Judecați-mă, oameni buni, dar nu
uitați zilele în care am trudit de dimi-
neața pînă seara, nopțile mele fără somn
cînd în chinuri groznice căutam măsura
omului ideal, în timp ce voi erați dedați
bucuriilor lumesti. Gîndiți-vă că v-am iu-
bit atît de mult, că numai la voi îmi era
gîndul, cum aș putea să vă aduc cit mai
aproape de perfecțiune. Toată munca mea,
toate cunoștințele și experiența mea,
le-am consacrat vouă. Patul acesta l-am
făcut doar pentru voi, pentru binele vos-
tru.

— Pentru binele nostru? strigă mulți-
mea. Așa este, l-am folosit cu vir și in-
desat! Acum așază-te și tu pe el!

Se întimplă un lucru ciudat: titanul,
care pînă atunci băgase spaima în toată
lumea, începu să dea înapoi. Așezat pe
pat se dovedi a fi un bărbat mult sub
măsură. Se ridică în capul oaselor și zise:

— Oameni buni, nu fiți supărați pe
mine, în măsurătorile mele am mai făcut
și greșeli...

FELIX KRIVIN

Lumea se amuză

(După „QUICK” — R.F.G.)

Opinia unui alegător

Oameni de bine „și alții...”

Citești la „Faptul divers” că a găsit o servietă cu acte și bani în autobuzul de Caransebeș și s-a întors din drum și a predat servietă la Timișoara și a plătit și din buzunar anunțul la ziarul local sau că a sărit nechemat de nimeni, numai pentru că trecea întâmplător pe acolo, în riul înghețat și a salvat copilul și părinții vor să-i mulțumească însă el e de negăsit fiindcă n-a mai stat să primească firitelile sau că a stat în ger o noapte întreagă cu multe grade sub zero fiindcă altă soluție nu era și a așteptat acceleratul care altfel era în pericol să deriaze sau că a luat el, pe propria lui răspundere, intrarea în funcțiune a unei instalații „și avea copii, domnule, și nevastă și ce să mai spun, dacă ieșea prost se alegea praful de el, plătia și neam de neamul lui” sau a „grăbit o construcție care nu avea încă decizia de intrare în lucru însă era vorba de câteva sute de micii și venea iarna și dacă aștepta decizia înghețau mieii și mureau și era o întreagă pagubă așa încit a încălcat disciplina, dar era ambițios, nu înțelegea că disciplina putea acoperi paguba și a riscat, a riscat chiar un vot de blam”, nici nu știi în astfel de împrejurări ce e mai important, eu cred însă că impor-

tant e să nu păgubești țara „sau a trecut cam îngimfat pe lângă niște instrucțiuni” cretine — zicea el — cretine fiindcă nu țineau seama de adevărul adevărat „și a mers înainte cu capul sus — „domnule, eu vreau să servesc conștient, nu orb, nu cu orice preț, fiindcă nu e vorba de instrucțiune și nici de disciplină, e vorba de paguba țării și pină să lămuresc eu cu puterile mele neghiobia se duce banul statului pe apa simbetel”, sau i-a spus unui superior cu merite exclusiv de funcție, „tovarășe, adevărul e că nu ești deloc în problemă și afară de puterea deciziei în acest moment, vremelnică, fii atent, n-ai nici o autoritate, lasă-mă să-mi fac datoria fiindcă și eu îmi iubesc țara însă n-o confund cu scaunul, nu știu dacă mă înțelegi, așa că părerea mea e făcută, dumneata cu pumnul puterii, eu cu capul responsabilității lucide, pină la urmă adevărul și dreptatea tot vor ieși la iveală și eu sint pentru judecata de apoi, cum zic creștinii, atunci să vedem cum ieșim, acum pentru dumneata e ușor, însă nu uita că mai ai și copii și cind se va face lumină chiar și ei se vor îndoi de dumneata, în sfârșit, cum crezi, însă eu nu abdic de la ceea ce este convingerea mea” etc., etc., etc.

Există însă și alții care sint mult mai fericiți în primă instanță: „Domnule, a pierdut servietă, să fie sănătos, calul care nu-și poartă șaua îl mănincă lupii, n-o să mă întorc eu acum de la Caransebeș tocmai la Timișoara ca să-i dau neisprăvitului servietă” sau „tovarășe, dacă mor mieii nu e vina mea,

n-a venit aprobarea să deschid șantierul crescătoriei, nu fac nimic, am copii, n-o să-i aduc în situația să plătească ei oalele sparte de mine”, sau „tovarășe, pentru chestia asta se dă vot de blam automat, nu cumva vrei dumneata să mă înscriu eu de bunăvoie și nesilit de nimeni la fericita sancțiune?” sau „dacă s-a instituit o disciplină, eu sint chemat să o respect și dacă s-a ajuns la pagubă nu e vina mea, cine e vinovat, să plătească, eu sint chemat să respect disciplina, restul nu mă interesează” etc., etc., etc.

Acum chestiunea care se pune este: „cine e mai cinstigat personal?” sau „cine are dreptate?” „Tovarășe, îmi spunea cineva foarte înțelept, dumneata n-ai învățat încă pină la această vîrstă că „Una e să ai dreptate și alta e să și se dea?”

— Ba da, zic eu, dar mai e și rostul omului de a lupta pentru dreptate și chiar și la noi, în socialism, dreptatea nu e un dat, încă e nevoie în anumite împrejurări să te bați pentru ea. Deosebirea e că, în socialism, există condiții ca dreptatea să învingă, dar de luptă nu te scutește nimeni, nici în socialism, pentru că nici socialismul nu vine de la sine și nici nu există în socialism adevărurile care te scutesc de luptă.

Deocamdată eu pun întrebarea firească, dar deloc simplă: Pentru cine sinteți? Pentru oamenii de bine, sau pentru „alții”.

DINU SĂRARU

Învățați de la ei!

Restaurantul „Capșa”, șefi de unitate Ștefan Lăzărescu și Agop Dima. Bucătari, Ion Samoilă și Zenovie Zamfir. Telefon 13 44 82. Face parte din C.H.R. Flora.

— Constatări: Deși controlul a fost exigent, pe măsura renumelui de care se bucură restaurantul, nu s-au constatat deficiențe. Meniul este bogat și divers, pentru toate gusturile și pentru toate pungile. Mai mult de jumătate din preparatele oferite sint specifice românești. Planul la producția culinară este depășit zilnic. În curind restaurantul își va realiza planul pe anul în curs. Ambianța este deosebit de plăcută fără a fi cituși de puțin căutăată sau ostentativă. Totul denotă mult bun-gust și discreție. Foarte reușită expoziția de produse culinare din restaurant. În toate compartimentele este o curățenie exemplară. Pină și în spațiile de depozitare cele mai ascunse era spălat pe jos și totul lucea. Toate produsele depozitate corespunzător. Serviciul este prompt și politicos. Nici nu te așezi bine la masă și ești inconjurat de toată atenția. Atitudinea personalului denotă un înalt profesionalism. Nu e cazul să mai amintim despre corectitudinea notelor de plată. Bucătaria, poate cel mai reprezentativ sector al restaurantului, onorează orice comandă. Unitatea este foarte bine aprovizionată.

— Note: calitatea meniului 10; comportarea și corectitudinea personalului 10; eficiența economică și socială 10; ambianța 10; controlul oamenilor muncii 10; nota consumatorului 10; Incognito 10; Media 10.

Observațiile bucătarului: Se poate vorbi despre o bucătărie de excepție. Gătite bine, preparate care în alte restaurante nu au căutare aici sint cerute. Se poate constata aici rolul foarte important pe care îl are bucătaria în activitatea unui restaurant. Lista meniul a restaurantului poate să constituie subiect de meditație și inspirație pentru multe restaurante.

Sesizările echipei: Fără să sugerăm că restaurantul „Capșa” este singurul în care

Dincolo de imprudența fatală...

„...din eroare a ingerat o soluție toxică, aflată într-o sticlă în vestiar. În drum spre spital a decedat...”
Obişnuim să numim asemenea întâmplări grave — imprudențe. Există, într-adevăr, și împrejurări derutante; nu întotdeauna sintem îndejuns de meticuloși în acțiunile noastre; nu avem suficientă răbdare pentru a chibzui profund asupra a tot ceea ce facem... Consecințele, mai mici sau mai mari, în astfel de situații sint, măcar, scuizabile...
Ceea ce nu este cazul în privința tragicului eveniment mai sus amintit și pe care îl supunem atenției opiniei publice, în dorința de a se desprinde, din cele petrecute, concluziile necesare.

CLASAMENT: Categoria specială, 12—15 la sută remiză: „Capșa” (10); „Lido” (9.64); „Athénée Palace” (8.83); „Dorobanți” (8.33).

Categoria I sau specială, 10 la sută remiză: „Ambasador”, „Budapesta” (8.66); „Rapsodia” (8.55); „Carul cu bere” (8.50); „Havana”, „Union” (8.00); „Trocadero” (7.91); „Orizont” (7.85); „Doina” (7.71); „Cișmigiu” (7.33); „Dunărea” (7.16); „Hanul lui Manuc”, „Miorița”, „Monte Carlo” (7.00); „Aluniș” (6.33); „Pescarul” (5.00).

Categoria I, fără remiză: „Bumbăști” (7.46); „Berceni”, „Gambrius”, „La Peștera” (7.00); „Triumf” (6.66); „Mercur” (6.16); „Crama Miorița” (6.00); „Izvorul Rece” (5.42); „Brotăcei” (5.28); „Bolta Rece” (4.71).

treburile merg perfect credem că ar fi indicat ca aici să se realizeze un mic film documentar, un film școală, despre felul cum înțelege întreaga echipă să practice meseria de lucrător în alimentația publică, despre felul cum se conduce o unitate, despre cum sint primiți clienții, despre activitatea bucătăriei. Filmul ar trebui difuzat în întreaga țară, la cursurile de specializare, la liceul de specialitate. La restaurantul „Capșa” și-au făcut ucenicia mulți din specialiștii de frunte care lucrează acum în alte restaurante. Experiența, tradiția, spiritul de echipă care domnesc aici, corectitudinea, păstrarea și continuarea unei tradiții, grija pentru renumele restaurantului credem că trebuie să constituie și pentru alte unități un imbold. Realizarea planului și a unor retribuții bune de către personalul restaurantului se pot obține prin muncă, inventivitate și corectitudine. Insistăm, restaurantul „Capșa” nu este singurul, însă sint foarte puține restaurante de calibrul lui. Asta deocamdată.

La ancheta din acest număr au participat: inspector Mihai Păduraru și Ilie Bumbac, șef birou producție la C.H.R. Capitol.

OPREA GEORGESCU

Brubrică realizată cu ajutorul Inspectoratului comercial de stat și al Asociației bucătarilor și cofetarilor.

Zece cu felicitări

Cind mama se întrece pe sine și ne pregătea ceva deosebit, vrind s-o laude, tata îi spunea: „E mai ceva ca la Capșa”. Am tot auzit de Capșa, am intrat prin fel de fel de restaurante dar la Capșa n-am fost decit acum, în interes de serviciu, după ce mai mulți colegi au refuzat motivind că sint înainte de retribuție. Deci, mi-am pus costumul și una din cravatele pe care le-am primit cadou în diverse ocazii și pe care nu le-am prea folosit și singur, pentru că și eu eram înainte de retribuție, am intrat pe ușa restaurantului. Printr-o scurtă și discretă privire portarul s-a convins că n-am venit acolo cu gânduri rele. Un sa-

lut politicos care îți sugera că ești așteptat la restaurant de foarte mult timp, că prezența ta acolo este necesară și dorită. În mijlocul salonului, la acea oră de prinz, era o mică expoziție culinară: aspicuri colorate, salate, un platou savant și apetisant aranjat. Exponatele păreau scoase dintr-o revistă cu reclame colorate. Avem norocul să găsim o masă. Totul este curat. Cred că nu mă înșel spunind că fețele de masă erau scrobite. Clienții de la celelalte mese erau serviți. Chelnerii par a fi absolviți și o școală de echilibristică și jonglerie. Puțin bănuitor, cum îi stă bine unui Incognito, urmărim dacă clienții sint cu toții serviți cu aceeași sollicitudine. Indiferent de vîrstă și de calitatea costumului pe care-l purtau sau de toaletele însoțitoare, se bucurau de același regim. N-a trecut un minut și ne-a venit rindul. Lista ni se prezintă deschisă, ni se fac recomandări, ni se sugerează vinul potrivit. Comandăm un borș de miel și o tocană din mușchi de vacă cu mămăliguță. La celelalte mese alte comenzi și am impresia că ceilalți au comandat ceva și mai și, că au fost mai inspirați. Așa e omul, nehotărît. În restaurant e o atmosferă de liniște, de relaxare, de discreție. Ai impresia venind aici că ți-ai oferit un mic cadou, poate nemeritat. Da, avea dreptate tata. Oare el o fi fost vreodată la Capșa? mă întreb gindindu-mă că n-am stat prea grozav cu banii. La un moment dat apare în restaurant un bucătar, în față cu un sorț de o albeață de cămașă de mire, pe cap cu cunoscuta bonetă a meseriei. Probabil o comandă specială. Ne lăsam învâluții de ambianța plină de bun-gust și ne uităm în jur cu maximă discreție pentru a nu face notă discordantă. E nedrept să remarcăm pe cineva. Toți par să facă exact ce trebuie, ca într-un spectacol pentru care s-au făcut multe repetiții. Mă simt minunat, mă gîndesc ce notă ar fi dat tata și cu regretul că am venit singur dau celor care lucrează sub firma „Capșa” nota 10 cu felicitări. Apoi, în numele meu și al tatei mă iscălesc:

INCOGNITO

P.S. Valoarea notei de plată a fost încă o plăcută și neașteptată surpriză.

prezintă fisurile ce apar în conștiința unor astfel de oameni, în disciplina muncii.

N-are importanță dacă asemenea cazuri sint mai mult sau mai puțin izolate. Ele reflectă o mentalitate retrogradă, care contravine flagrant intereselor muncii, calității producției, securității vieții și sănătății celor în cauză și nu numai lor.

Nicolae Vulcu a plătit această abatere, intolerabilă, de la morala muncitorească și disciplina muncii, cu propria viață. Și o viață de om este mai presus de orice.

Iată de ce trebuie ferm combătută orice manifestare de indisciplină, de teribilism, de inconștiență, care duce nu numai la degradarea morală și fizică a celor în cauză, ci și la alte consecințe, grave, unele ireparabile.

Evenimentul relatat este, în această privință, fără drept de apel, cea mai dură mărturie.

MIHAI GROZAVU

„Nu știam că n-are B-ul”

La nuntă e și firesc să fie veselie și bună dispoziție. Locuitorii din satul Sărbătoarea nu-și aminteau însă să se fi distrat de mulți ani atit de bine ca la nunta lui Niță. Organizare perfectă, bucate gustoase și din belșug, orchestră de calitate etc., etc. Cu excepția citorva persoane foarte în vîrstă, toată lumea a dansat fără încetare. Printre invitații de la Craiova a venit la nuntă și Iulian, sofer profesionist la o unitate de construcții. Băiat tinăr, în vîrstă doar de 22 de ani, Iulian copilărise de fapt în satul Sărbătoarea. Lipsit de căldura sufletească a părinților care s-au despărțit pe cind Iulian avea doar 5 ani, băiatul fusese crescut de o bunică. „L-am crescut greu, măică, pe Iulian. Nu că n-aveam ce să-i dau să mănince, dar nu puteam să-l ajut la lecții, și-apoi mă chinuia și reumatismul ăsta. Zile întregi eram tînuț la pat. Băiatul creștea și făcea cam ce vroia. Ce mai, îl scăpasesm din mină. Mă bucur acum că are măcar o meserie”, se destăinuia bătrîna unor vecini de masă, în timpul ospătului de nuntă.

Împreună cu încă 6 tineri, Iulian alcătuise cel mai vesel grup, la nunta lui Niță. Au ascultat muzică la un casetofon și au dansat fără încetare de simbătă seara și pină luni dimineața. Bineînțeles că au și băut, că doar nu vîi la nuntă să ți se usuce gtlejul. „Mă băieți, eu sint că nu mai pot. E rușine să spui asta la 22 de ani, dar nu uitați că o ținem întruna de mai mult de 28 de ore. Și-apoi, peste cîteva ceasuri trebuie să plec la serviciu. Mă duc să mă culc un pic”. „De serviciu ai parte în fiecare zi, da’ de nuntă mai rar. Așa că stai jos și mai bea un pahar cu noi”, i-a răspuns unul dintre tineri. A mai băut o cană mare de vin și peste cîteva minute, profitind de un moment în care atenția grupului era îndreptată spre alegerea unor casete cu muzică disco, a ieșit din cameră și s-a culcat.

Pe la 7, bunica a venit să-și trezească nepotul ce risca să intirzie la serviciu. A constatat însă că acestuia îi este extrem de greu să se ridice în picioare. Primul lucru pe care Iulian l-a făcut, după ce a reușit să se dezmeticească cit de cit, a fost să ceară cheile autoturismului. „Dați-mi cheile să fac o mică verificare la mașină. Voi pregățiți-vă bagajele”. Îndemnul era adresat soției și celor doi tineri cu care venise de la Craiova. „Cum să pleci, doar nu ești nebul, nu vezi în ce hal ești, obosit și băut de-abia te ții pe picioare. După ce mai dormi cîteva ore bune, atunci da, plecăm”. „Mă, uite ce, eu sint sofer profesionist. Ce dacă n-am „B-ul”, adică nu știu să conduc mașină mică? Ați văzut cum am pilotat mașina șefului la venire (Iulian imprumutase autoturismul de la șeful său de coloană). Din sută aproape că n-am scos-o. Ce vă e frică? Oricum, de moarte nu scăpați. Într-un fel tot o să muriți!” Vorbea cu tinerii, dar ochii i se închideau, iar vorbele rămîneau spuse doar pe jumătate. N-au trecut nici 5 minute și Iulică, întins pe unul din paturile gazdei, sforăia de se cutremurau pereții. A mai dormit cîteva ore, dar tot mahmur s-a sculat. „Mă doare capul de-mi plեսnește. Dați-mi o bulină, ceva!” „Dacă-ai băut două nopți și ai amestecat mereu băuturile, ce crezi că te repari în cîteva ceasuri?”, remarcă soția.

„Urcați-vă în mașină și i hai să plecăm. Nu puteți zice că nu-s odihnit. Am făcut exact ce ați zis voi. Mi-ati cerut să nu plec, n-am plecat, ați zis să dorm, am dormit. Nu înțeleg ce mai vreți?” S-a făcut imbarcarea. De dreapta soferului a luat loc Daniela, soția lui Iulian, iar pe fotoliul din spate s-au așezat cei doi prieteni. Știti cum demarează mașinile de formula unu? Abia dacă poți sesiza fracțiunea de secundă cind se pun în mișcare. În asemenea stil a demarat spre Craiova și Iulian. N-a parcurs însă decit 3 kilometri, ratind primul viraj spre dreapta — dealtfel, o curbă deloc dificilă. Mașina a părăsit apoi asfaltul și lipsită de control a intrat cu cei 95 km pe oră într-un stîp de telegraf pe care l-a ras precum un brici. Apoi, autoturismul făcut zob s-a oprit undeva pe dimp. Cei care ocupau locurile din stînga, partea cu care autoturismul a lovit stîlpul — respectiv pilotul și unul din cei doi tineri — au murit pe loc. Daniela și al doilea tinăr au fost răniți, dar ușor. „Era un băiat bun, disciplinat, săritor la nevoie, vesel tot timpul. Îl cam plăcea însă viteza. A venit să-i imprumut mașina pentru a merge la bunică și care, zicea el, era grav bolnavă. Nu știam că n-are „B-ul” și nicid de nuntă. Dacă știam...”

VICTOR BEDA

ATENȚIE... LA GHIPS se numește volumul de caricaturi și cunoscătorului grafician ANTON DRAGOȘ

După meciuri excepționale

CRAIOVA ȘI DINAMO S-AU CALIFICAT! BRAVO CELOR MAI BUNE ECHIPE ALE FOTBALULUI ROMÂNESC!

ȚAMPIOANA ROMÂNIEI, ÎNTRE PRIMELE 8 ECHIPE DE CLUB DIN EUROPA • DUPĂ PRELUNGIRI, DINAMO - INTERNAZIONALE 3-2 • LA PITEȘTI, 2-2, ARGESUL PARĂSIND CUPA U.E.F.A.

Zi fastă pentru fotbalul românesc și minunații săi suporter! Universitatea Craiova și Dinamo București, adică două din cele trei formații angajate în competițiile continentale, au reușit să obțină calificarea, intrând în turul III al Cupei campionilor și, respectiv, Cupei U.E.F.A., performanță fără precedent în istoria fotbalului nostru!

Confirmându-și clasa internațională, Craiova n-a lăsat nici o speranță lui B.K. Copenhaga, pe care a întrecut-o clar, 4-1 (2-0), golurile fiind realizate, în ordine, de Crișan, Balaci, Beldeanu, Andersen și Cămătaru. Prin această victorie, rod al sudoareii, al talentului, al ambiției, al seriozității, campioana României, campioana unei mari iubiri, intră în elita primelor 8 echipe de club din Europa! Jucătorii craioveni, antrenorii lor, ca și, firește, zecile de mii de spectatori care, și cu această ocazie, i-au purtat pe Balaci și compania spre izbîndă, merită cele mai fierbinți felicitări!

La București, după un meci dramatic, care a necesitat prelungiri, Dinamo a învins pe Internazionale Milano cu 3-2 (1-0). După 90 de minute de joc, scorul a fost același ca și pe „San Siro”, 1-1, Altobelli egalînd (minutul 45) golul lui Dudu Georgescu (minutul 31). În prelungiri, deși conduși, a marcat Prohaska (minutul 97) din lovitură liberă, dinamoviștii au găsit inspirație și resurse să întoarcă un rezultat ce părea pecetluit, golurile înscrise de Augustin (minutul 101) și Orac (minutul 107) consfințind o victorie meritată, realizată în fața uneia din marile „firme” ale fotbalului european. Ba mai mult, în minutul 114, Orac și-a permis să rateze o lovitură de la 11 metri!

Bravo, Craiova, Bravo Dinamo! Vă mulțumim, din tot sufletul, pentru satisfacțiile oferite ieri și vă urăm succese și mai răsunătoare în confruntările viitoare!

Balaci a fost, și miercuri, cel mai bun jucător al echipei craiovene. Din centrările lui Tălnar s-au marcat golurile 1 și 2 ale dinamoviștilor

Drumul calificării

EGALITATE

PE „SAN SIRO” (II)

Ploua nu conține nici miercuri. Pe cînd jucătorii se odihnesc, luăm parte la un prinz oferit, la Circolo di Inter, de conducerea clubului milanez. Ne exprimăm dorința de a vedea trofeele clubului, Inter a câștigat în două rînduri Cupa campionilor europeni și de tot atîtea ori Cupa intercontinentală, dar ni se explică, amabil, că aici, în via Olmeto 2, e un fel de sediu al suporterilor, al prietenilor lui Inter, trofeele aflîndu-se chiar la club, la altă adresă. Avocatul Giuseppe Frisco, de 30 de ani vicepreședinte la Inter, rostește un cuvînt de salut, îl răspunde Anghel Vasile, la fel de zîmbitor, de elegant. Sînt de față 32 de persoane, oficialități din conducerea clubului milanez, între care fostul internațional Sandro Mazzola, azi consilier delegat la echipa care l-a făcut celebru, observatorul U.E.F.A., cei 3 arbitri francezi și mai mulți ziaristi. Profităm de ocazie și schimbăm cîteva vorbe cu Mazzola. E la fel de suplu ca în anii cînd juca, numai că acum, altele fiind grijile, fumează țigară de la țigară. Da, își amintește de meciurile cu Dinamo și dacă nu greșește, nu greșește, a marcat 3 goluri în întîlnirile directe. Chiar cînd a învins cu 6-0, pe vremea „magului” Herrera, Inter a avut probleme cu Dinamo, românii fiind fotbaliști talentați. Ce va fi azi? Se ferește de-un pronostic, îl știe și-l apreciază pe Dinu, ar vrea să-l re-

întîlnească pe Lucescu, despre care a auzit că a preluat naționala. Partida nu va fi ușoară, acceptă. Oriali e indisponibil, iar Inter 1981 nu mai e cel din 1964, de pildă. Sigur, austriacul Prohaska e un nume, Altobelli și Beccalossi nu sînt ei mai prejos, dar meciul nu poate fi socotit jucat, așa-i? Așa-i, signor Sandro, nu va fi ușoară.

CELE 90 DE MINUTE

Seara, escortați de motociclete ale poliției, pornim spre San Siro. Măsura de prevedere se dovedește necesară, căci circulația e mai fierbînte ca oricînd. Toate mașinile orașului par lansate spre stadion și sirenele carabinieriilor abia fac față. Ajungem cu aproape două ceasuri înaintea meciului, dar publicul e deja în tribune. Continuă să plouă. Gazetele, dacă am înțeles bine, scontau pe 40 000 de spectatori. Nu vor fi însă decît 30 060 de plătitori, la o rețetă de exact 190 038 000 de lire, în condițiile în care cele mai scumpe bilete vor costa 33 000 de lire, cam 30 de dolari bucata. Prima bombă: nu va arbitra Wurtz, cum știam noi și cum știa toată presa italiană! Va oficia tot un francez, Conerand, înlocuindu-l în ultimul moment pe Wurtz, a căruî soție, se zice, a suferit un infarct. Ca să anticipăm, a fost o schimbare, din punctul nostru de vedere, fericită, căci Conerand va arbitra excelent. El nu va ceda, mai ales în final, presiunii gazdelor, care vor confunda adesea careul de 16 al dinamoviștilor cu un bazin de înot!

Publicul începe să scîndeze „For-za In-ter, For-za In-ter”, iar elevii lui Bersellini își fac apariția, Bordon, Bergomi, Baresi, Pasinato, Bachlechner, Bini, Bagni, Prohaska, Altobelli, Beccalossi și Centi. Deși stadionul nu-i decît jumătate, zgomotul e infernal. Parc-am fi în-

tr-un cazan. Eșarfe, clopote, sirene, pe-tarde, arsenalul e complet. Cînd les bucureștenii, Moraru, Ion Marin, Bumbescu, Stănescu, Dinu, Augustin, Custov, Dragnea, Tălnar, Dudu și Orac, se fluieră din răspuțeri. Se vîntură însă, chiar sub tribuna oficială, un tricolar, iar o mină de suporter, de la Agenția comercială română din Milano, dacă nu greșim, îi încurajează pe dinamoviști.

Conform așteptărilor, Inter începe puternic. Mustăciosul Prohaska îl deschide pe Altobelli, acesta zvicnește pe stînga și șutează violent, la firul ierbii, dar Moraru e la post și, cu genunchiul, trimite în corner. Nu iese nimic, dar Inter reia. După ceas, 5 minute, după care Dinamo pune stăpînire pe joc. Pasează mult, mai exact și mai inventiv și, încet, încet, gura tribunei se închide. Mijlocul nostru e mai laborios, mingea e mai mult la noi, italienii vor, dar nu pot. De sub corozorul băncii de rezerve a dinamoviștilor țigănește Stredie, la încălzire. Ce s-o fi întîmplat?, ne întrebăm neliniștiți, să fi cedat piciorul lui Dinu? Nu, n-a cedat, Dinu joacă și „mătură” tot. La un corner de pe stînga, Dudu ratează de puțin un volé pe care părea să scrie gol! Tribuna respiră ușurată, dar Bersellini înțelege că ceva nu-i în regulă, fuge pînă la tușă și țipă la Baresi. Acesta face semn spre Bachlechner, Dinamo își vede de joc.

În minutul 24, cade primul gol. Prohaska e faultat în afara careului, tot el execută scurt pînă la fundașul Pasinato, urmează un șut firav, dar mingea deviază din zid și intră în poarta lui Moraru. 1-0 pentru Inter, stadionul parcă a luat foc! Un gol împotriva cursului jocului, egal pînă atunci, dar un gol. A doua zi, în Airbusul 300 care ne duce de la Milano la Paris (Dinamo s-a întors acasă prin Paris), Moraru încerca să explice: „am plecat bine, dar balonul s-a lovit de careva și m-a păcălit. Cînd m-am întors, era prea tirziu”.

La 0-1, Dinamo nu acuză nimic. Dimpotrivă, își reia atacurile, mijlocașii aleargă imens, Dudu își plimbă „santanelele” de pe o parte pe alta, iar Orac și Tălnar nu pot fi deposedați decît prin fault. Italienii par debusolați, atacurile lor, dirijate mai ales spre abilul Beccalossi, se lovesc de un zid și, în minutul 38, survine egalarea. Tălnar îi pasează lui Custov, acesta lasă impresia că va pasa, apărarea lui Inter e prinsă pe picior greșit, „decarul” pătrunde și, din marginea careului, „il execută” pe Bordon cu un șut violent: 1-1!

Nimic deosebit pînă la pauză. Profităm de intrerupere și urcăm la un ceal. La bar, ziaristii italieni recunosc că Dinamo a jucat mai bine. Raportul șturilor (în final 21-14 pentru bucureștenii) le e favorabil românilor, zice careva, iar linia lor mediană, remarcă un altul, e mai sigură decît a lui Inter. Așezor pentru sport, din partea partidului comunist, pentru provincia Ravenna, Ermanno Zacchini, statornic prieten al fotbalului românesc, n-a putut pierde un astfel de meci. Îl cunoaștem, din iarnă, de la ultimul turneu al Rapidului în peninsula.

truc, trimițîndu-l în teren pe Serena, dar nici această modificare nu va ajuta la nimic, Stănescu parcă are 7 vieți (el a făcut, credem, cel mai bun meci al carierei sale de pînă acum), iar Dinu și Bumbescu sînt necruțători. În minutul 76, trecem prin emoții, dar Bagni, bine servit de Altobelli, greșește dintr-o poziție favorabilă. Cu cele din urmă rezerve, nerazzurri se năpustesc în atac, obținînd o nouă lovitură din marginea careului mare. Trage Prohaska, mingea ocolește zidul, dar Moraru se destinde ca un arc și trimite în corner. Trei minute mai tirziu, în minutul 82, Dinamo e la un pas de victorie: ineputabilul Augustin sprintează, găsește un culoar, numai că, în loc să mai facă 3-4 pași, se grăbește să șuteze, oferindu-i lui Bordon șansa să prîndă în extremis! A fost cea mai mare și, totodată ultima ocazie de gol a unei partide pe care, pe merit Dinamo București a încheiat-o la egalitate cu Inter, pe chiar stadionul acesteia, în cadrul manșei a II-a a Cupei U.E.F.A.

CONFERINȚA DE PRESĂ

Atacat din toate părțile, mai ales pentru introducerea lui Serena, efectuată în minutul 84 (!!), antrenorul Bersellini se apără cum știe și cum poate. El a numărat 8 ocazii de gol pentru Inter și 4 pentru Dinamo. „Tras de minecă” de semnatarul acestor rînduri, acceptă că, în ceea ce privește ratările mari, „raportul a fost 5-4 pentru Inter”, oricum mai aproape de adevăr. El dă vina pe lipsa lui Oriali și Marini, considerînd însă că „echipa mea nu și-a spus încă ultimul cuvînt în privința calificării. Anul trecut, de pildă, am învins la Nantes și la Belgrad, de ce n-am face-o acum la București?” În privința accidentării lui Vlad, despre care s-a zis că Bersellini ar fi declarat că s-a petrecut din vina dinamoviștilor, antrenorul lui Inter neagă că ar fi făcut o astfel de afirmație.

Vicepreședintele Frisco pare, sîntem tentați să afirmăm, cel mai aproape de realitate: „Nimic de zis în privința rezultatului. Românii au meritat egalul pe care l-au obținut”. Mazzola, în schimb, „sudiad” țigările cu o nervozitate lesne de înțeles, face pe diplomatul?! Se declară mulțumit de prestația gazdelor afirmînd că „ar fi trebuit să inseriem 3 goluri, dar n-am inseris. În rest, am văzut o echipă puternică, vivace, combativă. Românii n-au arătat altceva decît că știu să păstreze mingea”.

Anghel Vasile, Nicușor și, mai tirziu, Dinu nu prea sînt băgați în seamă. Ziaristii italieni au „tăbărit” pe Bersellini și renunță greu la „pradă”. Antrenorul, parcă îmbătrînit cu 5 ani în 90 de minute, se apără cu multă abilitate, dar rezultatul e 1-1?! Nicușor nu plusează, „am împlinit obiectivul propus, am făcut un pas, dar calificarea încă nu-i decisă”, în timp ce Anghel Vasile zîmbește cu o sută de subînțelesuri. Mazzola îl salută pe Dinu și nu mai are aerul seniorial dinaintea meciului. Hotărît lucru, Inter 1981 nu mai e Inter 1964, signor Sandro!

Iată, decupate din „La Gazzetta dello Sport”, notele acordate jucătorilor:

INTER		DINAMO	
Bordon	7	Moraru	6,5
Bergomi	6	Marin	6
Baresi	5,5	Stănescu	6,5
Pasinato	6,5	Augustin	7
Bachlechner	6	Bumbescu	6
Bini	5,5	Dinu	6,5
Bagni	5,5	Tălnar	6
Prohaska	5,5	Dragnea	6
Altobelli	6	Georgescu	6
Beccalossi	6,5	Custov	8
Centi	5	Orac	6,5

În general, aprecierile ni se par realiste. În ceea ce ne privește, am fi acordat tuturor jucătorilor cite 1 punct în plus.

Ne vede și nu zice decît „azi Dinamo nu pierde”!

Meciul se reia, dar nu aduce nimic nou. Altobelli (minutul 48) are o tresărire de orgoliu, dar șutul lui ocolește poarta. Minutele trec, dar românii nu cedează. Publicul își pierde răbdarea, începe să scandeze „Her-re-ra, Her-re-ra” și să arunce cu pere, doar Italia e, la acest capitol, prima producătoare din lume! Poliștii se string spre banca de rezerve a lui Inter și-și pun, din fugă, măștile. Meciul se desfășoară la jumătatea terenului, iar Dinamo joacă metodic, aplicat, calm. Tribuna fluieră tot mai asurzitor („Inter primește numai fluierături”, își va titra, joi, pagina „La Gazzetta”), dar pe oaspeți îi aplaudă la scenă deschisă. Îi aplaudă pentru că merită! Bersellini va încerca un ultim

În timp ce, afară, mii de tifosi îi așteaptă pe Bersellini și ceilalți să „dea socoteală”, autocarul lui Dinamo e petrecut de un ropot de aplauze, ca o dovadă că fotbaliștii români au lăsat, pe „San Siro”, o impresie dintre cele mai frumoase. El a jucat de la egal la egal cu Inter și ar fi putut chiar câștiga, dacă Augustin nu s-ar fi pripit în minutul 82. Istoria însă s-a scris. Ce-a fost, a fost, chiar dacă a fost foarte frumos. Returul bate la ușă. Inter, se știe, a învins în derbiul cu Milan și va veni, deci, la București cu un plus de încredere în forțele proprii. Dinamo însă, în continuare lider al campionatului după o victorie limpede la Pitești, știe că pasul cel mai greu a fost făcut.

OVIDIU IOANIȚOIA

Flacăra. Redacția: București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Secția social-politică și științifico-economică (Nicolae Grigore-Mărășanu, Dumitru Eliade, Lionel Nițescu, Liviu Timbus, Horia Pătrașcu, I. D. Goia, Adrian Dohotaru) - 26 00, 25 66; Secția cultură-învățămînt (Ilie Purcaru, Victor Niță, George Arion, Cornelia Barbu, Dorin Gherghinescu, Mihai Pelin) - 18 48 75, 25 60; Secția scrisori, probleme cetățenești (Răzvan Bărbulescu, Mihai Stănescu, Cici Iordache, Marga Nedelea, Mircea Bunea, Georgeta Ștefănescu, Emanuel Valeriu) - 25 58, 21 30; Secția reportaj, urgențe, cenaclu, sport, secretariat, foto (Ovidiu Ioanițoia, Dan Bi-lădeanu, Tudor Octavian, Constantin Balacciu, Oprea Georgescu, Gheorghe Olaru, Mihai Pinzaru, Sorin Postolache, Cornel Speriatu) - 17 63 16, 14 57, 25 59, 21 23, 25 69, 25 42; Secretar responsabil de redacție - Nicolae CRISTACHE - 18 48 75, 17 60 10 interior 25 50; Redactor șef adjunct - Nicolae ARSENIIE - 18 48 05, 17 60 10 interior 21 28; Redactor șef - 17 60 10 interior 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export Import Presă. P.O. BOX 136-137, telex 11126, București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU